

انجیل لوقا

به زبان گیلکی

www.gilakmedia.com

۱۴۰۰ شمسی

حق چاپ محفوظ است. در صورت استفاده از تولیدات،

لطفا نام وبسایت عنوان شود.

انجیل لوقا

مقدمہ

عالیجناب تئوفیلوس، ہطو کی دانیدی، خیلی یان تلاش بوکودیدی او پیلہ دانہ ایتفاقانی کی امی میان دکفتہ، بینویسید، دوروست ہوطوی کی جہ اول، عیسی شاگردان خوشان چومان امرأ بیدہییدی و مأموریت دأشتیدی کی او پیغام اعلام بوکونید و امرأ فارسانید۔^۳ منم کی جہ اول تومامی ا ایتفاقان دقت امرأ بررسی بوکودم، صلاح بیدم کی ا پیشامدان شمر، عالیجناب تئوفیلوس، ترتیب امرأ بینویسم^۴ تا جہ حقیقت او چیزانی کی تعلیم بیدہییدی، وأخبر بید۔

فرشتہ، یحیی بدونیا امون پیشگویی کونہ

۵ او وختان کی ہیرودیس یوہودیہ پادشا بو، ایتا کاهن زندگی کودی، زکریا نام، جہ ہارون خاندان، کی ایای کاهن گروہ میان خدمت کودی۔ اون زن الیزابت، ہارون تبار جا بو۔^۶ زکریا و الیزابت خودا ورجا دوروستکار آدمان بید و خودا ہمہ تان دستوران تومام و کمال اطاعت کودیدی^۷ ولی اوشان زاکی ناشتیدی، چونکی الیزابت رہ زای نبوستی و ہر دوتان پیر بید۔

۸ ایوار کی زکریا گروہ خدمت نوبت بو و اون، خودا حوزور کاهنی خدمت انجام دتن دبو،^۹ کاهنان رسم جا قرعہ کشی ببوستہ و قرعہ

زکریا نام دکفتہ کی بشفہ خوداوندؑ معبدؑ دورون و بخور بوسوجانہ۔
 ۱۰ ہطویبی کی بخور سوجانئنؑ دوبو، تومامؑ مردوم بیرون دوعا کودن
 دیید، ۱۱ کی ایوارکی خوداوندؑ فرشتہ اونؑ ورجاؑ ظاہیرؑ بوستہ و بخور
 آتشدانؑ راستؑ دس بئسہ۔ ۱۲ زکریا کی ا منظرہیؑ بیدہ، جا بوخوردہ و
 بترسہ۔ ۱۳ فرشتہ واگردستہ بوگفتہ: «زکریا، نوأ ترسنؑ! تی دوعا خودا
 ورجاؑ موستجاب ببوستہ۔ تی زن الیزابت ایتاؑ پسر ترہ زایہ کی اونؑ نام
 و آستی یحییؑ دوخانئ۔ ۱۴ ترہ شادمانی و خوشی آورہ و خیلی یان، ا
 زاؑک بدونیا آمونؑ و آسی خوشحالؑ بیدی، ۱۵ چونکی خوداوندؑ ورجاؑ اون
 پیلہ کس بہ۔ اون نوآستی ہیوخت شراب و ہر چیزی کی آدمؑ مست
 کونہیؑ لب بزنبہ۔ ہطویم او وختی کی بدونیا آیہ، روح القدسؑ جا پور
 بہ ۱۶ و خیلی جہ ایسرائیلؑ قومؑ مردومانؑ خوداوندؑ خوشانؑ خودا طرف
 واگردانہ۔ ۱۷ اون، ایلیاسؑ روح و قودرتؑ امرأ خوداوندؑ جا پیشتر آیہ تا
 پئرانؑ دیلؑ زاؑکانؑ طرف فاکشانہ و سرکشؑ آدمانؑ دوروستکار و حکیم
 چاکونہ تا ہمہ تانؑ خوداوندؑ آمونؑ و آسی آمادہ کونہ۔»

۱۸ زکریا، فرشتہ جا واورسہ: «چوطو و آستی باور بوکونم؟ ہم من
 پیرم و ہم می زن۔» ۱۹ فرشتہ، زکریایؑ بوگفتہ: «من جبرائیلؑ کی خودا
 حوضور ایسم۔ اون مرؑ اوسہ کودہ کی تی امرأ گب بزنبہ و آ خوروم
 خبر تر فادم۔ ۲۰ ہساؑ دہ لال بی و نتانئ گی بزنی تا تی زای بدونیا
 بایہ، چونکی می گبانؑ کی خو مقرر ببوستہ وخت ایتیفاق دکفہیؑ باور
 نوکودی۔»

۲۱ مردومانئ کی زکریا رافا ایسہ بید، تعجب بوکودید کی چرہ اون
 معبدؑ دورون آنقدر بئسہ۔ ۲۲ وختی زکریا معبدؑ جا بیرون بامو و نتانستی
 اوشانؑ امرأ گب بزنبہ، ہمہ تانؑ بفامستیدی کی معبدؑ دورون ایتاؑ رویا
 بیدہ، چونکی فقط ادا و ایشارہ کودی و گب زئنؑ قودرتؑ ناشتی۔
 ۲۳ زکریا، وختی خو کاهنی خدمتؑ دورہیؑ تومامؑ کودہ، واگردستہ
 بخانہ۔ ۲۴ بازین اونؑ زن الیزابت شکم اوسادہ و پنج ماہ خو خانہ میان

بِسَّه كى مردوم چومان جا دور بيه ۲۵ و گفتى: «خوداوند مره اكار بوكوده. ا روزان مر لطف بوكوده كى زاي ناستن واسى آدمان ورجا خجالت نكشم.»

خودا فرشته جبرائيل، عيسى مسيح بدونيا امون پيشگويى كونه

۲۶ اليزابت شيش ماه شكم داشتى كى خودا خو فرشته جبرائيل اوسه كوده ناصره شار، كى اويستان جليل ميان نهه بو ۲۷ كى بشه ايتا باكره دختر ورجا كى مريم نام داشتى. مريم يوسف نامزد بو كى داوود نبى خاندان شين بو. ۲۸ فرشته بوشو مريم ورجا و بوگفته: «سلام تر گم، اى كسى كى خودا تر لطف بوكوده. خوداوند تى امرآيه.»

۲۹ مريم فرشته گبان جا پریشان بوسته و نفامسته كى او سلام معنى چيسه ۳۰ ولى فرشته واگردسته بوگفته: «مريم، نوأ ترسن. خودا تر لطف بوكوده. ۳۱ تو شكم اوسانى، ايتا پسر زايى كى اون نام و استى (عيسى) بنى. ۳۲ اون پيله كس به و (خوداى موعال پسر) دوخاده به و خوداوند، اون جد، داوود نبى پادشايى تخت اون فاده. ۳۳ اون تا ابد يعقوب خاندان فرمانروايى كونه. اون پادشايى هيوخت توما بوستنى نيه.» ۳۴ مريم فرشته جا واورسه: «چوطويى ممكن به؟ من تا به هسا هيچ مرداك امرأ رابطه ناستيم.» ۳۵ فرشته مريم بوگفته: «روح القدس تر نازل به و خوداى موعال قوت تى سر سايه تاوده و هن واسى او زاي موقدس و خودا پسر دوخاده به. ۳۶ وا بدانى، اليزابت كى تى قوم و خويشه پيرى ميان شكم اوساده و اون زاكم پسره. هطويه، اونى كى گيدى اون ره زاي نيه، هسا شيش ماه شكم داره، ۳۷ چونكى هيچ كارى نيه كى خودا نتانه انجام بده.» ۳۸ مريم فرشته بوگفته: «من قوبيل دارم، من خوداوند كنيزم. هطويى كى تو مى باره بوگفتى، ايتفاق دكفه.» بازين فرشته جه اون ورجا بوشو.

مریم الیزابتِ امرأ مولاتِ کونه

۳۹ او روزانِ مریم ویریشته و عجله امرأ بوشو الیزابتِ ورجأ کی ایتأ جه یهودیه کوهستانِ شارانِ میانِ زندگی کودی. ۴۰ وختی فارسه زکریا خانه، الیزابتِ سلام بوگفته. ۴۱ هطو کی الیزابتِ مریمِ سلام بیشتاوسته، اونِ زای اونِ رحمِ میانِ تکان بوخورده و الیزابتِ روح القدسِ جا پورِ بوسته ۴۲ و صدای بولندِ امرأ بوگفته: «تو توما مَ زناگانِ میانِ موبارکی و موبارکه او زای کی تی رحمِ میانِ نهه. ۴۳ من کیسم کی می خوداوندِ مار بایه مَر بیدینه؟ ۴۴ هطو کی تی سلامِ صدا می گوش فارسه، زای می رحمِ دورون شادی جا تکان بوخورده. ۴۵ خوش بحالِ اونکی باور بوکوده هر چی خوداوندِ اونِ بوگفته، انجام به.»

مریمِ سرود

۴۶ مریمِ جواب بده:

«توما مَ می جان و دیلِ امرأ خوداوندِ ستایش کونم

۴۷ و می روح، خودا و آسی کی مَر نجات دهه، به ذوق آیه،

۴۸ چونکی اون مَر کی اونِ کوجه دانه کنیزم لطف بوکوده.

بازین توما مَ نسلانِ مَر موبارک دوخانیدی،

۴۹ چونکی قادرِ مطلق کی اونِ نام قدوس ایسه، مَره

پيله دانه کارانِ انجام بده.

۵۰ اونِ رحمت پوشت در پوشت کسانی ره ایسه کی

اونِ جا ترسیدی.

۵۱ خودا خو قودرتِ نیشان بده

و اوشانی کی خوشانِ دیلِ میانِ غرور دأشتیدی تار و مار کوده؛

۵۲ زورگویانِ تختِ جا بیجیر باورده؛

و فروتنِ آدما ن سربولند کوده.

۵۳ گرسنه يانَ خوروم چيزانَ امرأ سترَ كوده
 ولي مال و منال دارانَ دسَ خالي امرأ اوسه كوده.
 ۵۴ اون خو رحمتَ امرأ خو خادم، ايسرائيلَ حمايت
 بوكوده،

۵۵ هطويي كي امي اجداد،
 ابراهيم و اون زاکانَ ابدی وعدهي بده بو.
 ۵۶ مريم حدود سه ماه ايليزابت ورجا بئسه و بازين و اگر دسته خو
 خانه.

يحيى بدونيا امون

۵۷ او وخت كي ايليزابت زانَ موقع فارسه، خو پسر بدونيا باورده.
 ۵۸ وختي اون همساده يان و فك و فاميلان و اخبر بوستيدى كي خوداوند
 چي پيله دانه لطفى اون بوكوده، همه تان اون امرأ شادى بوكوديد.
 ۵۹ ايتا هفته بعد، مردوم بامويدي كي او زاک ختنه بوكونيد و
 خواستيد اون پتر نام، زكرياى اون رو بنيد ۶۰ ولي ايليزابت قوبيل نو كوده
 و بوگفته: «زاک نام و اوستى يحيى به.» ۶۱ اوشان ايليزابت بوگفتيدى:
 «تى خاندان ميانى هيكس ا نام ناشتى!» ۶۲ و ايشاره امرأ اون پتر
 زكريا جا و اوره ييدى: «تى نظر چي يه؟» ۶۳ زكريا اوشان جا ايتا چوبى
 لوح بخواسته و اون رو بينويشته: «ان نام يحيى يه!» و اوشان همه تان
 تعجب بوكوديدى. ۶۴ ايدفعه يي زكريا به گب بامو و خوداي ستايش
 بوكوده. ۶۵ تومامى همساده يان بترسه ييدى و اخبر سرتاسر يوهوديه
 كوهستانان ميانى پخش بوسته. ۶۶ تومام او كسانى كي ماجراي
 ايشتاوستيدى، خوشان ديلاَن ميان فيكر كوديدى و گفتيدى: «ا زاي
 چي خايه به؟» چونكى خوداوند دس اون امرأ بو.

زکریا نبوت

۶۷ اون پتر زکریا، روح القدس جا پور بوسته و اطوی نبوت بوکوده:

۶۸ «مبارک به خوداوند، ایسرائیل خودا،

کی خو قوم کومک بامو و اوشان آزاد کوده.

۶۹ خو خادم، داوود پادشا خاندان جا

ایتا قودرتمند منجی بولند کوده،

۷۰ هطوی کی جه قدیمان خو موقدس پیغمبران

زوان امرأ آ وعده بده بو،

۷۱ کی امر جه دوشمنان و اوشانی کی امی جا نیفرت

داریدی، نجات بده،

۷۲ و امی پتران امرأ رحمت امرأ رفتار کونه

کی خو موقدس عهد و پیمان بیاد باوره،

۷۳ او عهدی کی امی پتر، ایبراهیم امرأ دوسته بو

۷۴ کی امر دشمن دس جا آزاد کونه

و عنایت بوکوده کی اون بدون ترس امرأ

۷۵ تا وختی کی زنده ایسیم، پاکی و خوبی امرأ عیادت بوکونیم.

۷۶ و تو، می زای یحیی، خودای موعال پیغمبر دوخاده بی،

چونکی خوداوند جلو رأ شی

کی رأی اون آمون ره آماده کونی

۷۷ و اون قوم وأخبر کونی کی اوشان گونایان ببخشه

بوستن امرأ نجات یافیدی،

۷۸ چونکی امی خودا رحمت و دلیل سوجاننش و آسی ایسه

کی خورشید صب دم آسمان جا امی و آسی طلوع کونه،

۷۹ تا اوشانی کی تاریکی و مرگ سایه دورون ایسه ییدی، دتاوه

و امر صلح و سلامتی طرف ہدایت ہوکونہ۔»
 ۸۰ آ زای هطو پیلہ بوستی و خوداونڈ روح امرأ قوی بوستی و تا
 روزی کی بنی اسرائیل ره ظاہیر بوستہ، بیابان میان ایسہ بو۔

عیسی مسیح بدونیا آمون

۲ او روزان آگوستوس کی روم امپراطور بو، خو سرزمینان تومام
 مردومان ره ایتا فرمان اوسہ کودہ کی اوشان سرشماری ببید۔
 ۲ آن روم آدمان اولی سرشماری بو و او زمات ایتفاق دکفتہ کی
 کورینیوس، سوریہ فرماندار بو۔ ۳ هر کسی بوشو خوشار تا کی نام
 نیویسی ببہ۔ ۴ یوسفم ناصرہ شاز جا کی اوستان جلیل میان نہہ بو، را
 دکفتہ بوشو داوود پادشا زادگاہ، ینی بیت لحم شاز یوہودیہ اوستان
 دورون چونکی اون، داوود خاندان جا بو۔ ۵ مریم شکم داشتی و یوسف
 نامزد بو۔ پس اون خو امرأ برده کی ایسم نیویسی بوکونید۔ ۶ هو وخت
 کی اوشان بیت لحم دورون ایسہ بید، مریم فارغ بوستن وخت فارسہ
 ۷ و اون، خو اولی زاک کی پسر بو بدونیا باورده۔ بازین اون قونداق
 میان دوستہ و آخور دورون بوخوسانہ، چونکی اوشان ره مسافرخانہ
 دورون جایی ننه بو کی بسید۔

خودا فرشته یان، چوپانان ورجا ظاہیر بیدی

۸ هو دور و اطراف، چوپانان دشت میان ایسہ بید کی شب موقع
 خوشان گلہ یان پاستیدی۔ ۹ خوداونڈ فرشتہ ایدفعہ یی چوپانان جلو
 ظاہیر بوستہ و خودا شکوہ و جلال نور اوشان دور و اطراف دتاوستہ
 و ہمہ تان خیلی بترسہ بیدی۔ ۱۰ فرشتہ واگردستہ اوشان بوگفتہ: «نوا
 ترسید، من ایتا خوروم خبر پیلہ شادی شمرہ اعلام کونم کی تومامی
 آدمان شینہ۔ ۱۱ داوود نبی شاز میان ایمرور ایتا نجات دہندہ شمرہ
 بدونیا بامو کی مسیح و خوداوندہ۔ ۱۲ اون نیشانہ شمرہ آنہ کی ایتا زای

قونداق دۆسته و آخوڑ میان خوفته، یأفیدی. ۱۳ ایدفعه یی او فرشته امرأ ایتا پیلهدآنه دسته جه آسمانی لشکر ظاهر بوسته کی خودای ستایش کودیدی و گفتیدی:

۱۴ «جلال بر خودا آسمان بوجور بوجوران و صلح و سلامتی مردومانی ره کی زمین سر مورڈ اون لطف ایسیدی.»

۱۵ بازین کی فرشته یان چوپانان ترک کودیدی و همه تان و اگر دستید آسمان جور، چوپانان کس کس بوگفتیدی: «بأیید بیشیم بیت لحم و ایتفاقی کی دکفته و خوداوند امرأ اون جا و أخبر کوده، جه نزدیک بیدینیم.»

۱۶ هن و آسی توند تأکید امرأ بوشویدی و مریم، یوسف و او زاک کی آخوڑ میان خوفته بو، بیأفتید. ۱۷ وختی کی زاک بیده ییدی و او چیزی کی اون باره فرشته یان جا بیشتاوسته بید تعریف بوکودید، ۱۸ تومام کسانی کی چوپانان گبان ایشتاوستیدی قاق بوستیدی. ۱۹ ولی عیسی مار، مریم، تومام ا گبان خو خاطر میان ایسپردی و خو دیل میان اوشان فیکر کودی. ۲۰ وختی چوپانان و اگر دستن دیبید، او چیزان و آسی کی بیشتاوسته بید و خوشان چومان امرأ بیده بید، خودای شوکر و سپاس گفتیدی، چونکی هر چی کی بیشتاوسته بید هوطویم ببوسته بو.

عیسی مسیح تقدیم کودن، معبد صحن میان

۲۱ ایتا هفته بعد، کی زاک ختنه کودن زمات فارسه، اون «عیسی» نام بنه یید، هو نامی کی خودا فرشته، قبل آنکی مریم شکم اوسانه، اون رو بنه بو.

۲۲ وختی پاک بوستن روزان، مطابق موسی شریعت تومام بوسته، زاک بأوردید اورشلیم کی خوداوند تقدیم بوکونید، ۲۳ اطو کی خوداوند

شریعت دورون بینویشتہ بیوستہ: «اُولی زاکى کی پسرہ، وَا مَرَّ تقدیم بہ» ۲۴ و تا هطو کی شریعت دورون بأمو: «ایتا جوفت کوتر و یا دوتا جوان یا کریم» قوربانی بوکونید.

۲۵ او وخت اورشلیم دورون ایتا مردای زندگی کودی شمعون نام کی دوروستکار و پارسا بو و اینتظار او کسی کشهیی کی و آستی ایسرائیل غم و قورصہ جا راحت کونہ و روح القدس اون امرأ بو. ۲۶ اون روح القدس جا الهام بیوستہ بو کی قبل آنکی خوداوند مسح بیوستہ بیدینہ، نیمیرہ. ۲۷ شمعون، روح القدس هیدایت امرأ معبد صحن دورون بأمو. بآزین وختی عیسی پتر و مار، زاک باوردیدی بودورون کی شریعت رسم بجا باورید، ۲۸ شمعون زاک کش گیفته و خودای ستایش بوکوده و بوگفته:

۲۹ «هسا آی خوداوند، هطو کی مر وعدہ بدہ بی،

تی خادم سلامتی امرأ مرخص کون،

۳۰ چونکی می چومان تی نجات بیدہ،

۳۱ هو نجاتی کی تو همهی میلتن ره آمادہ کودی.

۳۲ اون، هو نوری ایسہ کی غریبہ میلتن فیکران روشن کونہ

و تی قوم، ایسرائیل سربولند کونہ.»

۳۳ یوسف و مریم او گبان جا کی خوشان زای، عیسی ره بوگفته بیوستہ تعجب کودیدی. ۳۴ شمعون اوشان ره دعوی خیر بوکوده و عیسی مار مریم بوگفته: «شیمی زای، ایسرائیل دورون باعیث سربولندی اوشانی بہ کی اون ایمان آوریدی و سقوط اوشانی کی اون ایمان ناوردیدی و ایتا نیشانہ بہ کی اون جلو ایسیدی ۳۵ و اطویبی خیلی یان دیل فیکر آشکار بہ و غم و غورصہ ایتا خنجر مانستن تی دیل میان خورہ.»

۳۶ او یہ ایتا پیروزانای زندگی کودی کی نبیہ بو و حنا نام داشتی. حنا فنوئیل زای و آشیر طایفہ شین بو. اون وختی عروسی بوکوده، هفت

سال خو مردّ امرأ زندگی بوکوده. بأزین اونّ جّه دس بدّه ۳۷ و تا هشتاد و چار سالگی وئوّه بو. اون هیوخت معبدّ صحنّ جا بیرون نامویی و شب و روز دوعا و روزہ امرأ خودای عیبادت کودی. ۳۸ اون هو وخت جُلُو بأمو، خودای شوکر بوکوده و همه تانّ ره کی اینتظار کشه ییدی خوداوند اورشلیم نجات بده، جّه او زای گب بزّه.

۳۹ عیسی پئر و مار بعدّ آنکی تومامّ خوداوند شریعتّ بجا بأوردیدی، واگردستیدی بوشویدی خوشانّ شار ناصره، کی جلیلّ میان نَهّه. ۴۰ او زای، هوطو کی پیله بوستن دوبو و قوی یم بوستی، خودا حکمتّ جا پور بوستی و خودا لطفم اونّ امرأ بو.

عیسی مسیح معبدّ صحنّ دورون

۴۱ عیسی پئر و مار همه تا سال عیدّ فصحّ و اسی شویدی اورشلیم.
 ۴۲ وختی عیسی دوازده ساله بو، اوشانّ عیدّ رسم و رسوماتّ و اسی بوشوید اوپه. ۴۳ بعدّ اونکی عیدّ روزانّ تومامّ بوسته، واگردستیدی خوشانّ شار ولی عیسایّ نوجوان اوپه بیسه، بدونّ آنکی اوشانّ بدانید.
 ۴۴ مریم و یوسف، آخیالّ امرأ کی اوشانّ زای کاروانّ میان ایسه، ایتا روز تومام، خوشانّ سفر ایدامه بدّه ییدی. بأزین دوستانّ و فک و فامیلانّ ورجا خوشانّ زاکّ دونبال بگردستیدی کی اونّ بیافید. ۴۵ ولی چون اونّ نیافتیدی، واگردستیدی اورشلیم تا اونّ دونبال بگردید. ۴۶ سه روز بوگذشته بو کی اوشانّ عیسایّ معبدّ صحنّ دورون بیافتید و بیده یید معلمانّ ورجا نیشته، اوشانّ گبانّ گوش کودی و اوشانّ جا سؤال واورسه یی. ۴۷ همه ی اوشانی کی عیسی گبانّ گوش کودیدی اونّ جواب دئن و اونّ هوش و ذکاوتّ جا قاق بوستیدی. ۴۸ عیسی پئر و مار، وختی عیسایّ بیده ییدی، تعجب بوکودیدی و مریم اونّ بوگفته: «زای جان، چره امی امرأ اطویی بوکودی؟ من و تی پئر دیل نیگرانی امرأ تی دونبال بگردستیم.» ۴۹ عیسی واگردسته بوگفته: «چره می دونبال

گردستیدی؟ مگه نأنیدی کی من وَا می پئزْ خانه بَسْم؟» ۵۰ ولی اوشان نفاستید عیسی چی گفتن دره. ۵۱ عیسی اوشان اَمراً وَاگردسته ناصره و اوشان جا ايطاعت کودی و اون مار مریم همه چی یِ خو خاَطْرَ میان ایسپردی. ۵۲ عیسی حکمت و قامت اَمراً پیلَه بوستی و خودا و مردوم ورجا مورڈ قوبیل بو.

یحیی مردومان ره پیغام دهه

۳ طبریوس قیصر* حکومت پونزدهمی سال بو کی پنتیوس پیلاطس یهودیه اوستان فرماندار بو و هیرودیس اوستان جلیل حاکم بو و اون برار فیلیپس، ایتوریه اوستان و ترخونیتس نواحی حاکم بو و لیسانیوسم ابلیه منطقه حاکم بو، ۲ هو وختانی کی حَتَا و قیافا کاهنان اعظم بید، خودا کلام بیابان دورون یحیی، زکریا زاک فارسه. ۳ یحیی تومامی اردن روخان نواحی شویی و مردوم ره اعلام کودی کی وَا خوشان گونایان جا توبه بوکونید و تعمید بیگیرید کی خودا اوشان گونایان ببخشه. ۴ هوطویی کی اشعیای نبی کیتاب میان بامو: «اینفر صدا بیابان دورون فریاد زنه:

«خوداوند رأی آماده کونید

و اون طریق هموار کونید.

۵ تومام دره یان پور بیدی

و تومام کوه و تپه یان صاف بیدی

و همه ی کجیانم راست بیدی،

تومام ناهموار رایان هموار بیدی،

۶ بازین همه ی آدمان خودا نجات خوشان چومان اَمراً دینیدی.»

* ۱:۳ قیصر بینی امپراطور، کسی کی پادشا مانسته ولی خوره پادشا نانه.

۷ خیلی یان اموییدی کی یحیی دس جا تعمید بیگیرید و یحیی اوشان گفتی: «شومانی کی افعی زاکیدی، کی شمر بوگفته تانیدی او غضب جا کی امون دره جیویزید؟» ۸ شیمی توبه یی و ا شیمی کردکاران امران نشان بدید. شیمی ورجا نیگید: «امی جد ایبراهیمه). و ا بدانید کی خودا تانه ا بیابان سنگان جا ایبراهیم ره زای چاکونه. ۹ هسا خوداوند داوری تیشه داران ریشه سر نهه. هر داری کی خوروم میوه یی ناوره، و اوه به و آتش میان تاوده به.» ۱۰ مردومان اون جا و اوره ییدی: «هسا چی و ا بوکونیم؟» ۱۱ یحیی و اگردسته بوگفته: «اونی کی دوتا پیرهن داره، و ا ایتای فاده اونی یی کی ناره و هر کی یم خوراکی داره و ا هه کار بوکونه.» ۱۲ اوشانی یم کی باجگیر بید و بامو بید تعمید بیگیرید، یحیی جا و اوره ییدی: «اوستاد، امان چی و ا بوکونیم؟» ۱۳ یحیی اوشان بوگفته: «ویشتر جه اونچی کی دولت تعیین بوکوده نواستی باج و خراج فاگیرید.» ۱۴ سربازانم و اوره ییدی: «امان چی و ا بوکونیم؟» یحیی اوشان بوگفته: «زور امر ا هیچکس جا پول فئنگیرید، تهمت و ایفتر نوا زنیید و به شیمی حق و حقوق قانع بیید.»

۱۵ مردومانی کی مسیح موعود رافا ایسه بید خوشان جا و اوره ییدی: «ایمکان داره یحیی هو مسیح به؟» ۱۶ یحیی اوشان بوگفته: «من شمر اب امر ا تعمید دهم ولی اینفر آیه کی می جا پیله تره و من لایق نی یم حتی اون کفش بند و اکونم. اون شمر روح القدس و آتش امر ا تعمید دهه. ۱۷ اون خو خرمن گبی چنگک خو دسان میان داره تا خو خرمن پاک کونه و گندمان انبار دورونی جم کونه ولی کولوش او آتش دورون کی هی ذره خاموش نیه، سو جانه.»

۱۸ یحیی، خیلی پند و اندرزان دیگر امرایم مردومان نجات خوروم خبر فدی و اوشان ره گب زهی. ۱۹ اون، هیرو دیس حاکم توبیخ

بوکوده چونکی خو برارزن هيروديا امرأ عروسی بوکوده بو* و بازم شیطانی کردکاران انجام بده بو. ۲۰ بازين هيروديس يحيای زندان تاوده. اطویی ايتأ ده خطا به خو خطايان ايضافه كوده.

عيسى مسيخ تعميد گيفتن و اون شجره نامه

۲۱ وختی کی همه تان تعميد گيفتیدی، عيسى يم يحيی دس جا تعميد بيگيفته و هطویی کی دوعا کودن دبو، آسمان وار بوسته. ۲۲ روح القدس کوتر* مانستن عيسای نازل بوسته و آسمان جا ايتأ صدا بامو کی: «تو می جان ديل پسر کی تی جا راضی يم.» ۲۳ عيسى حدود سي سال داشتی کی خو خدمت مردوم ره شروع بوکوده. همه تان فيکر کودیدی کی اون يوسف پسره.

يوسف، هالی پسر بو،

۲۴ هالی متا پسر،

متا لاوی پسر،

لاوی ملکی پسر،

ملکی ينا پسر

و ينا هم يوسف پسر.

۲۵ يوسف متاتيا پسر،

متاتيا آموس پسر،

آموس ناحوم پسر،

ناحوم جسلی پسر،

جسلی هم نجی پسر،

۲۶ نجی مات پسر،

* ۱۹:۳ هيروديس برار زنده بو ولی اون خو برارزن چشم داشتی، پس خو زن طلاق ده و خو برار زن امرأ عروسی بوکوده. * ۲۲:۳ کوتر يني کبوتر

مات متاتيا پسر،
 متاتيا شمعي پسر،
 شمعي يوسك پسر،
 يوسك يوهودا پسر،
 ٢٧ يوهودا يوحنا پسر،
 يوحنا ريسا پسر،
 ريسا زروبابل پسر،
 زروبابل شالتيئيل پسر،
 شالتيئيل نيري پسر،
 ٢٨ نيري ملكي پسر،
 ملكي ادي پسر،
 ادي قوسام پسر،
 قوسام ايلمودام پسر،
 ايلمودام عير پسر،
 ٢٩ عير يوسي پسر،
 يوسي اليعزاز پسر،
 اليعزار يوريم پسر،
 يوريم متات پسر،
 متات لاوي پسر،
 ٣٠ لاوي شمعون پسر،
 شمعون يوهودا پسر،
 يوهودا يوسف پسر،
 يوسف يونان پسر،
 يونان ايلياقيم پسر،
 ٣١ ايلياقيم مليا پسر،
 مليا مينان پسر،

- ميان مَتاتا پسر،
 مَتاتا ناتان پسر،
 ناتان داوود نبي پسر،
 ۳۲ داوود نبي يسي پسر،
 يسي عوبيد پسر،
 عوبيد بوغر پسر،
 بوغر سلمون پسر،
 سلمون نحشون پسر،
 ۳۳ نحشون عميناداب پسر،
 عميناداب ارام پسر،
 ارام حصرون پسر،
 حصرون فارص پسر،
 فارص يهودا پسر،
 ۳۴ يهودا يعقوب پسر،
 يعقوب ايسحاق پسر،
 ايسحاق ابراهيم نبي پسر،
 ابراهيم نبي تارخ پسر،
 تارخ ناحور پسر،
 ۳۵ ناحور سروج پسر،
 سروج رعو پسر،
 رعو فالج پسر،
 فالج عابر پسر،
 عابر صالح پسر،
 ۳۶ صالح قينان پسر،
 قينان ارفكشاد پسر،
 ارفكشاد سام پسر،

سام نوخ پسر،
 نوح لامک پسر،
 ۳۷ لامک متوشالِح پسر،
 متوشالِح خنوخ پسر،
 خنوخ یارد پسر،
 یارد مهلیل پسر،
 مهلیل قینان پسر،
 ۳۸ قینان انوش پسر،
 انوش شیث پسر،
 شیث آدم پسر،
 آدم خودا پسر بو.

شیطان خواستی عیسی مسیح وسوسه بوکونه

۴ عیسی روح القدس پُری امرأ اردن روخان جا واگردسته و خودا
 روخ اون بیابان دورون بیرده. ۲ هویه شیطان چل روز عیسای
 وسوسه امرأ ایمتحان بوکوده. او روزان میان عیسی هیچی نوخورده
 و بازین اون ویشتا کوده. ۳ شیطان اون بوگفته: «اگه تو خودا پسری،
 ا سنگ بوگو نان ببه.» ۴ عیسی بوگفته: «خودا کلام میان بینویشته
 بیوسته کی (اینسان فقط نان خوردن امرأ زنده نمأنه.)»
 ۵ بازین شیطان اون ایتا بولند جیگا بیرده و ایتا چوم به هم زن امرأ،
 توما م دنیا مملکتان اون نیشان بده ۶ و عیسای بوگفته: «توما می ا
 سرزیمینان و اوشان شکوه و جلال تر فادم، چونکی من اوشان ایختیار
 دارم و هر کس کی می دیل بخایه، تانم فادم. ۷ تو اگه مر سوجه
 بوکونی، همه تان اوشان تی شین به.» ۸ عیسی واگردسته بوگفته: «خودا
 کلام میان بینویشته بیوسته کی:
 (تو و آستی خوداوند تی خودای سوجه بوکونی

و فقط اون عیادت بوکونی.»

۹ بازین شیطان عیسای برده اورشلیم و اون معبد صحن بوجورترین جیگاً سر بدآشته و بوگفته: «تو اگه خودا پسری، تر جه آ جور تاود بیجیر، ۱۰ چونکی بینویشته بوسته:

(خودا خو فرشته یان دستور دهه تر محافظت بوکونید؛

۱۱ اوشان تر خوشان دسان میان داریدی و ونالیدی

تی پا سنگ بوخوره.»*

۱۲ عیسی واگردسته بوگفته: «خودا کلام هطویم گه کی: (خوداوند

تی خودای نوآستی ایمتحان بوکونی.» ۱۳ شیطان کی ده تومام خو وسوسه یان ایمتحان بوکوده، عیسای ایتا مدت زمات تنها بنه.

۱۴ عیسی روح القدس قوت و قودرت امرأ واگردسته بامو جلیل میان و اون شهرت تومامی ای او ناحیه میان بیچسته. ۱۵ اون یهودیان کنیسه یان میان تعلیم دیی و تومام مردومان اون ستایش کودیدی.

ناصره مردوم عیسی مسیح قوبیل نوکونیدی

۱۶ هطویی بو کی عیسی بامو ناصره شأر دورون، هویه کی پیله بوسته بو. شنبه روز ره کی «شببات» گفتیدی، همیشه مانستن بوشو کنیسه. هو وخت کی مراسم شروع ببوسته، ویریشته کی خودا کلام بخانه. ۱۷ اشعیای نبی طومار اون فاده ییدی. عیسی طومار واکوده کی ایتا قسمت میان بینویشته نهه بو:

۱۸ «خوداوند روح می امرأ ایسه؛

اون مر مسح بوکوده

تا فقیران خوروم خبر فادم.

اون مر اوسه کوده کی اسیران آزادی اعلام بوکونم،

کورآن چومآن واز کونم
ستم بیده آدمآن آزاد کونم

۱۹ و بشارت بدم کی او زمات فارسه کی خوداوند اینسان لطف
و موحبت بوکونه.*

۲۰ بازین طومار دؤسته، کنیسه رئیس فاده و بینشته تا مردوم تعلیم
بده. همه تان کنیسه دورون اون فندرستیدی. ۲۱ عیسی شروع به گب
زئن بوکوده و اوشان بوگفته: «هطو کی ایمرز می گبان گوش دئن
دیید، ا طومار نیویشته یان انجام بیوسته.»

۲۲ همه ی اوشانی کی اویه ایسه بید عیسی نیکویی جا تعریف
کودید و جه فیض بخش کلمه یانی کی گفتی مات بوستیدی و گفتید:
«مگه آن یوسف زای نی یه؟» ۲۳ عیسی اوشان بوگفته: «هیچ شکی
نارم کی ا ضرب المثل مره اوریدی کی (اگه طبیب ایسی، خودت شفا
بدن) و گیدی: (او معجزه یانی کی کفرناحوم میان بوکودی، تی شار
میانم بوکون.)» ۲۴ هطو بوگفته: «آمین* شمر گم کی هیچ پیغمبر اون
شار دورون قوبیل ناریدی. ۲۵ و ا بدانید کی الیاس نبی زمات ره سه
سال و شیش ماه آسمان جا هیچ وارش نوارسته و ایتا پیله قحطی
تومامی ی زمین بیگفته. هو وخت ایتا عالمه وئوه زناکان اسرائیل
دورون ایسه بید. ۲۶ خودا الیاس اوشان ورجا اوسه نوکوده. اون اوسه
کوده او غیر یوهودی وئوه زناک ورجا کی صرفه شار میان زندگی
کودی کی صیدون شار حومه بحیساب امویی. ۲۷ الیشع نبی زماتم ایتا

* ۱۹:۴ اشعیای نبی، باب ۶۱، آیه ۱ تا ۲
وختی ایتا کلام ایشتاوستیدی و خواستید اون تأیید بوکونید، اصطلاح «آمین» بکار
بردیدی و اون معنی انه کی «هطو بیه» یا «حقیقت هطو ایسه.» ولی عیسی مسیح
ا کلمه ی اول خو جمله یان بکار بردی کی درستی و صحت خو کلام تأکید بوکونه.
بعداً مسیحیان «آمین» در آخر دوعا یا بعد ایشتاوستن خودا کلام به کار بریدید.

عالمه جو ذاميان ايسرائيل دورون ايسه بيد، ولي هيڪس جغير نعمان
سُرِياني كِي غير يهودي بو، شفا نيگيفته.»

۲۸ وختي توماڻ اوشاني كِي كنيسه دورون ايسه بيد اَ گبان
بيشتاوستيدي، اوشان غيظ گيفته ۲۹ و جه خوشان جا ويريشتيدي
و عيساي شار جا بيرون كوديد و اون برديد ايتا بولند تپه جور كِي
شار اون سر چا كوده بوسه بو تا تاوديد بيجير. ۳۰ ولي اون جه اوشان
ميان دوارسته بوشو.

ديو بزه مرداڪ شفا گيفتن

۳۱ بازون عيسي بامو كفرناحوم، كِي ايتا جه جليل شاران ايسه و
مردومان شبات روز ره كنيسه دورون تعليم دِي. ۳۲ مردومان اون
تعليم جا تعجب كوديدي چونكي اون، قودرت و قوت امرأ گب زهِي.
۳۳ كنيسه دورون ايتا مرداي ايسه بو كِي پليد روح داشتِي. او مرداي
ايجگره امرأ فرياد بزه و بوگفته: ۳۴ «اِي عيساي ناصري، امي امرأ چي
كار داري؟ بامويي امرأ نابود كوني؟ تو او (قدوس خودا) ايسي. تر حُب
شناسم.» ۳۵ عيسي اون سر تشر بزه و بوگفته: «ساكيت بو و اون جا
بيرون بيا!» پليد روحم او مرداڪ مردومان چومان جلو تاوده زمين سر
و بدون انكي اون آسيب بزنه، اون جا بيرون بامو. ۳۶ همه تان تعجب
امرأ كس كس بوگفتيد: «ا تعليم چيسه؟ اون حتى ايقتدار و قودرت امرأ
پليد روحان دستور دهه و اوشان، آدمان جا بيرون آيدي!» ۳۷ هطويي
بو كِي عيسي شهرت تومامي او ناحيه ميانِي بيچسته.

پطرس زن مار و خيلي يان ديگر شفا گيفتن

۳۸ عيسي كنيسه جا بيرون بامو و بوشو شمعون پطرس خانه. شمعون
زن مار تب جا سوختن دو بو و اوشان عيساي ايلتماس امرأ بخواستيدي
كِي اون شفا بده. ۳۹ عيسي پطرس زن مار سر جور بسه و تب تشر بزه

و اون تب قط بوسته و هو لحظه جه خو جيگا ويريسته و اوشان جا پذيرايي بوکوده.

۴۰ شبات روز تومام بوستن دبوو کی مردومان خوشان مريضان کی جورواجور ناخوشي يان داشتیدی عیسی ورجا آوردیدی و عیسی خو دس اوشان رو نههیی و اوشان شفا دیی. ۴۱ پليد روحانم کی خیلی مردومان جا بیرون آمويیدی ایجگره کونان گفتیدی: «تو خودا پسری!» اما عیسی اوشان تشرزهیی، وناشتی گب بزنید چره کی اوشان دانستیدی کی اون هو مسیح موعود ایسه.

عیسی کنیسه دورون تعلیم دهه

۴۲ صُب خروس خوان موقع بو کی عیسی ساز جا خارج بوسته بوشو ایتا خلوت جا. مردومانم اون دونبالسر بوشوییدی. وختی او جایی کی اون ایسه بو فارسه ییدی، سعی کودیدی وناکید عیسی جه اوشان ورجا بشه. ۴۳ ولی عیسی واگردسته اوشان بوگفته: «من وا خودا پادشایی خوروم خبر دیگر شارانم فارسانم، چونکی خودا هه جور کاران و اسی مر اوسه کوده.» ۴۴ هطویی بو کی اون خو پیغام یوهودی کنیسه یان دورون اعلام کودی.

عیسی مسیح اولی شاگردان

۵ عیسی ایتا روز جنیسارت دریاچه کنار ایسه بو و مردوم اون طرف هوجوم بأوردیدی کی خودا کلام اون زوان جا بیشتا وید. ۲ اویه عیسی دوتا لوتکا بیده کی ماییگیران اون جا بیرون بامو بید و خوشان ماییگیری ماشکان شوستن دیبید. ۳ عیسی ایتا جه او لوتکایان کی شمعو شین بو سوار بوسته و اون جا بخواسته کی ایتا پیچه ساحل جا دور به. هطو کی لوتکا دورون نیسته بو، مردوم فندرستی و خودا کلام اوشان ره تعلیم دیی. ۴ وختی کی عیسی خو گبان تومام کوده،

واگر دستہ شمعونؑ بوگفته: «لوتکائی جولفؑ جیگاً ببر و شیمی ماشکانؑ مایی گیفترؑ ره آبؑ دورون تاودید.»^۵ شمعون و اگردسته بوگفته: «آی اوستاد، امانؑ توماؑ شب زحمت بکشه ییم ولی هیچی نیگیفتم. هسأ کی تو گی، خابؑ، امانؑ تاودیم.»^۶ وختی کی هه کارؑ بوکودید، اونقد مایی بیگفتید کی نزدیک بو اوشانؑ ماشکانؑ پارہ به.^۷ هنؑ و آسی خوشانؑ همکارانؑ کی اویتاؑ لوتکا میان ایسه بید ایشاره بزہ ییدی کی اوشانؑ یاور بدید. اوشانمؑ بامویدی و دوتاؑ لوتکا انقد پورؑ بوسته بو کی سنگینی جاؑ نزدیک بو غرق بید.

^۸ وختی کی شمعونؑ پطرسؑ ایتفاق بیده، خورہ تاودہ عیسیؑ پا جیر بوگفته: «اوستاد، می جاؑ دور بو، چونکی من گوناہکارم.»^۹ شمعون و اونؑ رفقانؑ جہ ماییؑ یانؑ زیادی کی صید بوکودید قاق بوسته بید ^{۱۰} و شمعونؑ همکارانؑ، یعقوب و یوحنا کی زبدی زاکانؑ بید، شمعونؑ مانستن قاق بوستید. عیسیؑ و اگردسته شمعونؑ بوگفته: «نوا ترسنؑ، بازین مردومانؑ دیلانؑ و اصید بوکونی.»^{۱۱} هطو کی خوشانؑ لوتکایانؑ بأوردیدی خوشکی میان همه چیؑ او یہ بنہ ییدی و عیسیؑ دونبالسر رأ دکفتید بوشوید.

جوذامی مرداؑ شفا گیفتم

^{۱۲} ایروز کی عیسیؑ ایتاؑ شازؑ دورون بوشو بو، ایتاؑ مردای اونؑ ورجاؑ بامو کی جوذام داشتی. هطو کی او جوذامی عیسایؑ بیده، خورہ تاودہ اونؑ پا جیر و عیسیؑ جاؑ کومک بخواسته و بوگفته: «آقا جان، تو اگہ بخایی، تانی مرؑ شفا بدی.»^{۱۳} عیسیؑ خود دسؑ درازؑ کوده و اونؑ لمس بوکوده و بوگفته: «البته کی خایم. پاک بو!» هو وخت جوذام اونؑ جاؑ بیرون بوشو. ^{۱۴} بازین عیسیؑ او مرداؑ بوگفته: «هیکسؑ هیچی نواؑ گفتم. بوشو کاهنؑ ورجاؑ و اونؑ نشانؑ بده کی پاک بوستی و تی

طاهر بوستن^{۱۷} و اسی قوربانی یانی^{۱۵} کی موسی فرمان بدہ* فادن کی دیگران ره ایتا شهادت به. «۱۵ ولی مردومان ویشتری عیسی کردکاران ایشتاوستیدی و اون ورجا امویدی کی هم اون گبان بيشتاوید و هم خوشان ناخوشی یان جا شفا بیگیرید. ۱۶ عیسی یم ویشتر وختان شاز جا بیرون شویی کی تنایی دوعا بوکونه.

ایفلیج مرداک شفا گیفتن

۱۷ ایتا روز عیسی مردومان تعلیم دتن دبوو کی فریسی فرقه پیروان و دین^{۱۸} علما، توما^{۱۸} جلیل دیهاتان و یهودیه اوستان و اورشلیم شاز جا بامو بید و عیسی دور و ورنیشته بید. عیسی یم خوداوند قوت امرأ همه تان شفا دیی. ۱۸ هو وخت چن تا مردای سعی بوکودید اینفر کی ایفلیج بو و دوشک سر بنه بید، بپرید خانه دورون عیسی ورجا. ۱۹ انقد جمعیت زیاد بو کی نتانستیدی ا کار بوکونید. هن و اسی پوشت بام جور بوشوید، عیسی سر جور سقف سوفالان اوچه ییدی و او ایفلیج اون دوشک امرأ جمعیت دورون عیسی پا جیر بنه یید. ۲۰ عیسی وختی اوشان ایمان بیده و اگر دسته، او مرداک بوگفته: «ای مردای، تی گونایان ببخشه ببوسته.» ۲۱ فریسیان و دین علما کس کس گفتید: «ا مردای فیکر کونه کیسه کی کوفر گفتن دره؟ جغیر خودا، کی تانه گونایان ببخشه؟» ۲۲ عیسی کی اوشان فیکر بفامسته، واورسه: «چره شیمی دیل دورون اطو فیکر کونیدی؟ ۲۳ کویتا گب گفتن راحتره؟ بیگیم: (تی گونایان ببخشه ببوسته!) یا انکی (ویریز را بوشو!)؟ ۲۴ اما و استی

* ۴:۸ آپیش کشی در واقعی قوربانی یی ایسه کی تورات دورون یهودیان تکلیف ببوسته (لاویان باب ۱۴).

بدانید کی اینسان پسر* زمین رو قودرت و ایختیار دآره کی گونایان ببخشه... و او ایفلیخ مردآک بوگفته: «تر گم ویریز، تی دوشک اوسان و بوشو بخانه.» ۲۵ اون هو لحظه اوشان چومان ورجا جہ خو جا ویریشٹ، خو پا سر بسہ، خو دوشک کی اون رو خوفته بو اوسادہ و هوٹو کی خودای ستایش کودی، رأ دکفته بوشو بخانه. ۲۶ همه تان اوشان قاق بوستید و ترس و ایحترام امرأ خودای شوکر بوکودید و بوگفتید: «ایمروز عجایب غرایب چی یان بیدہیم!»

عیسی لاوی دعوت کونہ کی اون جا پیروی بوکونہ

۲۷ بآزین کی عیسی شآر جا بیرون شوٹون دبو، ایتا باجگیر بیدہ کی اون نام لاوی بو و جایی کی باج فیگیری دی نیشتہ بو. عیسی اون بوگفته: «می دونبالسر بیأ!» ۲۸ لاوی میم خو جا سر ویریشٹہ و همه چی اوہ بنہ و عیسی دونبالسر رأ دکفته.

۲۹ بآزین لاوی خو خانہ دورون ایتا پیلہ دانہ میهمانی بیگفته. اون سابق همکاران کی باج فیگیر بید، ایتا تعداد مردومان دیگری امرأ اون خانہ سفرہ سر نیشتہ بید. ۳۰ فریسیان و ایتا عدہیی دین علما کی اوشان فرقه جا بید، عیسی شاگردان ایراد گیتیدی و بوگفتید: «شومان چرہ باجگیران و گوناہکاران امرأ غذا خوریدی؟» ۳۱ عیسی واگردستہ اوشان بوگفته: «مريض آدمان طیب خاییدی، نہ ساق و سالم آدمان. ۳۲ من ناموم کی دوروستکار آدمان توبہ کودن ره دعوت بوکونم، بلکی اوشانی کی گوناہکاریدی.»

* ۲۴:۵ عیسی مسیح کلمہ ای «اینسان پسر» چندین بار در درباره ای خودش به کار برده. ا کلمہ امرأ نشان بده کی اینسانم ایسه، هطویم خو قودرت و ایقتدار کی عهد عتیق دورون پیشگویی ببوسته بو نشان بده (مثلن دانیال باب ۷، آیه ۱۳ تا ۴۱).

سؤال کودن روزہ گیفتن ره

۳۳ فریسیان و دین علما عیسای بوگفتید: «یحیی شاگردان ویشتر وختان روزہ گیریدی و دوعا کونیدی. فریسیان شاگردانم هطویی. ولی تی شاگردان همیشه بوخور و آخور کودن دریدی.» ۳۴ عیسی بوگفته: «ایتا عروسی دورون وختی کی داماد میهمانان جا پذیرایی بوکونه، شومان تانیدی میهمانان بیگید روزہ بیگیرید؟» ۳۵ اما زماتی فارسہ کی داماد اوشان جا فیگفته به. او روزان دورون روزہ گیریدی.»

۳۶ عیسی امثال اشان ره باورده کی: «هیکس ایتا تازه رخت جا ایتا پیچہ و آنوینہ کی خو کهنہ رخت پینیک بزہ. اگہ آکار بوکونه، ہم تازه رخت پارہ به و ہم او پینیک کهنہ رخت ره خب نی یه.» ۳۷ هطویم هیکس تازه شراب، کهنہ خیک میان دونکونه، چونکی اگہ آکار بوکونه، تازه شراب کهنہ خیک پارہ کونه و فیوہ و خیکم جہ بین شه. ۳۸ تازه شراب و آستی تازه خیک دورون دوکودن. ۳۹ هر کی کهنہ شراب بوخورہ، تازه شراب دونبال نیشہ، چونکی گہ: (کهنہ شراب بهتره.)»

اینسان پسر شبات روز صاحب ایسه

۶ شبات روز ره عیسی گندوم زاران میان شوئون دوبو کی اون شاگردان گندمان خوشہی چه ییدی، خوشان دس امرأ سابانہ ییدی و خوردیدی. ۲ بعضی جہ فریسیان اوشان جا واورسہ ییدی: «چره کاری کودن درید کی شبات روز ره جایز نی یه؟» ۳ عیسی اوشان بوگفته: «مگہ شومان خودا کلام نخاندید کی داوود پادشا چی بوکوده، وختی کی خودش و اون یاران ویشتا کوده؟» ۴ داوود بوشو خودا خانه دورون و نانی کی تقدیس بیوسته بو و فقط کاهنان تانستید اون بوخورید، ہم خودش بوخورده و ہم خو یاران فاده. ۵ اینسان پسر شبات صاحب ایسه.»

ايتا مرداڪ دس شفا گيفتن، شبات روز ره

۶ ايتا ده شبات روز، عيسي بوشو ڪنيسه دورون و مردومان تعليم دتن دبو. اويه ايتا مرداي ايسه بو كي اون راست دس خوشڪ بوسته بو. ۷ دين علما و فريسيان منتظر وخت بيد كي بيدنيدي عيسي او مرداڪ شبات روز ره شفا دهه يا نه، چونكي بهانه دونبال بيد كي اون محكوم بوكونيد. ۸ اما عيسي كي اوشان فيڪر جا و اخبر بو، او مرداڪ بوگفته: «ويريز، همه تان جلو بپا بس.» اونم ويريسته اويه بپا بسه. ۹ عيسي فريسيان و دين علماي بفرماسته: «شمر ايچي و اورسم، مر جواب بيد. شبات روز دورون حبي كودن جايزه يا بدی كودن؟ اينسان جان نجات دتن يا اون هلاك كودن؟» ۱۰ بازين ايتا ايتا اوشان فندريسته و او مرداڪ بوگفته: «تي دس دراز كون!» اونم هو كار بو كوده و اون دس سالم بوسته. ۱۱ اوشان همه تان غيظ گيفته و كس كس امرا مشورت بو كوديد و بوگفتيدي: «هسا عيسي امرا چي و ا كودن؟»

دوازده تا رسول اينتخاب كودن

۱۲ ايروز عيسي دوعا كودن و اسي بوشو كوه جور و شب تا صب خودا امرا راز و نياز بو كوده. ۱۳ وختي كي صب دم بوسته، خو شاگردان دوخاده و دوازده تا جه اوشان اينتخاب بو كوده و اوشان «رسول» دوخاده:

۱۴ شمعون كي اون پطرس نام بنه،

اندرياس پطرس برار،

يعقوب،

يوحنا،

فيلپس،

برتولما،

۱۵ متي،

توما،
حلفی پسر، یعقوب،
شمعون کی معروف بہ غیرت دار بو
۱۶ یعقوب پسر، یوہودا
و یوہودا اسخریوطی کی عیسائی خیانت بوکودہ۔

خوش بحال شومان

۱۷ بازین عیسیٰ و اون شاگردان کوه جا بیجیر بامویدی و صاف
زمین سر بئسہ بید۔ خیلی جہ اوشانی کی عیسائی ایمان باورده بید
و هطویم خیلی جہ مردومان یوہودیه اوستان سراسر جا و اورشلیم و
حتی صور و صیدون دریا کنار جا بامو بید او یہ ۱۸ کی عیسیٰ گبان
گوش بدید و خوشان ناخوشی یان جا ساق و سالم ببید۔ اوشانی یم
کی پلید روحان اوشان گرفتار کوده بو، آزاد بوستید۔ ۱۹ مردومان حق
سعی کودیدی عیسائی لمس بوکونید، چونکی قودرت اون جا بیرون
امویی کی همه تان شفا دیی۔

۲۰ بازین عیسیٰ خو شاگردان فندرسته، بوگفته:

«خوش بحال شومان کی فقیریدی،

چونکی خودا پادشایی شیمی شینہ۔

۲۱ خوش بحال شومان کی گوشنه ایسیدی،

بازین سر بیدی۔

خوش بحال شومان کی آرسو فوکونید،

چونکی شیمی خنده زماتم فارسہ۔

۲۲ «خوش بحال شومان کی می و اسی، مردوم خوشان دیم شیمی
جا واگردانیدی و شمر خوشان جا دور کونیدی، شمر ناسزا گیدی
و بدانم کونیدی۔ ۲۳ او وختان شادی بوکونید و خوش ببید، چونکی

شیمی اجر آسمان جور پیله دانه یه. آشان پئرانم، پیغمبران امرأ هه کار بوکودید.

۲۴ «اما وای بحال شومان مال و منال داران، چونکی شیمی خوشی فقط هه دونیا شینه.

۲۵ وای بحال شومانی کی هسا سیریدی، بازین شمر ویشتا کونه.

وای بحال شومانی کی هسا خنده کونیدی، شیمی گریه زاری و ختم فارسه.

۲۶ «وای بحال شومان وختی همه تان شیمی جا تعریف بوکونید، چونکی آشان پئرانم هه کار دورغی پیغمبران امرأ بوکودید.

دوشمنان موحبت کودن

۲۷ «شومان کی می گبان گوش کودن دریدی، شمر گم کی شیمی دوشمنان موحبت بوکونید و اوشانی کی شیمی جا نیفرت داریدی حبی بوکونید. ۲۸ اوشان ره کی شمر نفرین کونیدی، خوداوند جا برکت بخایید. اوشانم کی شیمی امرأ بد رفتاری کونیدی اوشان رهیم دوعای خیر بوکونید. ۲۹ اگه اینفر تی دیم چک بزه، وهل تی او طرف دیمم بزنه. اگه اینفر تی ردای فیگیفته، تی پیراهنم اون فادن خو امرأ ببره. ۳۰ هر کی چیزی تی جا بخواسته، اون فادن و اگه اینفر چیزی کی تی شینه تی جا فیگیره، ده اون جا نوأ خواستن تر واگردانه. ۳۱ مردوم امرأ هوطو رفتار بوکونید کی خاییدی اوشان شیمی امرأ رفتار بوکونید. ۳۲ اگه فقط اوشانی موحبت بوکونید کی اوشانم شمر موحبت کونیدی، چی ایفتخاری ایسه شمره؟ چونکی گوناکارانم خوشان رفقان موحبت کونیدی. ۳۳ اگه فقط کسان کی حبی کونیدی کی اوشانم شمر حبی کونیدی، چی ایفتخاری ایسه شمره؟ گوناکارانم هه کار کونیدی. ۳۴ اگه تنها کسان کی قرض فایدی کی فیکر کونیدی شمر واگردانید،

اَکارَ امرأ چى ایفتخاری ایسه شمره؟ چونکی خطا کارانم اگه ایطمینان داریدی کی اشان پول و آگرده، کس کس قرض فادیدی. ۳۵ شومان و شیمی دوشمنان دوس بدارید و اوشان خبی بوکونید و پولی کی قرض دیهیدی، اون پس گیفتن رافا نئیسید. بآزین ایتا پیله پاداش آسمان جور فآگیریدی. شیمی هه کاران امرأ موتعال خودا زاکان بیدی، چونکی خودا خطا کاران و ناسپاسان امرأ مهر وانه. ۳۶ پس شیمی آسمانی پتر مانستن دیلسوج بیید.

دیگران قضاوت کودن

۳۷ «دیگران قضاوت نوکونید کی خودا شمر قضاوت نوکونه. هیکس محکوم نوکونید کی خودتان محکوم نیید. و ببخشید کی شومانم ببخشه بیید. ۳۸ فادید کی خودا شمر فاده. او چیزی کی فادیدی دوواره شیمی دس و آگرده، اونم پیله پور پیمانہ امرأ. دس پتر امرأ فادید، دس پتر امرأ فیگیرید. دس خالی فادید، دس خالی فیگیریدی.»

۳۹ عیسی امثل اوشان ره باورده و بوگفته: «ایتا کور تانه ایتا کور دیگر رانمایی بوکونه؟ هو وخت هر دوتا دتکفیدی چاله دورون؟

۴۰ شاگرد خو اوستاد پا فئرسه، ولی هر کی خو تعلیم و تربیت خب کامیل کونه خو اوستاد مانستن به.

۴۱ «چره ایسپیل* تی برار چوم دورون دینی ولی روبرخال تی چوم دورون نیدینی؟ ۴۲ چوطویی تانی تی برار بیگی: (ای برار جان، بس او ایسپیل تی چوم جا بیرون باورم) ولی ایتا روبرخال تی چوم دورون نیدینی؟ ای ریاکار، اول او روبرخال تی چوم جا بیرون باور تا بتانی بهتر بیدینی. بآزین ایسپیل تی برار چوم جا بیرون باور.

* ۴۱:۶ ایسپیل یا ایسپیل ینی ساقه‌ی خشک، نازک و بدون دانه غلات

دار و اون ميوه

۴۳ «هيوخت خوروم دار بد ميوه ناوره و بد دارم خورم ميوهي فئنده.
 ۴۴ هر دار شأ اون ميوه جا شناختن. تمش كله جا انجيل نشأ چئن و نه
 و لش بوتہ جا انگور. ۴۵ خوروم آدم، چون آن ديل پاكه، اون كردكارانم
 حُبه. بد آدمم چونكي اون باطن خرابه، اون كردكارانم خرابه، چونكي
 اونچي كي اينسان ديل دورون نهه بي، اون گب زين امرأ آشكار به.»

عاقيل معمار و بي عقل معمار

۴۶ «چوطويي به كي مر آقا، آقا، دوخانيدي ولي اونچي كي من گم
 عمل نوكونيدي؟ ۴۷ هر كي مي ورجأ بايه و مي گبان گوش بوكونه،
 بازين اون عمل بوكونه، شمر گم كي مانستن ايسه. ۴۸ اون، ايتا مردآك
 مانه كي خايه خو خانهي چاكونه. اول ايتا چاله كانه و خو خانه پاكار
 سفت زمين سر چاكونه. وختي سيل بايه و او خانهي زور باوره،
 نتانه او خانه پاكار جه بين ببه، چونكي سفت جا سر چاكوده ببوسته.
 ۴۹ ولي اوني كي مي گبان بيشتاوه و عمل نوكونه، او آدمي خانهي مانه كي
 خو خانهي فورش سر چاكونه و سيلم ايه، بازين او خانه فوگرده.»

رومي افسر ايمان

وختي كي عيسي خو گبان مردوم ره بزه، واگردسته بامو كفرناحوم
 شأ دورون. ۲ اويه ايتا رومي افسر ايسه بو كي ايتا نوكر داستي
 كي اون ره خيلي عزيز بو. نوكر مريض بوسته بو و كرا مردن دوبو.
 ۳ او افسر چيزاني عيسي جا بيشتاوسته بو. هن واسي چن تا يهودي
 قوم پيله كسان اوسه كوده و عيسي جا خواهش بوكوده كي بايه و اون
 نوكر شفا بده. ۴ اوشان بوشوييد عيسي ورجأ و اون جا خواهش و تمنا
 بوكوديد و بوگفتيد: «او افسر سزاوازا ان ايسه كي تو اون نوكر شفا بدي،

۵ چونکی امی قوم خیلی دوس دأره و امره کنیسه چا کوده. ۶ عیسی اوشان امرأ رأ دکفته بوشو.

قبل آنکی او افسر خانہ فارسہ، او افسر چن تا قاصد اوسہ کوده و عیسای پیغام فادہ کی: «ای آقا، تر زحمت نوأ دئن و نوأ آمون، چونکی من لایق نی یم تو بایی می خانہ سقف جیر. ۷ خودم لایق نانم کی تی ورجأ بایم. ہویہ کی ایسہیی فرمان بدی، می نوکر شفا یافہ. ۸ چونکی من خودم می مافوق فرمانبر ایسم و سربازانی یم دارم کی می فرمان بریدی. اگہ ایتا سرباز دستور بدم کی بایہ، آیہ و هطو ایتا سرباز دیگرم بگم (بوشو)، شہ. می غولام بگم (وآستی هہ کار بوکونی،) کونہ.» ۹ وختی کی عیسی قاصدان جأ آ پیغام بیشتاوستہ مات بوستہ، و اگر دستہ او آدمانی کی اون امرأ بید، بوگفتہ: «وآ بدانید من توما ایسرائیل مردومان دورونی آجور ایمان نیدم.» ۱۰ او قاصدان، وختی کی و اگر دستید بخانہ، نوکر ساق و سالم بیدہ یید.

وئوہ زناک پسر زنده کودن

۱۱ چن وخت کی بوگودشتہ، عیسی خو شاگردان و خیلی آدمان امرأ ایتا شار میان بوشویدی کی «نائین» نام داشتی. ۱۲ هطو کی شار دروازہ سر فارسہ، بیدہ ایتا جوان جنازہی کرا بردن دریدی. او جوان ایتا وئوہ زناک تنہا زای بو. خیلی یانم جہ او شار آدمان او زناک امرأ عزاداری کودن دیبید. ۱۳ وختی عیسای خوداوند او وئوہ زناک بیدہ، اون دلیل بوسوختہ و بوگفتہ: «گریہ نوأ کودن!» ۱۴ بازین عیسی تابوت نزدیک بوستہ و خو دس بنہ اون سر. او کسانیی یم کی تابوت بردن دیبید بئسہ ییدی و عیسی بفرمأستہ: «ای جوان، تر گم ویریز.» ۱۵ هو وخت او جوان ویریشتہ، خو جا سر بینیشت و شروع بہ گب زئن بوکودہ و عیسی اون بیسپردہ اون مار. ۱۶ توما او آدمانی کی اویہ ایسہ بید، وختی کی او معجزہی بیدہ یید ترس امرأ خودای ستایش بوکودید و

بوگفتید: «خودا خو قوم توجہ بوکودہ و ایتا پیلہ دانہ پیغمبر اوسہ کودہ.»
۱۷ او معجزہ خبر تومام یوہودیہ اوستان و اون دور و اطراف بیچستہ.

یحییٰ سؤال

۱۸ وختی کی یحییٰ تومام ماجرایٰ خوشاگردان جا بیشتاوستہ، دوتا
جہ اوشان دوخادہ ۱۹ و عیسایٰ خوداوند رہ پیغام فادہ: «تو هو مسیح
موعودی کی و استی باہ، یا و استی اینفر دہ رافا بیسیم؟» ۲۰ اوشان
عیسیٰ ورجا باموید و بوگفتید: «یحییٰ کی تعمید دہہ امر اوسہ کودہ
کی بدانہ تو هو مسیح موعود ایسی کی قرار بو باہ، یا و استی اینفر
دہ رافا بیسیم؟» ۲۱ هو وخت عیسیٰ، خیلی یان کی ناخوش احوال بید
شفا دیی و پلید روحان خیلی یان جا اخراج کودی و کوران چومان واز
کودی. ۲۲ عیسیٰ و اگردستہ یحییٰ دوتا شاگردان بوگفتہ: «اونچی کی
بیدہیدی و بیشتاوستیدی یحیایٰ بیگید کی چوطو کوران چومان واز
بہ، شلان رأ شیدی، جوذامیان پاک بیدی، کران ایشتاویدی، مورده یان
زندہ بیدی و فقیران، خودا نجات خورم خبر ایشتاویدی. ۲۳ بازین اون
بیگید: (خوش بحال اون کی می و اسی خودایٰ شک نوکونہ.)»

۲۴ وختی او دوتا قاصدان و اگردستید یحییٰ ورجا، عیسیٰ شروع
بوکودہ مردومان رہ یحییٰ جا گب زن و بوگفتہ: «شومان بیابان میان
بوشو بید کی چی بیدینید؟ ایتا مرداکی کی باد اون لولہ مانستن
تکان دہہ؟ ۲۵ وگرہ، چی بوشو بید بیدینید؟ ایتا مرداکی کی
حریر لیباس دوکودہ داشتی؟ اوشانی کی حریر لیباس دوکونیدی، قصر
دورون ایسہ بیدی، نہ کی بیابان میان. ۲۶ شومان بوشو بید ایتا پیغمبر
بدینید؟ شمر گم کی یحییٰ ایتا پیغمبر جا پیلہ ترہ. ۲۷ اون هو کسی
ایسہ کی خودا کلام دورون اون جا بینویشتہ ببوستہ:
«من می قاصد تی جا پیشتر اوسہ کونہ»

کي تي راي تي امون واسي وارَ کونه.*

۲۸ «وا بدآنيد کي توماڻ آدماني کي تا هسا بدونيا بامويدي، هيکس يحيي جا پيله تر ني يه. ولي حتى کوجه دانه ترين آدم خودا پادشائي ميان يحيي جا پيله تره.»

۲۹ توما مي ي مردوم، حتى باج و خراجگيران، وختي کي عيسي گبان بيشتا وستيدي، خوداي اون عيدالت واسي شوکر بوکوديد و خوشحال بيد کي يحيي دس جا تعميد بيگيفته بيد. ۳۰ ولي فريسيان و دين علما کي يحيي تعميد قوبيل نوکوده بيد، نقشه يي کي خودا اوشان ره بکشه بو، رد کوديد.

۳۱ عيسي بوگفته: «واستي بگم ايمروز مردومان چي مانستن ايسيدي؟ اوشان چي مائيدي؟ ۳۲ او جغلان مائيدي کي بازار سر نيشينيدي، ايجگره زنان کس کس گيدي:

«شمره ني بزه ييم، رقص نوکوديد؛

مرثيه بخانديم، گريه نوکونيد.»

۳۳ «يحيي کي تعميد دهه بامو کي نه نان خوردي و نه شراب. شومان گفتيدي: (ديو داره). ۳۴ هسا مر کي اينسان پسر م گيدي: (زيادي غذا و شراب خوره و باجگيران و گوناهاکاران امرأ رفاقت کونه). ۳۵ اگه به جاي شيمي عقل، خودا حکمت قوبيل بوکوده بيد، نوگفتيد کي چره يحيي او کار کودي و چره من ا کاران کونم.»

بدکاره زناک ببخشہ بہ

۳۶ ایتا فریسی عیسایِ خو خانہ دعوت بوکودہ کی غذا بوخویرید۔ عیسیٰ اون خانہ بوشو و اون سفرہ سر بینیشته* . ۳۷ او شاز دورون ایتا بدکارہ زناکی زندگی کودی کی وختی بیشتاوستہ عیسیٰ او فریسی خانہ میهمانہ، ایتا گیران ظرف کی عطر امرأ پور بوستہ بو، اوسآدہ خو امرأ برده و بوشو اویہ۔ ۳۸ بازین عیسیٰ پوشت سر، اون پا پہلو بئسہ و شروع بوکودہ گریہ کودن۔ وختی کی اون ارسو عیسیٰ پا رو فووستی، خو گیس امرأ خوشک کودی و ماچی دی۔ بعد، هو عطر مالستی۔ ۳۹ او صاب خانہ، وختی او منظرہی بیدہ، خو دیل دورون بوگفته: «اگہ امرأ راس راسی پیغمبر بہ، و بفامستہ بی انزای کی اون لمس کودن درہ بدکار و گوناہکارہ»۔ ۴۰ عیسیٰ او فریسی بوگفته: «شمعون، و استی ایچی تر بگم»۔ اون جواب بدہ: «بفرما، اوستاد»۔ ۴۱ عیسیٰ ایتا مثل اون رہ تعریف بوکودہ و بوگفته: «ایتا مردای، دو نفر جا طلب داشتی: اینفر پونصدتأ سکہ و اویتای پنجاهتأ سکہ۔ ۴۲ جہ ا خاطر کی او دوتا بدہکاران پول ناشتید کی خوشان بدهی فایدید، او طلبکار خو پول جا صرف نظر بوکودہ۔ ہسا بوگو بیدینم، او دو نفر میان کویتا و استی اون ویشتر دوس بدآرہ؟»

۴۳ شمعون و اگردستہ بوگفته: «فیکر کونم اون کی ویشتر بدهی داشتی»۔

عیسیٰ بفرماستہ: «دوروست بوگفتی»۔

۴۴ بازین عیسیٰ او زناک ایشارہ بوکودہ و شمعون بوگفته: «آن دن دینی؟ من تی خانہ باموم۔ تو می پا شوستن و اسی آب ناوردی، ولی

* ۳۶:۷ او زمان، وختی مردومان خواستیدی غذا بوخویرید، ایتا تخت سر نیشیدی، خوشان ارنج چپ زمین سر لم دیدی و راست دس مرہ لقمہ غذا خوردیدی۔

اَزَن خُو چومَانْ اَرَسو اَمْرَا مِي پاي بوشوسته و خُو گيس اَمْرَا خوشک کوده. ۴۵ من باموم، تو مَر ماچی ندیی ولی اون، جِه وختی کی باموم تی خانه هطویی می پایان ماچی دئن دره. ۴۶ تو می سر روغن وئسه یی ولی اون می پایان عطر وئسه. ۴۷ تر گم اون موحبت زیادى هَن و اسی یه کی اون گونایان زیادى کی بوکوده بو ببخشه بپوسته. ولی اونى کی کمتر ببخشه به، کمتر موحبت کونه.»

۴۸ بآزین عیسی او زناک بوگفته: «تی گونایان ببخشه بپوسته.» ۴۹ اوشانی کی او سفره سر نیشته بید کس کس و اگر دستید بوگفتیدی: «ا مرد کیسه کی تانه مردومان گونایان ببخشه؟» ۵۰ عیسی او زناک بوگفته: «تی ایمان تر نجات بده. هسا ویریز سلامتی جان اَمْرَا بوشو.»

زناکانی کی عیسی مسیح اَمْرَا همراه بید

بآزین عیسی شار به شار و دیهات به دیهات گردستی و خودا پادشایی خوروم خبر اعلام کودی. ۲ اون دوازده تا رسول و مریم مجدلیه کی هفتا دیو اون جا خارج بوسته بو و چن تا زناکانم کی پلید روحان و مریضی یان جا شفا بیگفته بید اون اَمْرَا بید: ۳ یونا کی خوزا، هیرودیس مباشر زن بو، سوسن و خیلی زناکان دیگرم کی خوشان مال و اموال اَمْرَا عیسی و اون شاگردان همراهی کودیدی.

کیشاورز مَثَل

۴ وختی کی مردومان خیلی شاران جا عیسی دئن و اسی بامو بید و اون دور جم بوسته بید، عیسی اوشان ره ایتا مَثَل باورده ۵ و بوگفته: «ایروز، ایتا کیشاورز دانه پاشانئن و اسی بوشو بیرون و دانه یان کی پاشانئن دبو، بعضی یان را سر فووستیدی و لغد دمج بپوسته و آسمان پرنده یان بامویدی اوشان بوخوردید. ۶ بعضی یانم سنگلاخ دورون دکفتیدی. وختی زپه بزه بیدی، چون نم ناشتیدی، خوشک بوستیدی.

۷ بعضی یانم تمش کله میان فووستیدی و تمشان اوشان امرأ پیلہ بوستیدی و او دانہ یان خفہ کودید. ۸ ولی بعضی جہ او دانہ یانم خوروم زیمین سر فووستیدی و سبز بوستید و صد برابر ثمر باوردید. ۹ امثل باورده و صدای بولند امرأ بوگفته: «هر کی دوس دآره گوش بوکونه، بیشتاوه.»

۹ عیسی شاگردان امثل معنی و اورسه ییدی. ۱۰ عیسی بوگفته: «خودا خو پادشایی رازان فام شمر فاده، ولی امثلانی کی گفتن درم کسانی شین ایسه کی خوشان چومان امرأ فندریدی ولی هیچی نیدینیدی و خوشان گوشان مره ایشتاویدی ولی نفامید.

۱۱ «امثل معنی اطو ایسه کی گم: دانه، خودا کلامه. ۱۲ دانہ یانی کی رأ سر فیویدی، او کسانی مآندی کی خودا کلام ایشتاویدی ولی اشان دیلان سخته، بازین شیطان آیه، خودا گبان اوشان جا فیگیره کی وناله ایمان باورید و نجات بیافید. ۱۳ او دانہ یانی کی سنگلاخ دورون فیویدی، او آدمانی مآندی کی خودا گبان ایشتاویدی و شادی امرأ قوبیل کونیدی ولی چونکی ریشه نودووانه، ایتا مدت زماتی ایمان دآریدی ولی سخت روزان کی فارسه، آزمایشان و آسی بدر شیدی. ۱۴ او دانہ یانی یم کی تمش کله میان فیویدی، کسانی مآندی کی خودا گبان ایشتاویدی، زمان کی گوذره، دنیا نیگرانیا، مال و منال جا گول خوردن و زندگی خوشی یان، خودا کلام اوشان دورون خفہ کونه و ثمر ناوردیدی. ۱۵ اما دانہ یانی کی خوروم زیمین سر فیویدی، کسانی مآندی کی خودا کلام دیل پاکی امرأ ایشتاویدی و اون حفظ کونیدی و پوستکار امرأ بار اوردیدی.»

چراغ مٹل

۱۶ «تا هسا بیشتاوستیدی کی کسی چراغ روشن کونه، بازین اون سر ایچی بنه یا اون تخت جیر بنه تا اون سوی هیکس نیدینه؟ چراغ

وَأَسْتِي اَيْتَا جَا بَنِيْدَ كِي هِر كِي بَأِيَه بُوْدُوْرُوْن، اوْنِ سُوِيْ بِيْدِيْنَه. ۱۷ چِرِه
 كِي هِيْتَا جِيْگَا بَدَايِ چِي نِي يَه كِي اَشْكَارَ نَه و هِيْتَا قَايِمَ كُوْدَه چِي
 نِي يَه كِي ظَاهِيْر و اَشْكَارَ نَه. ۱۸ هَنْ وَاَسِي وَا سَعِي بُوْكُوْنِيْدَ كِي خُوْدَا
 گَبَانَ حُبْ گُوْش بُوْكُوْنِيْدَ، چِرِه كِي اوْنِي يَ كِي وِيْشْتَر دَاْرَه، وِيْشْتَر فَاَدَه
 به، و اوْنِي كِي اِيْچِه دَاْرَه، اوْنِچِي كِي گُوْمَان كُوْنَه خُوْدَش شِيْنَه، اوْنِ
 جَا فِيْگِيْفْتَه به.»

عيسي مسيح مار و براران

۱۹ عيسي مار و براران بامو بيد عيساي بيدنيدي ولي آنقد جمعيت
 زياد بو كي نتانستيدي اون نزيك بيد. ۲۰ عيسي ره خبر باورديد كي:
 «تي مار و تي براران بيرون ايسه بيدي، خاييدي تر بيدنيدي.» ۲۱ عيسي
 واگردسته اوشان بوگفته: «مي مار و مي براران اوشاني ايسيدي كي
 وختي خودا كلام ايشتاويدى، ايطاعت و عمل كونيدى.»

عيسي دريا كولاك خوشانه

۲۲ ايتا جه او روزان، عيسي خو شاگردان امرأ لوتكا سوار بوسته و
 اوشان بوگفته: «بيشيم درياچه او طرف.» اوشانم را دكفتيد بشيد هو
 طرف. ۲۳ هوطو كي لوتكا شوئون دوبو، عيساي و اخاب شه و خوسه.
 ايدفعه يي ايتا پيله طوفان دريا دورون را دكفه، لوتكا ميان آب پور
 به و اوشان همه تان جان به خطر دكفه. ۲۴ شاگردان، عيسي ورجا
 بوشويدي و اون بيدار كوديدي و بوگفتيد: «آي اوستاد، آي اوستاد،
 چيزي نمائسته كي همه تان هلاك بيم!» عيسي خواب جا ويريشت
 و باد و موجان تشر بزه. بازين طوفان بينيسته و دريا ساكيت بوسته.
 ۲۵ عيسي اوشان جا واورسه: «شيمي ايمان چي ببوسته؟» اوشانم ترس
 و تعجب امرأ كس كس گفتيدي: «ا مرد كيسه كي باد و آب فرمان دهه
 و اوشانم ايطاعت كونيدى؟»

عیسی دیو بزه مرداک شفا دہہ

۲۶ بازین عیسی و اون شاگردان لوتکا امرأ فارسہ ییدی جدریان ناحیہ کی اوستان جلیل؁ جُلُو نَہَہ بو. ۲۷ وختی عیسی لوتکا جا بیجیر بامو و ساحل؁ رو قدم بنہ، ایتا مردای اون امرأ رودرو ببوستہ کی او شاز شین بو و دیوان اون گرفتار کودہ بید. خیلی زمات بو کی نہ لیباس دوکودی، نہ خو خانہ میان زندگی کودی. ہمیش قبرستان؁ دورون ایسہ بو. ۲۸ هطو کی عیسای بیدہ، ایجگرہ بزه و اون پا جیر بکفتہ و بوگفتہ: «ای عیسی، ای موتعال؁ خودا پسر، می امرأ چی کار داری؟ خواهش کونم مَرَّ عذاب نوا دَن»، ۲۹ چونکی عیسی او پلید؁ روح فرمان بدہ بو کی او مرداک؁ جا بیرون بایہ. او دیو خیلی وختان او مرداک؁ فترکستی. مردوم اون گيفتیدی، زنجیل؁ امرأ اون دس و پای؁ دُوستیدی و اون؁ پاستیدی ولی اون زنجیل؁ پارہ کودی و او دیو اون؁ فاکشہیی بردی بیابان؁ دورون. ۳۰ عیسی او مرداک؁ جا واورسہ: «تی نام چیسہ؟» اونم بوگفتہ: «می نام قشونہ»، چونکی خیلی دیوان او مرداک؁ دورون ایسہ بید. ۳۱ دیوان عیسای ایلتماس کودیدی کی اوشان؁ تثنودہ او چاہیی کی تہ ناره.

۳۲ ایتا پیلہ گلہ خوک او دور و حوالی ایتا تپہ رو چرستن دبید. دیوان عیسی جا خواهش بوکودید کی وئله خوکان؁ دورون بیشید. عیسی یم و ہشتہ. ۳۳ بازین پلید؁ روحان؁ ہمہ تان او مرداک؁ جا بیرون باموید و خوکان؁ دورون بوشوید و او گلہ خوک تپہ سراجیری جا دریاچہ دورون ہوجوم ببردیدی و ہمہ تان دمردید.

۳۴ خوک چرانان؁ کی ماجرای بیدہ یید، بوگور؁ ختید. ہر دیہات و شاری کی فارسہ ییدی، ماجرای؁ مردوم؁ رہ تعریف کودید. ۳۵ مردومان؁ آمویدی اونچی؁ کی ایتفاق دکفتہ بو خوشان؁ چومان؁ امرأ بیدینید. وختی عیسی ورجا؁ فارسہ یید، او مرداک؁ کی دیوان اون؁ جا بیرون

بوشو بيد بیده بیدي کی عیسی پا جیر نیشته، رخت دوکوده و عاقلانْ مأنستن ایسه. هنْ و آسی همه تان بترسه بیدی. ۳۶ اوشانی کی آماجرائِ بیده بيد دیگرانْ ره تعريف بوکودید کی چوطویی او مردای شفا بیافته. ۳۷ بازین تومامْ او جراسیانْ مردومانْ، چونکی خیلی بترسه بيد، عیسی جا بخواستید کی جِه اویه بشه. عیسی یم لوتکای سوار بوسته کی واگرده بشه دریاچه او طرف. ۳۸ او مرداکی کی دیو بزه بو و شفا بیگفته بو، عیسی جا خواهش بوکوده کی اونْ امرأ بشه ولی عیسی وناشته و بوگفته: ۳۹ «هسا ده واگرد تی خانه و او چیزیی کی تر ایتفاق دکفته و خودا تره چی بوکوده، مردومانْ ره واگویا بوکون.» بازین اون بوشو و او کاری کی عیسی اونْ ره انجام بده بو تومامْ شارْ دورون پخش کوده.

ایتا زناکْ شفا گيفتن و یایروسْ دُخترْ زنده کودن

۴۰ وختی کی عیسی واگردسته جلیل، مردومانْ خوشحالی امرأ بوشوید اونْ پیشواز، چونکی همه تان اونْ رافا ایسه بيد. ۴۱ بازین ایتا مردای یایروس نام کی کنیسه رئیس بو، خوره عیسی پا جیر تاوده و اونْ جا ایلتماس بوکوده کی عیسی بشه اونْ خانه، ۴۲ چونکی اونْ ایتا دانه دُختر کی دوازده سال دأشتی مردنْ دوبو. عیسی اونْ خواهش قوبیل بوکوده. وختی کی اونْ خانه طرف شوئون دوبو، مردوم جِه هر طرف اونْ فشار آوردیدی. ۴۳ هو جمعیتْ دورون ایتا زنای ایسه بو کی دوازده سال خونریزی دأشتی و تومامْ خو مال و منال خرچ خو دوا و دکتر بوکوده بو و هیکس نتانستی اونْ درمان بوکونه. ۴۴ او زنای عیسی پوشتْ سر بامو و خو دسْ امرأ عیسی ردا گوشه ی دس بزه. هو لحظه اونْ خونریزی بند بامو. ۴۵ عیسی واگردسته بوگفته: «کی مر دس بزه؟» همه تان بوگفتید: «آمی کار نی یه.» پطرس بوگفته: «مردوم جِه هر طرف تر دوره کودیدی و تر فشار آوردن درید.» ۴۶ عیسی بوگفته: «اینفر

مَر دس بزه، چونکی بفأمستم قوّت می جا بیرون بوشو.» ۴۷ او زنای وختی بیده کی عیسی همه چی جا وأخبره، ترس و لرز امرأ بکفته اون پا جیر و همه تان او آدمان ورجا تعریف بوکوده کی چی و اسی عیسی ردای دس بزه و هو وخت شفا بیگيفته. ۴۸ عیسی اون بفرمأسته: «جان دُختر، تی ایمان تر شفا بده. هسا سلامتی امرأ بوشو.»

۴۹ عیسی کی او زناک امرأ گب زئن دبوو، کنیسه رئیس، یایروس خانه جا اینفر بیرون بامو و یایروس بوگفته: «تی دُختر بمرده. ده اوستاد زحمت نوأ دتن!» ۵۰ وختی عیسی او مرداک پیغام بیشتأوسته، واگردسته یایروس بفرمأسته: «نوأ ترسن، فقط ایمان بدار. تی دُختر شفا یأفه.»

۵۱ عیسی کی یایروس خانه دورون فارسه، وناشته جغیر پطرس، یوحنا، یعقوب و او دُختر پتر و مار، ده هیکس اون امرأ اوطاق دورون بایه. ۵۲ همه تان، او دُختر و اسی ارسو فوکودیدی و عزاداری کودید. عیسی بفرمأسته: «گریه زاری نوکونید، چونکی اون نمرده بلکی خوفته!» ۵۳ اوشان عیسی ره خنده بوکودید، چونکی دانستیدی اون بمرده. ۵۴ ولی عیسی او دُختر دس بیگيفته و بفرمأسته: «دُختر جان، ویریز.» ۵۵ هو وخت اون روح واگردسته، دُختر زنده بوسته و جه خو جیگا ویريشته. عیسی بوگفته: «هسا ایچه غذا فاید بوخوره.» ۵۶ اون پتر و مار قاق بوستیدی ولی عیسی اوشان بوگفته: «ا ماجرای هیکس ره واگویا نوکونید.»

دوازده تا رسول مأموریت

عیسی او دوازده تا رسول دوخاده خو ورجا و اوشان قوّت و ایقتدار فاده کی بتانید توما دیوان بیرون کونید و ناخوشانم شفا بدید. ۲ بازین رسولان اوسه کوده کی خودا پادشایی مردوم ره اعلام بوکونید و ناخوشانم شفا بدید. ۳ قبل انکی رسولان بیشید،

عیسی اوشانَ بوگفته: «اَسفَرِ میاَن هیچی شیمی امرأ نبرید، نه دسَ چو، نه بقچه، نه خوردنی، نه پول و نه ایضافه پیرهن. ۴ هر کسَ خانه کی شیدی، تا وختی کی او شأرُ جا بیرون نوشویدی، هویه بئسید. ۵ اگه کسانِیم شمرَ قوبیل نوکودید، وختی او شأرُ جا بیرون شوئون دریدی، شیمی پا خاکَ بتکانید کی اوشانَ ضد ایتا شهادت ببه.» ۶ پس رسولانَ دیهاتَ به دیهاتَ کی شویدی، خودا پادشایی خوروم خبرَ مردومَ ره گفتیدی و مریضانمَ شفا دَیدید.

۷ وختی هیروودیس کی جلیلَ حکمران بو، عیسی معجزه‌یانَ بیشتاوسته، نیگران و پریشان بوسته، چونکی بعضیانَ گفتیدی کی عیسی هو یحیی ایسه کی زنده بوسته. ۸ بعضیانمَ گفتیدی کی الیاسَ نبی ظوهور بوکوده و بعضیانمَ گفتیدی ایتا جه قدیم پیغمبرانَ زنده بوسته. ۹ هیروودیس بوگفته: «من خودم دستور بدم کی یحیی سرَ و اوینید. پس آن ده کیسه کی آجور عجایب غرایب گبان در مورد اون ایشتاوستن درم؟» و تلاش کودی کی عیساَ بیدینه.

عیسی مسیح پنج هیزارتا مرداکَ غذا فاده

۱۰ وختی عیسی رسولانَ و اگردستیدی، کارانی کی انجام بده بید عیسی ره تعریف بوکودید. او وخت عیسی اوشانَ اوساده و خو امرأ برده ایتا شأر «بیت صیدا» نام کی اویه اوشانَ امرأ تنها ببه. ۱۱ خیلی مردومانَ اوشانَ شوئون جا و آخبر بوستید و اوشانَ دونبالسر رأ دکفتید. عیسی یم اوشانَ قوبیل بوکوده و خودا پادشایی جا گب بزه و ناخوشانَ شفا بده.

۱۲ غروب دمَ نزدیکی بو کی رسولانَ باموید عیسی ورجا و بوگفتید: «اَمردومانَ اوسه کون کی بیشید او دور و ورَ دیهاتانَ و زمینانَ میان کی خوشانَ ره جا و خوردنی بیافید، چونکی آیه کی ایسه یم آبادی جا دوره.» ۱۳ عیسی و اگردسته خو رسولانَ بوگفته: «شومانَ خودتان

اوشانَ غذا فآدید.» رسولانَ بوگفتید: «چوطویی؟ امانَ فقط پنج تا نان داریم و دو تا مایی، مگہ آنکی بیشیم اشانَ رہ غذا بیہینیم.» ۱۴ او یہ پنج ہیزارتا مردای ایسہ بو.* عیسیٰ خو رسولانَ بوگفتہ: «مردومَ پنجاہ نفر پنجاہ نفر زمینَ سر بینیشانید.» ۱۵ رسولانمَ آ کارَ بوکودید و ہمہ تانَ بینیشانہ ییدی. ۱۶ بازین عیسیٰ پنج تا نان و دو تا مایی اوسادہ و آسمانَ فندرستہ و خودای شوکر بوکودہ و نان تیکہ تیکہ کودہ، فادہ رسولانَ دس کی آدمانَ میان سام بوکونید. ۱۷ ہمہ تان بوخوردید و ستر بوستید و دوازده تا زییلیم خوردہ نان و مایی ایضافہ بامو.

پطرس، عیسیٰ مسیح جا شہادت دہہ

۱۸ ایتا روز کی عیسیٰ تنایی دوعا کودن دو بو و اون شاگردانم اون امرأ بید، اوشانَ جا و اورسہ: «مردومان چہ گیدی، من کیسم؟» ۱۹ اوشانَ جواب بدہ یید: «بعضیان گیدی یحییٰ کی تعمد دئی. بعضیانم گیدی الیاس نبی و بعضیانم گیدی تو ایتا جہ قدیم پیغمبران ایسی کی زندہ بوستی.» ۲۰ عیسیٰ اوشانَ جا و اورسہ: «شومان مر کی دانیدی؟» پطرس و اگردستہ بوگفتہ: «تو مسیح خودایی.*» ۲۱ بازین عیسیٰ خو شاگردانَ قدغن بوکودہ و دستور بدہ کی موضوعی ہیکس نیگید ۲۲ و بوگفتہ: «من کی (اینسان پسر) ایسم، و استی ایتا عالمہ رنج و عذاب بکشم و پیلہ کاهنان، قوم پیلہ کسان و دین علما مر قوبیل نوکونید و بوکوشید و سیومی روز رہ مورده یان دونیا جا ویریزم.»

* ۱۴:۹ زناکانم ہویہ ایسہ بید ولی اوشانَ فرهنگ میان ایشماردن موقع فقط مرداکان بحیساب آوردید.

* ۲۰:۹ «مسیح» ایتا عنوانہ و کسی و اسی بکار شہ کی خوداوند اون اینتخاب کونہ تا خو قوم نجات بدہ و مسح کودن ایتا کار روحانی یہ کی عہد عتیق میان خیلی اون امرأ برخوردار کونیمی و اون انہ کی اینفر روغن امرأ مسح کودیدی و آ کار امرأ نیشان دیدی کی خوداوند او شخص پادشایی و اسی اینتخاب بوکودہ.

۲۳ عیسی بازین همه تان اوشان بفرمأسته: «اگه اینفر بخایه مر پیروی بوکونه، وأستی خوره اینکار بوکونه و همه تا روزان خو صلیب اوسانه* و می دونبال بایه. ۲۴ چره کی هر کی بخایه خو جان نجات بده، اون جه دس دهه؛ ولی هر کی می وأسی خو جان فاده، اون نجات دهه. ۲۵ اینسان ره چی فایده داره کی تو مام دونیا اون شین بیه، بازین خو جان جه دس بده؟ ۲۶ هر کی ا دونیا میانی مر و می تعلیم عار بداره، منم وختی کی می جلال و می پتر و موقدس فرشته یان جلال امرأ واگردم ا دونیا، اون جا عار دارم. ۲۷ یقین بدانید او کسانی کی آیه ایسه بید، تا خودا پادشایی نیدینید، مرگ طعم نیچشیدی.»

عیسی مسیح شاگردان اون جلال دینیدی

۲۸ حدود هشت روز کی عیسی گبان جا بوگذشته بو، عیسی پطرس، یوحنا و یعقوب اوساده و دوعا کودن ره بوشو کوه جور. ۲۹ هطو کی دوعا کودن دبوو، عیسی دیم رنگ عوض بوسته و اون لیباسان سیفیدی جا برق زهی. ۳۰ ایدفعه بی دوتا مردای کی موسی و الیاس نبی بید شکوه و جلال امرأ اون ورجا ظاهر بوستید و شروع به گب زتن بوکودید. ۳۱ اوشان عیسی امرأ در مورد اون مرگ کی وأستی خودا ایراده امرأ اورشلیم دورون ایتفاق دکفه، گب بزهبید. ۳۲ پطرس و اون همراهان وخاب شوید. بازین کی بیدار بوستید، عیسی جلال بیده بیدی کی او دوتا پیغمبرم اون ورجا بپا ایسه بید. ۳۳ هطویی کی موسی و الیاس جه عیسی ور شوئون دبید، پطرس کی دس پاچه ببوسته بو و نأستی کی چی گفتن دره، عیسی بوگفته: «ای اوستاد،

* ۲۳:۹ آیه دورون کلمه صلیب معنی دسبند و گردنبدن و آ جور چیزان نی یه بلکی «صلیب اوسادن» ایتا ایستعاره ایسه و اون معنی انه کی و حاضر بییم عیسی نام و آسی رنج و درد و نامهربانی یان تحمل بوکونیم.

چي خُبه کي امان آيه ايسه ييم. وهل سه تا سر پناه چا کونيم: ايتا تره، ايتا موسي ره و ايتا الياس ره.»

۳۴ هنوز پطرس گبان تومام نبوسته بو کي ايتا ابر بامو و اوشان سر سايه تاوده و اوشان همه تان بترسه ييدي. ۳۵ جه او ابر دورون ايتا صدا فارسه کي بوگفته: «ان مي پسره، کي اون اينتخاب بوکودم. اون گبان گوش بديد.» ۳۶ وختي او صدا آسمان جا تومام بوسته، رسولان عيساي تنها بيده ييد. اوشان او راز خوشان ورجا بداشتيدی و او روزان ميانی* هر چي کي بيده بيد هيکس ره واگويا نوکوديد.

عيسي مسيح ايتا ديو بزه پسر شفا دهه

۳۷ فردا روز، وختي عيسي و اون رسولان او کوه جا بيجير بامويد، ايتا عالمه مردومان عيسي رافا ايسه بيد. ۳۸ ايدفعه يي ايتا مرداي او آدمان دوروني ايجگره بزه: «اي اوستاد، تي جا ايلتماس کونم مي پسر کي مي ايتا زا که، تي لطف امرأ فندري، ۳۹ چونکي ايتا پليد روح مرتب اون دورون شه و اون وادار کونه ايجگره بزنه. بازين چک و پر زنه و اون دهن کنخ کونه. او پليد روح ايدفعه يي مي زا که حمله کونه و سختي امرأ اون ول کونه. ۴۰ تي شاگردان جا خواهش و ايلتماس بوکودم کي پليد روح اون جا بيرون کونيد ولي اوشان نتانستيدی.»

۴۱ عيسي بفرماسته: «اي نسلي کي ايمان ناريدی و منحرف ايسيد، تا اكي شيمي امرأ بئسم و شمر تحمل بوکونم؟ تي زا که باور مي ورجا.» ۴۲ وختي کي اون پسر آوردن دييد، ديو اون زمين بزه و دوواره شروع بوکوده چک و پر زنن. عيسي او پليد روح نهيب بزه و او پسر

* ۳۶:۹ متي و مرقس، خوشان انجيل دورون، اماجرای اطويي توضیح بده ييد کي، عيسي رسولان جا بخواسته بو تا قبل اون قيام ا اتفاق هيکس ره تعريف نوکونيد (متي باب ۱۷ آيه ۹ و مرقس باب ۹ آيه ۹).

شفا بیگیتہ و عیسیٰ اون بیسپردہ اون پتر دس. ۴۳ ہمہ ی او آدمانی کی اوہ ایسہ بید خودا قودرت جا قاق بوستید و هطویی کی مردوم، عیسیٰ کاران جا حیران بید، عیسیٰ خو شاگردان بوگفتہ: ۴۴ «اونچی کی شمر گم حُب گوش بدید: اینسان پسر، آدمان دس تسلیم بہ.» ۴۵ ولی اوشان نفامستید کی عیسیٰ چی گفتن درہ، چونکی اوشان ذہن کور بو و ترسہ بیدی عیسیٰ جا واورسید.

کی ہمہ تان جا پیلہ تر ایسہ؟

۴۶ شاگردان میانی اَبَحْث پیش بامو کی اوشان دورون کویتا پیلہ ترہ. ۴۷ عیسیٰ کی بفامستہ بو اوشان کله دورون چی گوذرہ، ایتا کوچہ دانہ زاک باورده خو ورجا بدآشتہ ۴۸ و اوشان رہ بفرمأستہ: «هر کی ا زاک می نام و اسی قوبیل بوکونہ، مر قوبیل بوکودہ و هر کی مر قوبیل دارہ، اونوی کی مر اوسہ کودہ قوبیل دارہ. شیمی میان او کسی ہمہ تان جا پیلہ ترہ کی خورہ کوچہ دانہ تر بدآنہ.»

هر کی امی ضد نی یہ، امی امرأ ایسہ

۴۹ یوحنا بوگفتہ: «ای اوستاد، اینفر بیدہیم کی تی نام امرأ پلید روحان بیرون کودی. چونکی جہ امان نوبو، اون جولوی بیگیتیم.» ۵۰ عیسیٰ بفرمأستہ: «اون جولوی نیگیرید. هر کی شیمی ضد نہ، پس شیمی امرأیہ.»

ایتا جہ سامرہ دیہاتان مردومان عیسیٰ مسیح قوبیل نوکونیدی

۵۱ چونکی عیسیٰ واگردستن وخت آسمان جور فارسئن دوپو، قوی ایرادہ امرأ اورشلیم طرف بوشو. ۵۲ هن و اسی چن تا قاصد جلو جلو اوسہ کودہ تا ایتا جہ سامرہ دیہاتان دورون اون رہ جایی فراہم بوکونید. ۵۳ او دیہات مردوم نحو استیدی عیسیٰ جا پذیرایی بوکونید، چونکی

معلوم بو اون اورشليم* طرف شوئون دره. ۵۴ وختي عيسي شاگردان، يعقوب و يوحنا، اماجرای بیده يیدی، عيسي جا واورسه يید: «اوستاد، خایي دوعا بوکونیم و بخاییم کی خودا، آسمان جا آتش بوأرأنه و همه تان اوشان جه بين بیره؟» ۵۵ ولی عيسي واگردسته اوشان تشر بزه ۵۶ و ایتا دیهات دیگر بوشويیدی.

عيسي مسیح گه وأستی چوطویی اون جا پیروی بوکونید

۵۷ رأ دورون ایتا مردای عيسای بوگفته: «هر جا بیشی، تی دونبالسر آیم.» ۵۸ عيسي اون جواب بده: «روباہیان و پرندهیان لانه دأریدی ولی اینسان پسر جایی ناره کی خو سر خوفتن ره بنه.» ۵۹ عيسي اینفر ده بوگفته: «می دونبالسر بیأ.» اون عيسای بوگفته: «آقا، وهل اول بشم می پئر بیگیل کونم.» ۶۰ عيسي بفرمأسته: «اوشانی کی جاودانی حیات ناریدی وأستی بیشید خوشان موردهیان بیگیل کونید، ولی تو وأستی بیشی خودا پادشایی همه جا اعلام بوکونی.» ۶۱ اینفر ده بوگفته: «آقا، من شیمی امرأ آیم. وهل بشم می خانواده امرأ خودا حافظی بوکونم.» ۶۲ عيسي اون بفرمأسته: «کسی کی زیمین شخم زن دره بخایه خو پوشت سر نیگاه بوکونه، خودا پادشایی لیاقت ناره.»

عيسي مسیح هفتادتا خو شاگردان مأموریت فاده

بازین عيسای خوداوند، هفتاد نفر دیگر سیوا بوکوده و اوشان دوتا دوتا خو جا پیشتر اوسه کوده شاران و دیهاتانی کی خودش خواستی بشه اویه. ۲ قبل آنکی شاگردان بیشید، عيسي اوشان ره ایتا مثل بزه: «محصول زیاده ولی کارگر کم؛ شومان وأستی

* ۵۳:۹ چونکی اوشان سامری شین بید و یهودیان امرأ جه قدیمان دوشمنی داشتیدی.

صاب محصولِ جا* بخائید کی کارگر ویشتر محصولِ جمِ کودنِ ره اوسه کونه* ۳. بیشید! وَا بدائید کی من شمرِ بره یانِ مانستنِ گرگانِ میانِ اوسه کودنِ درم. ۴. نه شیمی امرأ پول ببرید، نه بقچه، نه حتی ایجوفت کفشِ ایضافه؛ و رأ دورون کی شوئون دریدی، نوأ بئسید کی کسی امرأ گب بزید. ۵. هر کسِ خانه کی شیدی، بیگید: (سلام و سلامتی شیمی خانه ره ببه). ۶. اگه اینفر لیاقتِ او برکتِ بدآره، حتمن شاملِ حالِ اون به. وگر نه برکتِ شمرِ وَاگرده. ۷. بازین او خانه دورون بئسید. هرچی کی شمرِ فآده بیدی، بوخورید و بنوشید، چونکی کارگر حق دآره خو مواجبِ فیگیره. ۸. آ خانه او خانه نیشید. ۸. وختی ایتا شآر دورون بوشویدی و شیمی جا استقبال بوکودید و غذایِ شمره باوردید، بوخورید. ۹. اویه ناخوشانِ شفا بدید. بازین بیگید: (خودا پادشایی شمرِ نزدیک بوسته). ۱۰. وختی کی ایتا شآر دورون بوشوید و شمرِ قوبیل نوکودید، او شآر کوچه یانِ دورون بیشید و او شآر مردومانِ بیگید: ۱۱. (شیمی شآر گردِ خاکِ امی پا جا تکآنیم تا شمره عیبرت ببه، ولی وَاستی بدائید کی خودا پادشایی نزدیکه). ۱۲. شمرِ گم کی داوری روزِ دورون، سُدوم شآر موجازات بوستن آسانتر به، تا او شآر ره.

شارانِ کی عیسی مسیحِ قوبیل نوکونیدی

۱۳ «وای بر شومان، آی خورزین و بیت صیدا مردومان! چونکی اگه ا معجزاتی کی شمره انجام بدم، صور و صیدون فاسد شاران ره انجام بده بیم، او شارانِ آدمان توبه کودیدی، عزاداری لباس دوکودیدی و خاک خوشان سر فوکودید کی بیگید چقدر پشیمانید. ۱۴ هطویی کی

* ۲:۱۰ نینی خودا * ۲:۱۰ نینی مردومانِ زیادی آماده بیدی کی خودا کلامِ بیشتا وید و خوروم خبرِ کی خودا نجاته، قوبیل بوکونید ولی کسانِی وَا حاضر ببید کی خوروم خبرِ به ا مردومانِ فارسائید. محصولِ ا مردومانِ دیله و کارگرانِ هه خادمان.

داوری روزِ دورون صور و صیدونِ مردومانِ ره راحت تر به تا شمره. ۱۵ ای کفرناحومِ آدمان، چی بگم شمر؟ فیکر کودیدی کی شیمی جاجیگا آسمانِ جوره؟ و ابدانید کی شومانِ شیدی جهندم.»

۱۶ بازین عیسی خو شاگردانِ بوگفته: «هر کی شمر قوبیل بوکونه، مَر قوبیل بوکوده؛ هر کی شمر قوبیل نوکونه، مَر قوبیل نوکوده و هر کی مَر رد کونه، خودا کی مَر اوسه کوده، اون رد کونه.»

هفتادتا عیسی مسیح شاگردانِ مأموریتِ جا واگردیدی

۱۷ ایتا مدت زماتی بوگذشته کی او هفتادتا شاگردانِ واگردستید و ذوقِ امرأ عیسی بوگفتید: «اوستاد، شیمی نامِ امرأ حتی دیوانِ امی جا ایطاعت کونیدی.» ۱۸ عیسی بوگفته: «من بیدم کی شیطان، برق مانستن آسمانِ جا بکفته بیجیر. ۱۹ من شمر قوتِ فادم کی سمی لنتی یان و عقربان و تومامی دشن قوتِ شیمی پا جیر لقد دمَج کونید و هیچی نتانه شمر آسیب برسانه. ۲۰ هن و اسی خوشحال نیبید کی پلید روحانِ شیمی جا ایطاعت کونیدی. و استی خوشحال بیبید کی شیمی نامِ آسمانِ میانِ بنیویشته بوسته.»

۲۱ هو وخت عیسی، روح القدس جا به ذوقِ بامو و بفرمأسته: «ای پتر، آسمان و زیمین صاحب تر سپاس گم کی ا حقیقتان دانایان و عاقلان جا جیگا بدهیی و ساده دیلان ره آشکار کودی. بله پتر جان، تی خواست هطو بو.»

۲۲ بازین عیسی واگردسته خو شاگردان و مردومان بوگفته: «می پتر همه چی می دس بیسپرده. هیکس نانه پسر کی یه جغرز پتر؛ و هیکس نانه پتر کی یه جغرز پسر، و اوشانی یم کی پسر بخایه پتر اوشان ره آشکار کونه.» ۲۳ بازین خو شاگردان خلوتی بوگفته: «خوشا بحال او چومانی کی اونچی شومان دینیدی، اوشانم دینیدی ۲۴ چونکی خیلی جه پیغمبران و پادشایان ناجه داشتیدی اونچی شومان دن درید

اوشانم بدینید و اونچی کی شومان ایشتاوستن درید، اوشانم بیشتاؤید ولی نتانستیدی.»

مَثَل اوردن جَه سامری کی دیلسوج بو

۲۵ ایروز ایتا جَه دینِ علما بامو، خواستی عیسی ایمتحان بوکونه، وأورسه: «آی اوستاد، چی وَا بوکونم کی ابدی حیات می ارث به؟» ۲۶ عیسی اون بوگفته: «تورات کیتاب دورون چی بینوشته بیوسته؟ اون نیویشته جا چی بفامستی؟» ۲۷ اون جواب بده: «بینویشته بیوسته: (خوداوند، تی خودایِ توماّم تی دیل و توماّم تی جان و توماّم تی قوت و توماّم تی فیکرِ امرأ موحبت بوکون)* و (تی همسادهی تی جان مانستن موحبت بوکون.» ۲۸ عیسی بفرمأسته: «دوروست جواب بدیی. ا کار بوکون کی ابدی حیات بداری.» ۲۹ او مردای کی خواستی و انمود بوکونه کی سؤال کودن جا هیچ غرضی ناره، وأورسه: «می همساده کیسه؟» ۳۰ عیسی و اگردسته بوگفته: «ایتا داستان تره نقل کونم:

«ایتا مردای کی اورشلیم جا شوئون دوبو اریحا را دورون رازنان گیر دکفه. اون زیندی و لخت کونیدی و نیمه جان را سرتاؤدید و شیدی. ۳۱ ایتا کاهنم هو رای شوئون دوبو. وختی او مرداک دینه، خو رای کج کونه، اون جا فاصله گیره، خو رای گیره شه. ۳۲ اینفرم جَه لاوی طایفه کی معبد خادم بو، وختی او یه فارسه او مرداک دینه، اونم محل نوکونه و خو رای ایدامه دهه شه. ۳۳ بازین ایتا غیر یهودی کی سامره شین بو جَه را فارسه. وختی او مرداک دینه، اون دیل سوجه، ۳۴ اون ورجا شه، اون زخمان شراب امرأ شوره و روغن و آسینه و اون زخم دوده. بازین اون خو اولاغ رو سوار کونه، بره ایتا کاروانسرا و اون جا پرستاری کونه. ۳۵ فردا روز کی خواستی جَه او یه بشه، دوتا سکه نقره

فأدِه او کاروانسرا صاحب و گه: (اون جا پرستاری بوکون و اگه ويشتر خرج بوکودی، وختی واگردستم تر فادَم.)»
 ۳۶ عیسی وأورسه: «تی نظر چیسه؟ او سه نفر میان، او مرداکی ره کی رازنان دس دکفته کویتا همساده بحیساب آیه؟» ۳۷ او عالم واگردسته بوگفته: «اون کی اون دیل او مردا ک ره بوسوخته.» عیسی بفرماسته: «پس بوشو، اون مانستن رفتار بوکون.»

عیسی مسیح شه مریم و مارتا خانه

۳۸ عیسی و اون شاگردان، اورشلیم طرف کی شوئون دیید، ایتا دیهات فارسه بییدی کی اویه ایتا زنای زندگی کودی کی مارتا نام داشتی و اوشان خو خانه دعوت بوکوده. ۳۹ مارتا ایتا خأخور داشتی کی اون نام مریم بو. وختی عیسای خوداوند اوشان خانه بوشو، مریم عیسی پا جیر بینیشته و تومام اون گبان گوش کودی. ۴۰ هو وخت مارتا کی خسته و دیل نیگران خو کاران بو، بامو عیسی ورجا بوگفته: «اوستاد، شمره مهم نی یه کی می خأخور آیه نیشته و من وأستی تنأیی پذیرایی بوکونم؟ اون بیگید کی ویریزه و مر کومک بوکونه.» ۴۱ عیسای خوداوند مارتای بوگفته: «مارتا جان، مارتا جان، تو همه چیز وأسی دیل نیگران و ناراحتی. ۴۲ فقط ایتا چیز ایسه کی اهمیت دأره. مریم هون اینتخاب بوکوده و منم نخایم اون جا فیگفته به.»

عیسی مسیح خو شاگردان دوعا کودن یاد دهه

ایتا روز عیسی کی دوعا کودن دوبو، وختی آن دوعا تومام بوسته ایتا جه اون شاگردان بوگفته: «اوستاد، هوطو کی یحیی خو شاگردان دوعا کودن یاد بده، تونم امر یاد بدن کی چوطویی دوعا بوکونیم.» ۲ عیسی اوشان بوگفته: «اوستی اَطویی دوعا بوکونید و بیگید:

«آی پٹر،

تی نام موقدس ببه،

تی پادشایی بایه،

۳ آمی روزانه نان هر روز امر فادن،

۴ آمی گونایان ببخش،

چونکی امانم توما کسان کی امر بدی بوکودیدی بخشیم،

و امر وسوسه یان جا دور بدار.»

۵ بازین اوشان بوگفته: «فرض بوکونید نیصف شب بیشید شیمی رفق

خانه در سر و بیگید: (رفق، تانی سه تا نان مر قرض فادی؟ ۶ چونکی

ایتا می رفقان سفر جا بامو می ورجا و می خانه دورون هیچی نارم

کی اون فادم بوخوره!) ۷ و شیمی رفق جه خانه دورون واگرده بگه:

(مزاحم نوا بوستن، آمی خانه در قفله و من و می زاکان خوفته ییم.

نتانم ویریزم ایچی تر فادم!) ۸ شمر گم، اگه اون خو دوستی و آسی خو

جا سر وینریزه کی شمر نان فاده، خو آبرو و آسی ویریزه و هر چی ی

کی شومان نیاز داریدی شمر فاده.

۹ «هن و آسی شمر گم: انقدر دوعا بوکونید کی شیمی دوعا جواب

فیگیرید: انقدر و امجد کی بیافید، و انقدر در بزید کی در شمره واز

به. ۱۰ چونکی هر کی بخایه، بدس آوره و هر کی یم و امجه، یافه. هر

کی در بزنه، در اون ره واز به.

۱۱ «شومان کی پتر ایسیدی، اگه شیمی زای شیمی جا مایی بخایه،

اون لانتی فادیدی؟ ۱۲ اگه مرغانه بخایه، اون عقرب فادیدی؟ ۱۳ هسا

اگه شومان، با انکی گوناهاکار آدما ایسیدی، دانیدی و آستی خوروم

چیزان شیمی زاکان فادید، چقدر ویشتر شیمی آسمانی پتر روح القدس

اوشانی ی فاده کی اون جا درخواست کونیدی.»

عیسی مسیح، کی قوّتِ امرأ شیطانِ بیرونِ کونہ؟

۱۴ عیسی ایوار ایتا لال دیو جہ ایتا مرداک دورون بیرون کودہ. وختی دیو او مرداک جا بیرون بوشو، اون بتانستہ گب بزہ و توماّم مردوم قاق بوستید. ۱۵ بعضیان گفتیدی: «بعلزبول کومک امرأ کی دیوان رئیسہ، پلید روحان بیرون کونہ.» ۱۶ بعضیانم چونکی خواستیدی عیسای ایمتحان بوکونید، آن جا ایتا معجزہ بخواستیدی تا نشان بدہ کی اون قودرت خودا جا ایسہ.

۱۷ عیسی اوشان فیکر بخانده و بفرمأستہ: «ہر سلطنتی کی خو ضد سیوا بہ، جہ بین شہ. ہطویم اگہ ایتا خانہ خو ضد سیوا بہ، فوگرده. ۱۸ اگہ شیمی گفہ یان دوروست بہ و من شیطان قودرت امرأ دیوان بیرون کونم، پس شیطان خودش امرأ جنگ کودن درہ. بازین چوطویبی اون سلطنت پابرجا مانہ؟ ۱۹ اگہ من بعلزبول کومک امرأ دیوان بیرون کونم، شیمی شاگردان، کی قوّت امرأ دیوان بیرون کونیدی؟ بازین شیمی شاگردان شمر قضاوت کونیدی. ۲۰ ولی اگہ من خودا قوّت امرأ دیوان بیرون کونم، پس وا بدانید کی خودا پادشایی شیمی میانی شروع ببوستہ*.

۲۱ «شیطان ایتا قوی و موسلح مرداک مانستہ و تا وختی کی بتانہ خو کاخ رہ نیگہبانی بدہ، اون مال و منالم در امانہ. ۲۲ ولی اگہ اینفر اون حملہ بوکونہ کی اون جا قویتر بہ، بازین اون حریف بہ، اون تیر و زہی کی اون تکیہ گاہ ایسہ اون جا فیگیرہ و توماّم اون مال و منال

* ۲۰:۱۱ عیسی مسیح کسانہ مرہ گب زن درہ کی دیوان بیرون کودن و اسی گیدی کی اون شیطان مرہ ہمکاری کونہ ولی عیسی اکاژ امرأ ثابت کونہ کی اون قودرت، شیطان قودرت جا ویشترہ و اٹویبی یہ کی خودا خو وعدہ یان عمل کودن درہ و اون ملکوت زمین سر برقرار بہ.

خو امرأ بره. * ۲۳ هر کی می امرأ نبه، می ضده. هر کی می امرأ جم نوکونه، پراکنده کونه.

۲۴ «وختی کی پلید روح اینفر جا بیرون آیه، شه بیابان دورون کی ایتا جا ایستراحت ره بیافه و چونکی جایی نیافه، دوواره واگرده هو خانه دورونی. ۲۵ بازین کی واگردسته، خو خانه و اروفته و تر و تیمیز دینه. ۲۶ شه و هفتا روح دیگر کی خودش جا بدتریدی آورده و همه تان اوشان دوواره شیدی او آدم دورونی و اون عاقبت، جه اول بدتر به.»

۲۷ هطو کی عیسی گب زئن دبو، ایتا زنا ی خو جا سر ویریشته و بولند بولند بوگفته: «خوش بحال او ماری کی تر بدونیا باورده و شیر بده!» ۲۸ ولی عیسی واگردسته بوگفته: «خوشا بحال اوشانی کی خودا کلام ایشتاویدی و اون عمل کونیدی.»

مردومان ایتا نیشانه خودا جا خاییدی

۲۹ هطو کی جمعیت ویشتر بوستن دبو، عیسی بوگفته: «ا زمانه مردومان چقدر شریریدی. اوشان ایتا نیشانه خاییدی ولی خودا اشان هیچ نیشانه یی فئنده، جگرز یونس نبی نیشانه، ۳۰ چون هطو کی یونس، نینوا مردوم ره نیشانه بو، من کی اینسان پسر م و استی ا دوره زمان آدمان ره ایتا نیشانه بيم. ۳۱ داوری روز ره جنوب ملکه ا دوره مردومان

* ۲۲:۱۱ امثل میان عیسی مسیح، شیطان ایتا قوی مرداک مانستن دانه. او مرداک خانه مردومانی مانه کی شیطان اوشان خو دس دورون داره. بازین عیسی مسیح خوره کسی امرأ موقایسه کونه کی او مرداک جا قویتره. امثل امرأ، عیسی اطوگه کی فقط کسی تانه شیطان پیروز به کی اون جا قویتر به. حالا کی عیسی دیو بزه کان کی شیطان دس اسیر ایسیدی آزاد کونه، نیشان دهه کی بر شیطان پیروز بوسته و اون جا قویتره. شاید عیسی خو آگبان دورون آیه یان به یاد باورده: اشعیا کیتاب باب ۴۹ آیه ۲۴ تا ۲۶. با آنکی شیطان خیلی قوی به ولی عیسی مسیح اون جا قویتره و اون حریف به و آن مکاشفه باب ۲۰ آیه یان ۲ تا ۱۰ دورون بینویشته بوسته.

امراً زندہ بہ و اَشَانْ محکوم کونہ چونکی اون، جہ او طرف دونیا بأمو کی بتانہ سلیمان پادشا حکمت گوش بوکونہ.* شومان وَا بدانید، اونی کی آیہ ایسہ سلیمان جَا پیلہ ترہ. ۳۲ نینوا مردومان، داوری روز رہ اَنسلْ امراً دووارہ زندہ بیدی و اوشَانْ محکوم کونیدی، چونکی نینوا مردومان یونس موعظہ امراً توبہ بوکودید. وَا بدانید اونی کی یونس جَا پیلہ ترہ ہیہ ایسہ.

عیسی مسیح تعلیم دتن جہ نور باطنی

۳۳ «ہیکس چراغ روشن نوکونہ کی بازین اون جیگا بدہ یا کاسہ جیر بنہ، بلکی اون چراغ پایہ سر نہہ کی او چراغ نور ہمہ جا دتاوہ. بازین کسانی کی اوطاق دورون آیدی بتانید ہمہ جائی بیدینید. ۳۴ تی چومان، تی وجود چراغہ. اگہ تی چومان ساق و سالم بہ، تی تومام وجودم روشنہ. وختی تی چومان نتانہ بیدینہ، بازین تومام تی وجود تاریکی گیرہ. ۳۵ پس تی چومان خُب وَاکون، نوکونہ نوری کی تی دورونی داری، تاریکی بہ. ۳۶ اگہ شیمی باطن دورون نورانی بہ و تاریکی نقطہ اون میان نمانہ، بازین تومامی شیمی وجود روشن بہ. اَن مانستہ کی ایتا پور نور چراغ، شمرہ دتاوستن درہ.»

عیسی مسیح، فریسیان و دین علمای سرزنش کونہ

۳۷ وختی عیسی گبان تومام بوستہ، ایتا فریسی اون خو خانہ دعوت بوکودہ کی غذا بوخورید. عیسی بوشو اون خانہ و سفرہ سر بینیشتہ. ۳۸ او فریسی تعجب بوکودہ کی چرہ عیسی اوشان دین رسم محل نوکودہ و قبل غذا خوردن خو دس نوشوستہ. ۳۹ بازین عیسای خوداوند

* ۳۱:۱۱ ملکہی جنوب و سلیمان مولاقت ۱ پادشایان باب ۱۰ آیہ ۱ دورون بینویشتہ بوستہ.

او فریسی بفرمأسته: «شومان فریسیان شیمی ظاهیر چا کونیدی ولی شیمی دورون حرص و طماً جا پور ایسه و شیمی ذات خرابه. ۴۰ ای نادانان، او خودایی کی ظاهیر چا کوده، باطن چا نکوده؟ ۴۱ باطن پاکی بهترین نیشانہ آنہ کی صدقہ فآدید. بازین همه چی شمیرہ پاک بہ.

۴۲ «وای بر شومان فریسیان کی دقت امرأ حتی جہ نعناع و سُداب و سبزی یان دیگری کی کاریدی و خورید، اوشان ره خودای ده یک فآدید ولی خودا عیدالت و موحبت جہ خاطر بریدی. شیمی درآمد جا ده یک و آستی فآدید ولی خودا موحبت نوآستی جہ خاطر برید. ۴۳ وای بر شومان فریسیان کی دوس دآریدی همیشه کنیسه یان میانی صدر مجلس بینشید و کوچہ بازار میان مردوم شمر سلام بیگید. ۴۴ وای بر شومانی کی بی نام و نیشان قبران مآنیدی کی مردومان نآسته بو اوشان پابسر کونید.»

۴۵ ایتا جہ دین علما کی او یہ ایسہ بو واگردسته بوگفته: «اوستاد، شومان شیمی اگبان امرأ امریم توهین کودن درید!» ۴۶ عیسی بفرمأسته: «وای بر شومان دین علما، سنگین باران مردومان بچان دیهیدی و حاضر نییدی حتی شیمی انگوشت امرأ اوشان کومک بوکونید. ۴۷ وای بر شومان کی پیغمبرانی ره مقبرہ چا کونیدی کی شیمی پثران دس بوکوشته ببوستید. ۴۸ اطو شومان شیمی اجداد کاران تصدیق کونیدی. اوشان پیغمبران بوکوشتید، شومان اوشان ره قبر چا کونیدی. ۴۹ هن و آسی ایسہ کی خودا خو حکمت امرأ فرمایہ: (پیغمبران و رسولان شیمی ورجا اوسہ کونم. شومان بعضیان کوشیدی و بعضیانم آزار رسانیدی.) ۵۰ جہ اول دنیا خلقت تا ہسا، توما پیغمبران خون کی

* ۴۲:۱۱ «سُداب» - ایجور تلخ سبزی کی خوراکی ایسہ. * ۴۲:۱۱ ده یک ایتا قانون دین یوہود شینہ کی عیسی مسیح ہو قانون یوہودیان ره یادآوری کودن درہ و اون اطو بو کی ده در صد خوشان در آمد خودا کار و آسی تقدیم کودیدی.

فوؤستہ، آنسل گُردن دکفہ، ۵۱ جہ ہابیل خون تا زکریای نبی خون کی مابین معبد مذبح و محراب بوکوشتہ بپوستہ. وأ بدآئید کی مردومان ہہ روزگار او خونان جواب و آستی فآدید. ۵۲ وای بر شومان دین علما، چونکی شناخت و معرفت دُر کلید* جیگأ بدہییدی، نہ خودتان بودورون بوشویید و نہ وهشتیدی مردوم بودورون بیشید.»

۵۳ بآزین کی عیسی او فریسی خانہ جا بیرون بوشو، فریسیان و دین علما کی آشان غیظ گیفتہ بو، عیسی دور و ور بیگیفتہ بید و اون بیخودی گب و آورسہییدی ۵۴ و آوشان نقشہ آن بو کی خود عیسی گبان امرأ اون محکوم کونید.

دوروی جا دوری کودن

۱۲ وختی کی ہزاران نفر مردومان جم بوستہ بید، ایجوری کی کس کس پا جیر کفتیدی و لقد دمچ کودیدی، عیسی اول و آگردستہ خو شاگردان بفرمآستہ: «فریسیان تورش خمیر، ینی آوشان دوروی جا دوری بوکونید. ۲ ہیچی نشأ قایم کودن کی آشکار نہ و ہیچی نشأ جیگأ دئن کی ظاہیر نہ. ۳ اونچی کی تاریکی دورون بوگفتید، روشنایی دورونم ایشتاوستہ بہ. اونچی کی دؤستہ دُر پوشت یواشی گب بزہیید، پوشت بامان جور بوگفتہ بہ.

ایعتما د کودن و توکل بہ خودا

۴ «آی رفقان، او آدمائی جا نوأ ترسنید کی فقط تآئیدی شیمی جسم بوکوشید، ولی بآزین نتآئید کاری بوکونید. ۵ شمر گم و آچی

* ۵۲:۱۱ شناخت و معرفت دُر کلید ایتا ایستعارہ ایسہ کی «خودا کلام فآمستن» رہ بہ کار بوشو: آوشان خوشان دیلخواہ قانونان بہ خودا کلام ایضافہ کودیدی و دینی تکلیفانی مردوم دوش سر نہییدی کی خودا ہیوخت نوگفتہ بو و خودا کلام، کی راہ نجات ایسہ، دوروست مردوم یاد ندهییدی.

کسی بترسید: وأستی خودا جا بترسید کی قودرت داره بوکوشه،
 بآزین جهندم دورون تاوده. بله، شمر گم خودا جا وأستی بترسید.
 ۶ مگه پنج تا چی چی نی دوتا سکه امرأ نشأ هئن؟ ولی خودا ایتا جه
 اوشان فراموش نوکونه. ۷ خودا شیمی سر مویان ایتا ایتا بیشمرده دره.
 نوأ ترسئید، چونکی خودا ورجا شیمی ارزش هیزارتا چی چی نی جا
 ویشتره.

۸ «شمر گم، هر کی مردومان ورجا اعلام بوکونه کی می جا کی
 اینسان پسر پیروی کونه، بآزین منم خودا فرشته یان ورجا اعلام کونم
 کی اون می شینه. ۹ ولی هر کی مر مردومان ورجا اینکار بوکونه و
 بگه مر نشناسه، منم اون خودا فرشته یان ورجا اینکار کونم. ۱۰ هر کی
 اینسان پسر ضد بد بگه ولی توبه بوکونه، ببخشه به، ولی اگه روح القدس
 ضد کوفر بگه، ببخشه نیبه.

۱۱ «وختی کی شمر موحاکمه کودن آسی، کنیسه یان دادگایان
 دورون پیله کسان ورجا بریدی، نیگران نیبید کی خودتان دفاع کودن
 ره چی بیگید، ۱۲ چونکی هو وخت روح القدس اونچی کی وایبگید،
 شمر یاد دهه.»

پولداز بی عقل مثل

۱۳ ایتا مردای جمعیت دورونی بوگفته: «اوستاد، می برار بوگو امی
 پتر ارث می امرأ سام بوکونه.» ۱۴ عیسی بوگفته: «تو مر بوگو بیدینم،
 کی مر تعیین بوکوده کی وأستی شیمی دو نفر قاضی بیم و شیمی ارث
 ره حوکم بوکونم؟» ۱۵ بآزین واگردسته مردوم بوگفته: «شیمی حواس
 جم کونید، حرص و طماً جا دور بسید، چونکی واقعی زندگی هه
 مال و منال نی به.»

۱۶ بآزین اوشان ره ایتا نقل باورده و بوگفته: «ایتا پولداز مردای خو
 زمین سرفت و فراوان محصول بدس باورده. ۱۷ خو امرأ فیکر بوکوده:

چی وَا کُودن، چونکی جایی نآرم می حاصلِ تلنبار بوکونم؟) ۱۸ بآزین خو امرآ بوگفته: (بفأستم چی وَا بوکونم. انبارآن وَاچینم و دوواره پیلہ تر چآکونم تا بتآنم می گندمان و می آذوقہی او یہ تلنبار کونم.) ۱۹ بآزین مر گم: (تو ایتآ خوشبخت مردآکی ایسی کی فت و فراوان محصول جم کودی. تآنی دراز سالآن ره راحت زندگی بوکونی، بوخوری، بنوشی و کف بوکونی.) ۲۰ ولی خودا اون گہ: (بی عقل، هہ ایمشب تی زندگی تومام بہ. هسأ او چیزانی کی انبار بوکودی کی شین وَا ببه؟) ۲۱ هہنہ او آدم عاقبت کی خورہ مال و منال جم کونہ ولی خودا ورجا اون دس خالی یہ.»

خودای توکل کُودن

۲۲ عیسی خو شاگردآن بوگفته: «هَن وَاسی شمر گم، شیمی زندگی ره دیل نیگران نیبید کی چی وَا بوخورید و شیمی جان ره چی وَا دوکونید، ۲۳ چونکی حُب زندگی کُودن فقط حُب خوردن و لیباس دوکُودن نی یہ. ۲۴ کلاچآن آسمان جور فندرید کی نه کاریدی، نه وَاوینیدی، نه انبار دآریدی کی او یہ جم کونید، ولی خودا اوشآن روزی فآده. شومان خودا ورجا پرندہ یآن جا خیلی ویشتر ارزش دآریدی. ۲۵ شیمی میانی، کی تآنه دیل نیگرانی امرآ ایتآ ساعت خو عمر ایضافہ کونہ؟ ۲۶ چون ا کوجہ کار نتآنید بوکونید، پس چرہ پیلہ کارآن ره دیل نیگرآنیدی؟ ۲۷ وحشی گولآن بدینید. پیلہ بوستن ره نه خوشآن زحمت دیهید، نه بافیدی. شمر گم حتی سلیمان نبی یم، اون همه شکوہ و جلال امرآ ا گولآن مانستن چآکون وَاکون نبوستہ. ۲۸ آی کسان کی سُست ایمآنیدی، اگہ خودا صحرا گولآن کی ایمرز نھہ ییدی و فردا تنور آتش دورون تاودہ بیدی، اَطویی اوشآن قشنگ چآکونہ، چقدر ویشتر شمر فارسہ. ۲۹ غذا و شراب خوردن وَاسی آنقدر دیل نیگران نیبید. ۳۰ اوشانی کی خودای نشناسیدی همہی آجور

چیزاں دونبألید، ولی شیمی پتر دأنه کی همهئ اَشَانْ اِحتیاج دأریدی. ۳۱ شومانْ خودا پادشأییئ شیمی هدف قرار بدید، خودایم همهئ شیمی نیازاں برطرف کونه.

۳۲ «أی کوجه دأنه گلّه*، نوأ ترسن، چونکی شیمی پتر خوشحالی آنه کی پادشأییئ شمر فاده. ۳۳ اونچی کی دأریدی بوفروشید، فقیراں فادید کی شیمی آخر عاقبت ره گنج ببه. او گنج ایتا ثروت مأنه کی هیچ دوزد دس اون فترسه و هیوختم اون بید نزنه، ۳۴ چونکی هر جا کی شیمی گنج بمأنه، شیمی دیلم هویه نهه.»

آماده بوستن، عیسی مسیح آمون ره

۳۵ «خدمت کودن ره شیمی کمر قایم دودید و شیمی چراغان روشن بدأرید. ۳۶ اوشانْ مانستن بیید کی خوشانْ اربابْ رافا ایسه یید کی عروسی جا واگرده و در بزنه و هو وخت در اون ره واگونید. ۳۷ خوشا بحالْ او خدمتکارانی کی وختی اوشانْ اربابْ آیه، بیداریدی. آمین شمر گم کی او اربابْ خو کمر دوده کی اوشانْ خدمت بوکونه، اوشانْ سفره سر نیشانه و پذیرایی کونه. ۳۸ بله، خوشا بحالْ او خدمتکارانی کی اوشانْ اربابْ، نیصف شب یا صُب دم آیه، دینه اون خدمتکارانْ پذیرایی کودن ره بیداریدی. ۳۹ و ابدانید کی اگه صاب خانه بدانسته بی

* ۳۲:۱۲ عهد عتیق دورون خوداوند «شبان» و قوم «گلّه» معرفی بپوستید و عیسی آیه خوره «شبان» و خو پیروان «گلّه» معرفی کونه. اطوبی خو خوداوندی اعلام کونه. ا کلمه یان منظور آن نی یه کی ایمانداران زبان بسته گوسفندانْ مأنیدی کی وحشت بزه کیدی و هیچ اِختیاری نأریدی. نخیر، آن بی اِحترامی نی یه بلکی گوسفند یا گلّه، جه نظر روحانی نی کساننی کی به اندازه کافی عاقل و موطیع ایسیدی و کسی جا پیروی کونیدی کی تانه اوشانْ رایان دوروست نیشان بده.

کي چي موقع دوزد آيه، وناشتي کي اون خانه دوزد بزنه * ۴۰ شومان و آماده بييد، چونکي اينسان پسر ايتا وخت آيه کي شومان اينتظار ناريدی.»

۴۱ پطرس عيسي جا واورسه: «اوستاد، شيمي منظور امانيم؟ يا همه تان ره گيدي؟» ۴۲ عيساي خوداوند بفرماسته: «او خدمتکار امين و دانا کيسه کي اون ارباب اون الباقي خدمتکاران سرپرست چاگونه تا اوشان خوراک و آذوقه فاده؟ ۴۳ خوشا بحال او خدمتکاري کي وختي اون ارباب و اگرده بايه بخانه، بيدينه خو کار کودن دره. ۴۴ يقين بدانيد کي او ارباب، همه ي خو مال و منال سرپرستي ي اون ايسپاره. ۴۵ ولي اگه او خدمتکار خو امرأ فيکر بوکونه کي اون ارباب دتر کونه و زود نايه، بازين او خدمتکار غذا و شراب بوخوره و مست کونه و الباقي نوکران و کلفتان اذيت و آزار بوکونه، ۴۶ او وختي کي اينتظار ناره، اون ارباب و اگرده، غيظ امرأ خو خدمتکار مोजازات کونه و تاوده خيانتکاران ورجا.»

۴۷ «او خدمتکاري کي خو ارباب خواسته يان بدانه، خوره هو کار ره آماده نوکونه و خو وظيفه يم عمل نوکونه، بازين ايتا عالمه شلاق خوره. ۴۸ ولي اگه خدمتکاري نانسته بو ايتا کاري ي بوکونه کي سزاوار تنبيه بيه، ارباب و استي اون کمتر شلاق بزنه. هر کي اون ويشر مسئوليت فاده به، اون جا ويشر و ازخواست به. هر کي اون ورجا ويشر امانت بيسپرده به، اون جا ويشر و ازخواست به.»

* ۱۲:۳۹ مسيح امثال بکار بيرده کي بگه: هطو کي دوزد بي خبر آيه مي امونم ناخبر ايتفاق دکفه پس و اسي آماده بييد.

عیسی مسیح پیغام در مورد تفرقه

۴۹ «من باموم زمین سر کی آتشی روشن کونم. آی کاش کی تا هسأ روشن بوسته بی. ۵۰ اما قبل اون، وأستی خیلی سختی یان تحمل بوکونم و تا او و ختم چقده تحت فشارم. ۵۱ شومان فیکر کونیدی کی باموم زمین سر صلح و آستی باورم؟ نه، بلکی تفرقه تاو دم. ۵۲ بازین ایتا پنج نفره خانواده دورون می و آسی ایختلاف دکفه، سه نفر او دو نفر موخالف به و او دو نفر او سه نفر موخالف. ۵۳ پتر موخالف خو پسر، پسر موخالف خو پتر، مار موخالف خو دختر، دختر موخالف خو مار، مرد مار موخالف خو عروس و عروس موخالف خو مرد مار.»

زمانان شناختن

۵۴ بازین عیسی و اگردسته مردوم بوگفته: «هو وخت ابران دینیدی کی مغرب جا امون درید، گیدی: (وارش آیه) و هوطویی یم ایسه، وارش آیه. ۵۵ و هو و ختم کی باد جنوب جا امون دره، گیدی: (هوا گرم به) و هوطویم به. ۵۶ آی ریاکاران، شومان کی تانیدی آب و هوا ظاهر جا، هوای پیشینی بوکونید، چوطویی زما ت تعبیر کون جا عاجزیدی؟ ۵۷ چره نتانیدی راست رأی خودتان ره تشخیص بدید؟ ۵۸ وختی اینفر تی جا شاکي ایسه و خایه تر دادگاه بیره، حق سعی بوکون قبل اونکی قاضی ورجا پیشی و قاضی تر محکوم بوکونه و زندانبان دس فاده و زندانبان تر زندان تاوده، تی شاکي امرأ آستی بوکونی. ۵۹ تر گم کی تا سکه ای آخر فندی، زندان جا بیرون نایی.»

* ۵۱:۱۲ عیسی مسیح دانه کی وختی خیلی یان به اون ایمان اوریدی، دیگران اوشان ایمان امرأ موخالف بیدی، هن و آسی اوشان میان خودایی دکفه.

توبه کون يا هلاک بوستن

۱۳ هو وخت عيسای خبر بده بیدی کی پيلاطس فرمان بده جليليانی کی معبد صحن دورون قوربانی تقدیم کون ديبید، بوکوشید. ۲ عیسی وختی آ خبر بیشتاوسته، واگردسته بوگفته: «شومان فیکر کونیدی اوشانی کی بمردید، جه الباقي جليلیان گوناھکارتر بید؟ ۳ شمَر گم کی اَطویی نی یه. شو مانم اگه توبه نوکونید اوشان مانستن هلاک بیدی. ۴ یا کی فیکر کونیدی او هیجده نفر کی برج شیلوآم، اوشان سر فووسته و بمردید، جه اورشلیم مردومان خطاکارتر بید؟ ۵ خیر! وَا بدانید اگه توبه نوکونید همه تان، اوشان مانستن نابود بید.»

۶ بازین عیسی اوشان ره اَمَثَل باورده و بوگفته: «ایتا مردای خو انگور باغ دورون ایتا انجیل دار دأستی کی هر وخت شویی اون جا میوه بچینه، ده بی هیچی وانجه. ۷ بازین خو باغبان بوگفته: (من سه ساله کی ایم ا انجیل دار بچینم. تا هسا ایتا دانه انجیلم نأورده. ا دار و اوین کی هچین امی زیمینم ده اشغال نوکونه.) ۸ باغبان واگردسته بوگفته: (ارباب جان، وهل ای سال دیگر ا دار بمانه تا اون حُب کود بدم و مواظبت بوکونم. ۹ اگه سال دیگر میوه باورده کی چی بهتر، اگه نأورده، او وخت ده اون و اوین.)»

ایتا علیل زناک شفا گیفتن سبات روز

۱۰ ایتا سبات روز بو کی عیسی کنیسه میان تعلیم دتن دبو. ۱۱ او یه ایتا زنا ایسه بو کی پلید روح هیجده سال اون علیل کوده بو. اون کمر غوز باورده بو و نتانستی خو پا سر راست بسه. ۱۲ وختی عیسی او زناک بیده، اون دوخاده خو ورجا و بفرمأسته: «تو تی مریضی جا شفا بیگفتی.» ۱۳ بازین عیسی خو دسان اون رو بنه و هو وخت

اون ڪمر راست بوسه و خوداي ستايش بوکوده. ۱۴ ڪنيسه سرپرست کي بیده عیسی شبات روز ره او زناک شفا بده اون غیظ گيفته،* و اگر دسته مردوم بوگفته: «شیش روز هفته تانیدی شیمی کاران انجام بدید. هو روزان میان و آستی شفا بیگیرید، نه آنکی شبات روز دورون.» ۱۵ عیسی خوداوند او مرداک جواب بده، بفرمسته: «ای ریاکاران، مگه هیچ کودام شومان شبات روز ره خو گاب و اولاغ طویله جا واز نوکونه ببه کی آب فاده؟ ۱۶ پس چره نوآستی آزن کی ایبراهیم نسل جا ایسه و هیجده سال شیطان دس اسیر بو، شبات روز ره آزاد کودن؟» ۱۷ وختی عیسی آگبان بزه، اون دوشمنان همه تان خجالت بکشه ییدی. مردومانم جه او معجزه یانی کی عیسی انجام بده بو ذوق کودیدی.

مثال آوردن جه خردل دانه و خمیر مایه

۱۸ بازین عیسی بفرمسته: «خودا پادشایی چی مانه؟ شمر بگم چی مانستن ایسه: ۱۹ خردل دانه چی مانه کی اینفر اون خو باغ دورون کاره، پیله دار به و پرنده یان اون سر فک* چاکونیدی.» ۲۰ بازم بفرمسته: «جه خودا پادشایی ده چی مثلی شمره باورم؟ ۲۱ تورش خمیر مانه کی ایتا زناي اون سه تا پیمانہ آرد امرأ قاطی کونه تا خمیر ور بایه.»

آسمان در تنگه

۲۲ عیسی کی اورشليم طرف شوئون دبو، خو را سر شاران و دیهاتان دورونی مردومان تعلیم دیی. ۲۳ اینفر عیسی جا واورسه: «ای آقا، تنها ایتا عیده مردومان نجات یافیدی؟*» ۲۴ عیسی بفرمسته:

* ۱۴:۱۳ مطابق شریعت یهود، هیچ کس حق ناشتی روز شبات دورون کار بوکونه.
* ۱۹:۱۳ فک ینی لانه   * ۲۳:۱۳ نجات پیدا کودن جه موجازات ابدی

«آسمان در تنگه. و اَسعی بوکونید او در جا بودورون بیشید. شمر وَا بگم کی خیلی یان خاییدی او تنگام در جا بیشید ولی نتانیدی. ۲۵ ایتا زمات فارسه کی صابخانه ویریزه و در دوده. شومان بیرون ایسیدی، در زینیدی و ایلتماس امرأ گیدی کی: (خوداوندأ، در امره واز کون!) ولی اون جواب دهه: (من شمر نشناسم). ۲۶ شومان گیدی: (امان تی امرأ ایتا سفره سر بینشتم و غذا بوخوردیم و تو امی کوچه یان دورونی تعلیم دیی). ۲۷ بازم اون شمر گه: (من شمر نشناسم، نانم کویه جا بامویدی. ای بدکاران، می ورجا دور بید). ۲۸ هو وخت دینیدی کی ایبراهیم، ایسحاق و یعقوب و همه ی او پیغمبران، خودا پادشایی دورون ایسه بید ولی شومان اون جا محروم ایسیدی، گریه کونیدی و شیمی دندانان سر بسر سابیدی. ۲۹ توما مردومان، دونیا هر طرف جا آیدی و خودا پادشایی سفره سر نشینید. ۳۰ هطویه، اوشانی کی هسا خوار و ذلیل دوخاده بیدی، او وختان پيله دانه کس بیدی و اوشانی کی الان پيله کس ایسید، او وخت خوار و ذلیل بیدی.»

عیسی مسیح غورصه خوردن اورشلیم شاز و اسی

۳۱ او وخت چن تا فریسی باموید عیسی ورجا و بوگفتید: «تو و استی جه آیه بیشی ایجا دیگر، چونکی هیرو دیس خایه تر بوکوشه.» ۳۲ عیسی و اگردسته بوگفته: «بیشید او روبای بیگید کی من ایمروز و فردا پلید روحان مردوم جا بیرون کونم و مریضان شفا دهم و سومی روز ره می کار خدمت کامل کونم. ۳۳ هطویی و استی ایمروز و فردا و پس فردا

می رآی بشم، چونکی خودا پیغمبر نتأنه* جفرز اورشلیم ایجا دیگر بیمیره* .

۳۴ «آی اورشلیم، آی اورشلیم، آی شاری کی انبیای کوشی و پیغمبرانی کی تی ورجا اوسه کوده به، سنگسار کونی، چقدہ آرزو داشتیم مرغ مانستن کی خو کیشکایان خو پیر و پال جیر گیره، تی زاکان می ورجا جم کونم ولی تو وناشتی. ۳۵ هسا تی معبد فوگرده و هوطو مانه. واً بدانید هرگز ده مر نتانید بدینید تا او وختی کی بیگی: (موبارک ببه او کسی پا قدم کی خوداوند نام امرأ آیه.)»

ایتا مرداک شفا گیفتن کی اون بدن آب باورده بو

۱۴ ایتا سبات روز ره، عیسی مسیح ایتا پیلهدأنه کس خانه کی فریسیان فرقه جا بو، ناهار خوردن ره دعوت داشتی. اوشان دقت امرأ عیسای فدرستیدی. ۲ اویه ایتا مردای ایسه بو کی اون جان آب باورده بو. ۳ عیسی جه دین علما و فریسیان کی اویه ایسه بید واورسه: «سبات روز ره، ایتا ناخوش شفا دتن جایز ایسه یا نه؟» ۴ اوشان هیچی نوگفتید. عیسی او مرداک دس بیگفته، اون شفا بده و اوسه کوده بشه. ۵ بازین و اگر دسته اوشان بوگفته: «کیسه شیمی میان، اگه سبات روز ره اون زای یا اون گاب چاه دورون دکفه، بیرون ناوره؟» ۶ اوشان هیچ جوابی ناشتیدی کی بدید.

* ۳۳:۱۳ اورشلیم خودا شار و مرکز مذهبی و سیاسی بو کی یهودیان جه تومام دونیا زیارت و اسی اویه اموییدی ولی تاریخ نشان دهه کی اورشلیم خیلی جه انبیای رد کوده، پس عیسی اینتظار دره کی اون هم کی مسیح موعود ایسه، رد کونه. * ۳۳:۱۳ اگه دتن دریدی کی عیسی مسیح خوره پیغمبر معرفی کونه، اون معنی آن نیه کی عیسی فقط ایتا پیغمبره، چونکی عیسی هطویم خوره خودا پسر (یوحنا باب ۵، آیه ۱۸) و یکی با خودا (یوحنا باب ۱۰، آیه ۳۳) معرفی کونه.

۷ وختی عیسی بیدہ کی چوطویبی او خانہ میہمانان او مجلس بوجور بوجوران خوشان رہ جا گیفتن درید، آ مثلاً اوشان رہ باورده و بوگفته: ^۸ «وختی اینفر شمر خو عروسی دعوت کونہ، او مجلس جور نینیشینید، چونکی ایمکان دآره اینفر شیمی جا پیلہ تر هو عروسی دعوت ببوستہ بی، ^۹ بازین صاب خانہ شمر بگہ: (شیمی جای او آقای فادن). هو وخت خجالت امرأ و آبیشی بیجیر بینیشینی. ^{۱۰} هر وخت تر ایتا میہمانی مجلس دعوت کونیدی، بوشو مجلس بیجیر بینیش، کی وختی صاب خانہ آیہ، تر بیرہ مجلس جور بینیشانہ. او وخت ایحترامی کی تر ببوستہ توام میہمانان دینیدی، ^{۱۱} چونکی هر کی بخایہ خورہ پیلہ دانہ نیشان بدہ، خوار و ذلیل بہ و هر کی یم خورہ کوچیک کونہ، پیلہ کس بہ.»

۱۲ بازین عیسی او صاب خانہ ی بوگفته: «هر وخت کی خایی میہمان دعوت بوکونی و شام نہار فادی، تی رفقان، تی براران، تی فک و فامیلان و پولداڑ ہمسادان دعوت نوکون، چونکی اوشانم تر دعوت کونیدی و تی میہمانی گیفتن جوبران بہ. ^{۱۳} اگہ میہمانی دئن دری، آدمانی کی فقیر و معلول و شل و نابینا ایسیدی دعوت بوکون ^{۱۴} و خوشبخت بی، چونکی او آدمان ہیچی ناریدی کی تر فادید. ولی او وختی کی دوروستکاران قیامت روز رہ زندہ بیدی، تی خوروم کاران پاداش فیگیری.»

خودا دعوت و آمی جواب

۱۵ ایتا جہ او میہمانانی کی سفرہ سر نیشته بو، وختی عیسی گبان بیشتاوستہ، بوگفته: «خوش بحال کسانی کی خودا پادشایی ضیافت دورون شرکت کونیدی.» ^{۱۶} عیسی او مرداک جواب رہ ایتا داستان نقل بوکودہ و بوگفته: «اینفر ایتا پیلہ دانہ جشن بیگفته و خیلی یان دعوت بوکودہ بو. ^{۱۷} شام وخت بو کی خو نوکر اوسہ کودہ و میہمانان رہ

پیغام بیرده کی: (هسا بأیید، همه چی خوردن ره حاضره.) ۱۸ ولی هر کودام جه اوشان عذر و بهانه بأوردید. ایتا بوگفته: (ایتا زیمین بیهم کی وأستی بشم اون بیدینم. می عذر قوبیل بوکونید.) ۱۹ دوومی نفر بوگفته: (پنج تا گاب بیهم کی وأستی بشم اوشان ایمتحان بوکونم. می عذر قوبیل بوکونید.) ۲۰ سوومی نفر بوگفته: (من تازه عروسی بوکودم. نتانم بایم.) ۲۱ او نوکر اوشان پیغام خو ارباب ره بأورده و اون ارباب غیظ گیفته و خو نوکر دستور بده: (عجله امرأ بوشو کوچه پس کوچه یان دورونی، هر چی آدم فقیر و شل و کور و معلول بیدهیی، اوشان دعوت بوکون.) ۲۲ بازین کی نوکر او کار بوکوده، بوگفته: (ارباب، تی فرمان ایطاعت بوکودم ولی هنوزم اضافی جا داریمی.) ۲۳ ارباب خو نوکر بوگفته: (هسا بوشو جاده یان و کوچه باغان دورون، هر کی ی بیدهیی ایصراراً امرأ بأور تا می خانه پور به.) ۲۴ وأ بدأنید کی هیچ کودام اوشانی کی دعوت بوکوده بوم آشام مزه ی نچشیدی.)»

عیسی مسیح پیروی ره بها فادن

۲۵ ایتا عالمه مردوم عیسای همراهی کودیدی و اون دونبالسر شوئون دیبید، کی وأگردسته اوشان بفرمأسته: ۲۶ «هر کی می ورجا بایه، تا خو پئر و مار و خوزن و زای و خو خأخور و برار و خو جان جا دس نکشه، نتانه می شاگرد بیه.* ۲۷ هر کی خو صلیب اونسنه و می دونبال نایه، نتانه مر پیروی بوکونه.* ۲۸ او کسی کی خایه ایتا ساختمان چاکونه، اول وأستی اون مخارج فیکر بوکونه، بیدینه تانه او ساختمان مخارج

* ۱۴:۲۶ کسی کی مسیح شاگرد ایسه و حاضر بیه کی مسیح به خو خانواده ترجیح بده ولی هطویم عیسی مسیح خیلی جایان بوگفته کی و آشیمی پئر و مار ایحترام بنید، موحیت بوکونید و ایطاعت بوکونید. (مثلن متی باب ۱۵ آیه ۱ تا ۶).

* ۱۴:۲۷ آیه دورون «صلیب اوسادن» ایتا ایستعاره ایسه و اون معنی آنه کی و حاضر بییم عیسی نام و آسی رنج و درد و نامهربانی یان تحمل بوکونیم.

جاً بر بایه. ۲۹ اگہ او ساختمان پاکار بکنہ و الباقی ننتانہ چاکونہ،
ہمہ اون رخسن گیریدی. ۳۰ ہمہ تان گیدی: (ا مردای ساختمان شروع
بوکودہ ولی ننتانستہ اون تومام کونہ.)

۳۱ «فیکر بوکونید کی ایتا پادشا بشہ ایتا دیگر پادشا امرأ جنگ
بوکونہ. وأستی جہ اول بیدینہ کی تانہ ایتا لشکر دہ ہیزار نفری امرأ
ایتا لشکر بیست ہیزار نفری شکست بدہ. ۳۲ اگہ دینہ کی ننتانہ او
لشکر شکست بدہ، ہنوز کی دوشمن دور ایسہ وأستی قاصد اوسہ
کونہ کی صلح کودن شرایط وأورسہ. ۳۳ ہطوی اگہ شومان نحائید
تومام شیمی مال و منال جاً دس بکشید، ہوطویم ننتانیدی می شاگرد
بیبید. ۳۴ نمک خُبہ، ولی اگہ خو مزہی جہ دس بدہ، چوطوی دووارہ
شور بہ؟ ۳۵ او نمک زیمین کود زئن رہیم بدرد نوخورہ. وأستی اون
فیسادن. ہر کی دوس دارہ گوش بوکونہ، بیشتاؤہ.»

اویر بوستہ گوسفند مثل

۱۵ ایتا عالمہ باجگیران و گوناہکاران جم بوستہ بید کی عیسی
مسیح گبان بیشتاؤید. ۲ فریسیان و دین علما غرغر کونان
گفتیدی: «امردای گوناہکاران خو ورجا قوبیل کونہ و اوشان امرأ سفرہ
سر نیشینہ.» ۳ هنن وأسی بو کی عیسی اوشان جواب دئنن وأسی ایتا
مثل باورده و بوگفتہ: ۴ «اگہ ایتا جہ شومان صدتا گوسفند بدارہ، ایتا
دانہی اویر کونہ، مگہ او نود و نہ تا گوسفند صارا دورون ندارہ کی
اویتا دونبال بگردہ؟ ۵ وختی کی اون یافہ، شادی امرأ اون بچان گیرہ،
۶ خو خانہ شہ، خو رفقان و ہمسادہ یان جم کونہ و گہ: (می امرأ شادی
بوکونید! من می گوسفند کی اویر بوستہ بو بیافتم.)

۷ «شمر گفتن درم ہطویہ کی ویشتر شادی و سرور آسمان جور
ایتفاق دکفہ وختی ایتا گوناہکار توبہ بوکونہ و خودا طرف واگرده تا
کی نود و نہ نفر کی پرهیزکار ایسیدی و ایحتیاج بہ توبہ ناریدی.

مَثَل آوردن جہ سکھی کی اویر بوستہ بو

۸ «اگہ ایتا زنای دہ تا سکہ نقرہ بدآرہ، ایتای اویر کونہ، مگہ چراغ روشن نوکونہ و خو خانہی وئروفہ و دقت امرأ ہمہ جائ وئمنجہ کی اون بیافہ؟ ۹ وختی او سکہی یافہ، خو رفقان و ہمسادہیان دوخانہ و گہ: (می امرأ شادی بوکونید! می سکہی کی اویر کودہ بوم بیافتم!) ۱۰ و ا بدآنید ہطویہ کی خودا فرشتہیان شادی کونیدی وختی ایتا گوناہکار توبہ بوکونہ و خودا ور واگردہ.»

اویر بوستہ زاگ مَثَل

۱۱ بازین عیسی بفرمآستہ: «ایتا مردای بو کی دوتا پسر داشتی. ۱۲ ایتا روز اون کوجہ دانہ پسر بوگفتہ: (پتر، می سام کی تی مال و منال جا و آستی مر ارث فارسہ، مر فادن!) اون پتر قوبیل بوکودہ و خو داراییی خو دوتا پسران میان سام بوکودہ. ۱۳ چن روز بوگودشتہ بو کی کوجہ دانہ پسر تومام چیزانی کی اون ارث فارسہ بو پول نقد چاکودہ و اوسادہ بوشو ایتا سرزیمینی کی خیلی دور بو و ہمہی خو پول خرچ خو عیاشی بوکودہ. ۱۴ او سرزیمین دورون ایتا پیلہ قحطی بامو. جوری بوستہ کی سخت تنگنا دورون زندگی کودی چونکی اون پولم تومام بوستہ بو. ۱۵ ناچاری جا مجبور ببوستہ ایتا مرداک رہ کی او سرزیمین شین بو، نوکری بوکونہ. او مردای اون اوسہ کودہ خو زیمینان دورون کی اون خوکان بچرانہ. ۱۶ او پسر ناجہ داشتی خوکان خوراک امرأ خو شکم ستر کونہ ولی ہیکس ہیچی اون فئندہیی کی بوخورہ. ۱۷ سرآخر بہ خودش بامو و خو امرأ بوگفتہ: (می پتر کارگران، بہ قایدہ غذا داریدی و ایضافہیم داریدی ولی من ایہ ویشتایی جا کرا مردن درم. ۱۸ ہسا من و آستی بشم می پتر بگم: ”ہم خودا ورجا و ہم

تی ورجاً گوناہ بوکودم. ۱۹ دہ لیاقتَ اَن نَارم کی مَرّتی پسر بدانی. مَرّتی کارگرانَ مأنستن بدان.“

۲۰ «بأزین خو جاجیگائی ترکَ کوده و خو پئَرّ خانہ طرف بوشو. وختی ہنوز خو پئَرّ خانہ جا خیلی دور بو، اون پئَرّ خو پسر بیدہ و اون دیل بوسوختہ، بدؤوستہ خو پسر طرف، اون کَش گیفته و ماچی بدہ. ۲۱ پسر واگردستہ خو پئَرّ بوگفتہ: (پئَرّ جان، من ہم خودا ورجا و ہم تی ورجا گوناہ بوکودم. من دہ لایقَ اَن نی یم کی مَرّتی زای بدانی.) ۲۲ ولی اون پئَرّ خو نوکرانَ دوخادہ و بوگفتہ: (توندا توندی بوکونید بیشید، بہترین رخت بأورید، می پسر دوکونید، انگوشتَر اَن دس تاودید و کفش اَن پای دوکونید. ۲۳ پیلہ دانہ مأندہی بأورید و اون سر و اوینید تا ہمہ تان بوخوریم و جشن بیگیریم، ۲۴ چونکی می پسر بمرده بو، زندہ بوستہ و اویر بوستہ بو، پیدا ببوستہ.) بأزین جشن و شادی بیگفتید.

۲۵ «ہو وخت بو کی پیلہ دانہ پسر کی زیمین سر کار کودن دبو و اگردستہ بامو خانہ طرف. نزدیک کی بوستہ، رقص و ساز و نقارہ صدای ایشتاوہ. ۲۶ ایتا جہ نوکرانَ دوخانہ و ااورسہ: (چی خبر ببوستہ؟) ۲۷ نوکر جواب بدہ: (چون تی برار ساق و سالم واگردستہ، تی پئَرّ ایتا چاق و چلہ مأندہی سر و اوہ و جشن بیگفتہ.) ۲۸ پیلہ پسر، وختی اَن بیشتاوستہ اون غیظ گیفته و نحواستی بشہ بخانہ کی اون پئَرّ بامو، اون منت بوکودہ کی بایہ بخانہ. ۲۹ پیلہ پسر واگردستہ خو پئَرّ بوگفتہ: (من خیلی زماتہ کی ترہ ایتا غولام مأنستن زحمت بکشم. ہیوخت تی دستورانَ جا سر پیچی نوکودم. ا مدت زمات میان ایتا دانہ بوزغالہ فئندہیی کی من سر و اوینم و می رفقانَ امرأ خوش بیم. ۳۰ ہسا کی تی پسر تی مال و منال خراب زناکانَ رہ خرج بوکودہ و اگردستہ، تو اون رہ پیلہ دانہ مأندہ سر و اوینی؟!) ۳۱ پئَرّ بوگفتہ: (زای جان، تو ہمیشہ می امرأ ایسہیی. من ہر چی کی دارم تی شینہ. ۳۲ ہسا و جشن بیگیریم

و شادی بوکونیم چونکی تی برار بمرده بو زندہ بوسته، اویر بوسته بو پیدا ببوسته.»

چوٹو و آستی آمی پول دوروست خرج بوکونیم

۱۶ **بازین عیسیٰ ا نقلِ خو شاگردانِ ره بوگفته:** «ایتا پولداژ مردای ایتا مباشر دأستی کی اون حساب کیتابان رسیدگی کودی. اون و أخبر کودید کی مباشر اون اموال خیانت کونه. ۲ ارباب خو مباشر دوخاده و وأورسه: (ان چي گبانی ایسه کی تی جا می گوش فأرسه، کی می اموال حیف و میل کونی؟ تی حساب کیتابان پس بدن! ده نتانی می مباشر بیی.)

۳ «مباشر خو ورجا فیکر بوکوده: (هسا چي واً بوکونم؟ وختی ارباب مر بیرون کونه، نه قوٹ بیل زن دارم و نه روی گدایی کودن.) ۴ خو امرأ بوگفته: (بفامستم چي واً بوکونم. وختی مباشری کار جا بیرون بوشوم، کسانی بدارم کی خودشان خانه در می رو وار کونید.) ۵ بازین خو ارباب بدهکاران ایتا ایتا دوخاده و اولی و وأورسه: (چقد می ارباب بدهکاری؟) ۶ جواب بده: (صدتا خمره روغن زیتون.) مباشر بوگفته: (دوروست گی. انم قبضی ایسه کی امضا بوکودی. هسا زودتر تی قبض فیگیر، بینیش و بینویس پنجاهتا خمره.) ۷ بازین دو می جا و وأورسه: (تو چقد بدهکاری؟) و اگر دسته بوگفته: (صد خرواژ گندوم.) مباشر بوگفته: (تی قبض فیگیر، بینویس هشتادتا.)

۸ «اون ارباب خو موتقلب مباشر، جه ا خاطر کی زیرکانه عمل بوکوده بو، تعریف بوکوده. واً بدانید مردومانی کی به دنیا مال و منال فیکر کونیدی جه آدمانی کی خودای ایمان داریدی زیرکتیدی. ۹ شمر گم شیمی مال و منال آ دنیا دورون کسانی و فاید کی لازم دریدی شیمی امرأ رفیق بیید کی وختی شیمی پول بی ارزش به، بتانید شیمی آخرت ره خانه یی بدارید.

۱۰ «اگہ کوچہ کارآن رہ امین بیید، پیلہ کارآن رہ شأ شمر ایعتما د کون۔ اونی کی کوچہ کارآن رہ امین نبہ، پیلہ کارآن رہ نشأ اون ایعتما د کون۔ ۱۱ بآزین اگہ آ دونیا مال و منال رہ امین نیید، چی کسی تأنہ آسمانی ثروت رہ شمر ایعتما د بوکونہ؟ ۱۲ اگہ شومان دیگران رہ امانت داڑ خوبی نیید، چی اینتظار داآریدی کسی شمر چیزی فآده کی شیمی شین ببہ؟ ۱۳ ہیچ غولامی تأنہ دوتا ارباب خدمت بوکونہ۔ یا اولی جا نیفرت داہرہ، دوومی موحبت کونہ، ویا اولی دیل ڈوڈہ و او ایٹا بد داہرہ۔ شومان نتآندی ہم خودا بندہ بیید و ہم پول بندہ۔»

۱۴ فریسیان کی آگبان بیشتا وستید عیسای رخشن گیفتید، چونکی پول دوست بید۔ ۱۵ عیسی اوشان بوگفتہ: «شومان کسان ایسیدی کی شمر مردومان ورجا خوروم کس نیشان دیهد ولی خودا شیمی باطن جا و آخبرہ۔ او چیزانی کی مردومان خوش بایہ، خودا ورجا زشت و ناپسندہ۔ ۱۶ تا قبل یحیای پیغمبر، موسی کتاب تورات و پیغمبران دیگر کتابان شیمی رانما بو۔ ہسا کی خودا پادشایی خوروم خبر اعلام بیوستہ، ہمہ تان خآیدی زور امرأ پادشایی دورون بیشید۔ ۱۷ آسانترہ کی آسمان و زمین جہ بین بیشید تا کی ایٹا نقطہ تورات کتاب جا بکفہ۔ ۱۸ ہر کی خوزن طلاق دہ و ایٹا زن دیگر ببرہ، زنا بوکودہ۔ ہر کی یم طلاق گیفٹہ زناک ببرہ، زنا بوکودہ۔»

پولداڑ مردای و ایفلیج ایلعازر

۱۹ عیسی بفرماستہ: «ایٹا پولداڑ مردای بو کی گیران رخت ارغوانی و لطیف کتان دوکودی و ہمہ تا روزان خوشگوزرانی و عیش و نوش مشغول بو۔ ۲۰ ہر روز ایٹا گدا کی اون جان زخم دآستی و اون نام ایلعازر بو، او پولداڑ مرداک خانہ در جلو نہہید۔ ۲۱ ایلعازر دیل ناچہ

آن بو کی او مرداڪَ ایضافه بأورده غذای بوخوره. حتی سکان* آموییدی اون زخم و آلیشتید. ۲۲ ایتا روز او فقیر مردای بمرده و فرشته یان اون ایبراهیم ورجا ببردید. او پولدار مرداڪم بمرده و اون دفن کودید. ۲۳ هطو کی مورده یان دنیا دورونی عذاب کشن دبوو، خو چومان واکونه او بوجور نیگاه کونه و دور دستان جا ایبراهیم دینه کی ایلعازر اون ورجا ایسه ۲۴ و فریاد زنه: (ای می پتر ایبراهیم، مر رحم بوکون، ایلعازر اوسه کون بایه خو انگوشت آب بزنه و می زوان خونک کونه، چونکی آتش شعله یان دورونی سوختن درم.)

۲۵ «ایبراهیم و اگر دسته بوگفته: (زای جان، وستی تر بخاطر بایه کی وختی زنده بی همه ی خوروم چیزان تی نصیب بو و بد چیزان ایلعازر نصیب. هسا اون آیه آسایش داره و تو عذاب کشن دری ۲۶ و پیله دانه شکافی یم امی میان نهه کی نه تو تانی بایی ا طرف و نه اشانی کی آیه ایسه ییدی تانید بایید او طرف.) ۲۷ او پولدار مردای بوگفته: (ای پتر ایبراهیم، تر ایلتماس کونم کی ایلعازر می پتر خانه اوسه کونی، ۲۸ چونکی من پنج تا برار دارم، کی اوشان و اخبَر کونه و هشدار بده می مانستن آیه نایید کی به عذاب دکفید.) ۲۹ ایبراهیم بفرماسته: (اوشان موسی و الباقي پیغمبران کیتابان داریدی. تی براران وستی اوشان گبان گوش بدید!) ۳۰ بوگفته: (نه پتر، اوشان گبان گوش نوکونیدی. ولی اگه جه مورده یان دنیا اینفر اوشان ورجا بشه، توبه کونیدی.) ۳۱ ایبراهیم اون بوگفته: (اگه تی براران موسی و الباقي پیغمبران گبان گوش نوکونید، اگر مورده یان دنیا جا اینفر زنده به و بشه، اوشان اون گبان باور نوکونیدی.)»

بخشش، ایمان داشتن و وظیفہ

۱۷ عیسیٰ خو شاگردانَ بفرمأسته: «گوناه و اسی ہمیشہ وسوسہ نہہ، اما وای بحال کسی کی بخایہ دیگران فاکشہ وسوسہ طرف. ۲ او جور آدمّ رہ بہترہ کی پیلہ دانہ آسیاب سنگ اون گردن دودید و اون تاودید دریا دورون کی سادہ دیل آدمان گومرہ نوکونہ. ۳ پس شیمی حواس جم بیه! اگہ تی برار تر بدی بوکونہ، اون تشر بزن و اگہ توبہ بوکودہ، اون ببخش. ۴ حتی اگہ بخایہ ایتا روز میانی ہفت وار تر بدی بوکونہ، بازین ہفت وارم بایہ بگہ (مر ببخش)، و استی اون ببخشی.»

۵ رسولان، عیسیٰ خوداوند بوگفتید: «امی ایمان زیاد کون.» ۶ عیسیٰ بفرمأسته: «اگہ شیمی ایمان ایتا خردل دانہ اندر بیه، تانید اتوت دار بیگید کی ریشہ جا بکنده بیه کی دریا دورون بکاشته بیه و او دارم شیمی جا ایطاعت کونہ.

۷ «خیال بوکونید: ایتا جہ شومان غولامی دآرہ کی زراعی زیمین شخم زنہ یا گوسفندان رہ شبانی کونہ. وختی او غولام زراعی زیمین جا واگرده، اون گی: (بیأ بینیش غذا بوخور!)؟ ۸ اون نیگی: (می شام حاضر کون، تی کمر دود و مر خدمت بوکون کی اول من بوخورم، بازین تونم تانی بوخوری). ۹ ینی او ارباب خو غولام جا اون ایطاعت و اسی ممنون بہ؟ ۱۰ ہطویی و ا بیه کی شومانم وختی می دستوران اجرا کونیدی و استی بیگید: (نالایق غولامان ایسیم و فقط امی وظیفہی انجام بدیم.)»

دہتا جودامی شفا گیفتن

۱۱ عیسیٰ خو سفر دورون اورشلیم طرف سامرہ و جلیل مرز جا دوارستن دبوو. ۱۲ او وختی کی خواستی ایتا دیہات میان بشہ، دہتا

جوذامی امرأ روبرو بیوسته کی دور ایسہ بید ۱۳ و ایجگرہ زنان گفتیدی: «ای عیسی، آی اوستاد، امر رحم بوکون!» ۱۴ وختی عیسی اوشان بیدہ، بفرمأستہ: «رحم کونم،* ہسأ بیشید کاهنأ ورجأ و شمراً اوشان نیشان بدید.» هطو کی رأ دکفتید شوئون دیبید، اوشان جان جوذام جا پاک بوستہ. ۱۵ ایتأ جہ او جوذامیان، وختی بیدہ شفا بیأفتہ، هطو کی ایجگرہ زنان خودای حمد و ستأیش کودی، واگردستہ بأمو عیسی ورجأ. ۱۶ خورہ عیسی پا جیر تاودہ و اون لطف جا تشکر بوکودہ. او شخص سامرہ شین بو. ۱۷ عیسی وأورسہ: «مگہ من دہ نفر شفا ندم؟ پس او نہ نفر چی ببوستید؟ ۱۸ جفرز آ غریبہ، ہیکس دہ وانگردستہ کی خودای شوکر بوکونہ؟» ۱۹ بآزین عیسی او مردآک بفرمأستہ: «ویریز بوشو. تی ایمان تر نجات بدہ.»

خودا پادشایی امون

۲۰ فریسیان عیسی جا وأورسہ ییدی: «خودا پادشایی کی آیہ؟» عیسی بفرمأستہ: «خودا پادشایی جوری نایہ کی بتأنید بیدینید ۲۱ و ہیکس نتانہ بگہ کی خودا پادشایی آیہ ایسہ یا اویہ ایسہ، چونکی خودا پادشایی شیمی میان نہہ.»

۲۲ بآزین خو شاگردان بفرمأستہ: «ایتأ زمأت فارسہ کی شومان ناچہ بدآرید حتی ایروزم ببوستہ، مر کی اینسان پسر م بیدینید، ولی آ ناچہ شیمی دیل سر مانہ. ۲۳ مردومان شمرہ خبر آوری کی من واگردستم و فلان جا و یا بیسار جا ایسم. اوشان دونبال نیشید، ۲۴ چونکی اینسان پسر امون عین گورخانہ مانستن بہ، کی آ سر تا او سر آسمان روشن

* ۱۷:۱۴ آ کلمہ یان متن اصلی دورون ننه ولی مترجم ایضافہ کودہ کی بتانہ توضیح بدہ، عیسی مسیح آ کارأ امرأ، ہم اوشان شفا بدہ و ہم اوشان بوگفتہ کاهنأ ورجأ بیشید کی ثابت بہ اوشان مریضی کاملاً حُب ببوستہ.

کونہ. ۲۵ اما قبل اون، وأستی ایتا عالمہ رنج و سختی یانَ تحمول بوکونہ و آ دورَ زمانہ مردومان اونَ قوبیل نوکونید. ۲۶ اینسان پسرَ امونَ وخت، آدمان عینَ نوحَ زماتِ خودا کارانَ بی توجہ بیدی. ۲۷ نوحَ زماتِ مردومانِ ہمہ تانَ غذا و شراب خوردن و عروسی کونَ مشغول بید تا او روزی کی نوح کشتی میان بوشو. بازین سیل و طوفان بامو و ہمہ تانَ جہ بین ببردہ. ۲۸ لوطَ زماتِ ہطو بو کی مردوم کاشتیدی، خوردیدی، ہہ بیدی، فروختیدی و خانہ چاکودید ۲۹ تا او روزی کی لوط، سدوم شازَ جا بیرون بوشو و آتش و گوگرد آسمانَ جا بوآرستہ و ہمہ تانَ نابود کودہ. ۳۰ روزی کی اینسان پسرَ بایہ، ہو روزانَ مانستن بہ. ۳۱ او روز ہر کی خو خانہ پوشتِ بامَ جور ایسہ، نوآستی بیجیر بایہ کی خو مال و منال خانہ جا اوسانہ و ہر کی یم مزرعہ دورون ایسہ، نوآستی واگردہ. ۳۲ لوطَ زنَ* مردنَ بخاطر باورید. ۳۳ ہر کی تقلا بوکونہ خو جانَ نجات بدہ، اونَ جہ دس دہہ. ہر کی یم خو جانَ جا بوگذرہ، اونَ نجات دہہ. ۳۴ او شب اگہ دو نفر ایتا جا خوفتہ بید، ایتای بریدی و اویتا ہویہ مانہ. ۳۵ جہ دوتا زنا کی گندوم آسیاب کونَ دریدی، ایتای بریدی و اویتای ہویہ نہیدی. ۳۶ دوتا مردای کی زمین سر کار کونَ دریدی، ایتای بریدی و اویتای ہویہ نہیدی*.

۳۷ شاگردان، عیسی جا واورسہ بید: «اوستاد، کویہ آیتفاق دکفہ؟» عیسی بفرماستہ: «ہو جایی کی موردال لاشہ بمانہ، لاشخوران ہویہ جم بیدی.»

* ۱۷:۳۲ لوطَ زن، خودای ايعتماد نوکودہ، واگردستہ خو پوشتَ نیکاہ بوکودہ و خو جانَ جہ دس بدہ. * ۱۷:۳۶ آ آیہ بعضی جہ یونانی طوماران میان وجود نارہ.

سمج وئوہ زناک جا مثل آوردن

۱۸ عیسیٰ خو شاگردان ره ایتا نقل باورده تا اوشان حالی بوکونه کی وأستی همیشه دوعا بوکونید و هیوخت دیل سرد نیبید. ۲ بفرماسته: «ایتا شار دورون ایتا قاضی ایسه بو کی نه خودا جا ترسه یی و نه مردوم گبان توجه کودی. ۳ هو شار دورون ایتا وئوہ زناى زندگی کودی کی همیشه قاضی ورجا آمویی و اون گفتی: (می حق می دشمن جا فیگیر!) ۴ قاضی خیلی مدت زمات اون گبان محل نوکودی. بازین سراخر خو امرأ بوگفته: (گر چی من خودا جا نترسم و خودا خلقم محل نم، ۵ ولی چون اوئوہ زناى مره دردسر بیوسته، بهتره کی آن داد فارسم کی آن شوئون و امون مر زله نوکونه.)»

۶ عیسای خوداوند خو شاگردان بوگفته: «بیشتاؤستیدی آبی اینصاف قاضی چی بوگفته؟ ۷ اگه آ جور آدم، مردوم داد فارسه، ینی خودا او کسان داد کی خودش اینتخاب بوکوده و شبنده روز اون ورجا ایلتماس کونیدی، فترسه و اوشان کومک نوکونه؟ ۸ یقین بدانید کی خودا خیلی زود اوشان داد فارسه. ولی می سؤال انه: وختی من کی اینسان پسریم بایم، چن نفر تانم بیافم کی خودا کاران ایمان بدآرید؟»

فریسی و باجگیر دوعا کودن جا مثل آوردن

۹ عیسی او کسانى ره کی خوشان دیگران جا پيله تر و پرهیزکارتر دانستیدی و الباقی آدمان کوچیک تر، ا مثل باورده: ۱۰ «دو نفر دوعا کودن ره معبد صحن دورون بوشوید، ایتا فریسی بو و اویتا باجگیر. ۱۱ فریسی خوره ایتا کنار بئسه و اطویی دوعا بوکوده: (ای خودا، تر شوکر کونم کی دیگران مانستن مخصوصن آ باجگیر مانستن گوناھکار نییم، نه دوزدی کونم، نه کسی ظولم کونم، نه زنا کونم. ۱۲ ایتا هفته دورون، دو وار روزه گیرم و جه هرچی کی بدس اورم می ده

یکم فآدم) ۱۳ ولی او باجگیر دور بیسہ و جرأت نوکودہ خو سر آسمان طرف راست گیرہ۔ خجالت و غم و غورصہ امرأ خو سینہی زہیی و گفتی: (خودایا، من گوناہکارم۔ مَر رحم بوکون!) ۱۴ شمر گم، خودا او باجگیر گونایان ببخشہ و اون بوشو بخانہ۔ ولی او فریسی گونایان ببخشہ نبوستہ۔ ہر کی بخایہ خورہ پیلہ کس نیشان بدہ کوچیک بہ و ہر کی یم خورہ کوچیک کونہ، پیلہ کس بہ۔»

عیسی مسیح کوچہ زاکان برکت دہہ

۱۵ مردوم خوشان کوچہ زاکان عیسی ورجا آوردید کی عیسی اوشان سر دس بنہ و برکت بدہ۔ وختی عیسی شاگردان آ منظرہی بیدہ ییدی، اوشان پتر و ماران تشر بزہ ییدی۔ ۱۶ ولی عیسی، زاکان خو ورجا بخواستہ و خو شاگردان بوگفتہ: «وئلید کوچہ زاکان می ورجا بائید و اشان جلولی نیگیرید، چونکی خودا پادشایی آ جور کسان شینہ۔* ۱۷ آمین شمر گم ہر کی خودا پادشایی ایتا کوچہ زاک مانستن قوبیل نوکونہ، ہیوخت نتانہ اون دورون بشہ۔»

خودا پادشایی و پولداژ آدمان

۱۸ ایروز ایتا پیلہ کس عیسی جا واورسہ: «آی اوستاد نیکو، چی واکونم کی ابدی حیات ارث بیرم؟» ۱۹ عیسی اون بوگفتہ: «چہ مَر (نیکو) دوخانی؟ ہیکس جفرز خودا نیکو نی یہ۔ ۲۰ حوکمان تو داننی: زنا نوکون، قتل نوکون، دوزدی نوکون، شہادت دوزغ نوأ دتن، تی پیر و مار ایحترام بنہ۔» ۲۱ او مردای بوگفتہ: «ہمہ تان اشان جہ وختی کی زای بوم تا ہسا انجام بدم۔» ۲۲ عیسی بفرمأستہ: «اما ایچی کم داری۔»

* ۱۶:۱۸ کوچہ زاکان خوشان سادگی امرأ روحانی حقیقتان قوبیل کونیدی، ہطویم کسانئی کی اوشان تعلیم دیہیدی وابستہ بیدی و ایطمینان کامل داریدی۔

توماً تی مال و منال بوفروش و فقیران میان سأم بوکون کی آسمان دورون گنج بداری و بازین بیا می جا پیروی بوکون.»
 ۲۳ وختی او مردای عیسی گبان بشتاوسته، اون دیل غم دکفته، چونکی مال و منال دار بو. ۲۴ عیسی اون فندرسته و بوگفته: «چی سخته کی پولدار آدمان بتانید خودا پادشایی دورون بیشید! ۲۵ شوتور ره سوزن سولاخ جا دوارستن آسانتره تا کی پولدار آدم بتانه خودا پادشایی دورون رأ بیافه.»

۲۶ کسانی کی عیسی گبان ایشتاوستن دیبید و اوره ییدی: «بازین کی نجات یافه؟» ۲۷ عیسی بفرمأسته: «اونچی کی اینسان ره ایمکان ناره، خوداره ایمکان داره.» ۲۸ پطرس عیسای بوگفته: «بیدین، آمان آمی خانه و زندگی و کودیم و تی جا پیروی کودن دریم.» ۲۹ عیسی بفرمأسته: «آمین شمر گم، هر کی خودا پادشایی و آسی شیمی مانستن خو خانه و خوزن و زاک و خو پئر و مار و برار و خخوران جا دس بکشه، ۳۰ آ دنیا دورون چقذه ویشتر عوض فاگیره و او دنیا دورون ابدی زندگی بدمس آوره.»

عیسی مسیح سومی وار خو مردن و ویریشن پیشگویی کونه

۳۱ بازین عیسی خو دوازده تا رسول برده ایتا گوشه و اوشان بوگفته: «هسا اورشلیم شوئون دریم و اونچی کی پیغمبران دربارہی من، کی اینسان پسرم بوگفتید و پیشبینی بوکودید به انجام فارسه. ۳۲ اینسان پسر غیر یوهودیان دس ایسپاریدی، اون توهین کونیدی و دس پر گیریدی و اون سر فیلی فوکونیدی، ۳۳ اون شلاق زیندی و کوشیدی. بازین کی بمرده، سومی روز ره موردهیان دنیا جا ویریزه.» ۳۴ ولی رسولان عیسی گبان جا چیزی نفامستید. او گبان معنی اوشان ره گنگ بو کی راجع به چی گب زن دره.

ايتا ڪوڙ شفا گيفتن

۳۵ هطو ڪي آريحا شازَ فارستن ديبيد، ايتا ڪور اوشانَ را ڪنار نيسته بو ڪي گدايي ڪودن دوبرو. ۳۶ وختي او جمعيتَ صدايَ بيشتاوسته ڪي جِه اويه دوارستن ديبيد، واورسه: «چي خبر ببوسته؟» ۳۷ اون بوگفتيد: «عيسيٰ ناصري جِه ا را شوئون دره.» ۳۸ بازين او ڪور ايجگره زنان بوگفته: «اي عيسيٰ، اي داوود زاي، مر رحم بوكون!» ۳۹ اوشاني ڪي جمعيتَ جُلو شوئون ديبيد اون تشر بزهبيدي و بوگفتيدي ڪي ساڪيتَ به ولي اون ويشترايجگره زهبي و گفتي: «اي داوود زاي، مر رحم بوكون!» ۴۰ عيسيٰ خو جا سر بسنه و بفرمآسته: «ا مرداڪ مي ورجا باوريد.» وختي اون باوريد، عيسيٰ اون جا واورسه: ۴۱ «چي خايي تره بوكونم؟» او مرداي و اگر دسته بوگفته: «اي آقا، خايم ڪي مي چومان بيدينه.» ۴۲ عيسيٰ اون بفرمآسته: «بينابوبو، تي ايمان تر نجات بده.» ۴۳ هو لحظه اون چومان وازر بوسته و تانستي بيدينه و هطويي ڪي خوداي شوڪر ڪودي، عيسيٰ دونبالسر را دڪفته بوشو. مردوم ڪي ا ماجراي بيديهبيدي، همه تان خوداي ستايش بوڪوديدي.

عيسيٰ مسيح و زڪي باجگير

عيسيٰ بوشو آريحا تا ڪي اورشليم طرف بشه. ۲ او شازَ دورون ايتا مرداي زندگي ڪودي ڪي اون نام زڪي بو. زڪي، باجگيران رئيس بو و مال و منال زيادي داشتي. ۳ زڪي خواستي عيساي بيدينه ڪي اون بشناسه ولي چون پاچ قد بو جمعيتَ ميانى نتانستي. ۴ هن و اسي بوڏوسته جُلو، بازين انجيل دار* و اچڪسته بوشو بوجور ڪي عيساي بيدينه، چونڪي جِه هو را دوارستن دوبرو. ۵ وختي ڪي

* ۴:۱۹ به فارسي: انجير سيڪامور

عیسی نزدیک بوسته، بوجور فندرسته و بفرمأسته: «زکی، هسأ بیأ بیجیر! ایمروز و آتی خانه میهمان بیم.»^۶ زکی عجله امرأ بیجیر بأمو و خوشحالی امرأ عیسای خو خانه ببرده.^۷ توما کسانی کی اویه ایسه بید وختی ماجرای بیده بیدی، گله و شکایت امرأ بوگفتیدی: «اون ایتا گوناهاکار آدم خانه میهمانی بوشو!»^۸ ولی زکی جه خو جا ویریشه، بپا بیسه و عیسای خوداوند بوگفته: «ای آقا جان، نیصف می دارایی فقیران بخشم و اگه جه اینفر ناحق چیزی فیگیفتم، چار برابر اون واگردانم.»^۹ عیسی بفرمأسته: «ایمروز نجات آخانه دورون بأمو، چره کی امردکم جه ایبراهیم نسله^{۱۰} چونکی اینسان پسر بأمو اونوی کی اویر بوسته پیدا بوکونه و نجات بده.»

شیمی آسمانی ارباب ره مفید ببید

۱۱ وختی عیسی اورشلیم نزدیک بوسته، مردوم فیکر کودیدی کی خودا پادشایی شروع بوستن دره. پس او کسانی ره کی اون گبان ایشتاوستیدی ایتا مثل باورده^{۱۲} و بفرمأسته: «ایتا نجیبزاده ایسه بو کی سفر دور و درازی بوکوده، بوشو پایتخت کی امپراطور اون پادشأ چاکونه و بازین واگرده.^{۱۳} قبل آنکی بشه، ده تا جه خو غولامان دوخاده، هر کودام ایتا سکه ای طلا فاده و بوگفته: (تا می واگردستن، آ پول امرأ تجارت بوکونید.)^{۱۴} اون هموطنان کی اون جا نیفرت داشتیدی قاصدانی امپراطور ورجا اوسه کودید کی بیگید: (آمان نخاییم او نجیبزاده امی پادشأ ببه.)^{۱۵} ولی او مردای پادشایی مقام فارسه و بازین واگردسته خو شار و دیار و خو غولامان کی اوشان سکه ای طلا فاده بو، واورسه: (چقدر سود بوکودید؟)^{۱۶} اولی بوگفته: (آقا، شیمی ایتا سکه ده تا سکه سود بوکوده.)^{۱۷} پادشأ بوگفته: (آفرین، تو ایتا غولام خوبی ایسی. تو آ کوجه کار ره دوروستکار و امین بی، پس ده تا شار تر ایسپارم تا او شاران حاکم ببی.)^{۱۸} دوومی بوگفته:

(آقا، شیمی ایتا سکہ پنج تا سکہ سود بوکودہ۔) ۱۹ پادشا اون بوگفته: (تو پنج تا شاز حاکم بوبو۔) ۲۰ سو می بامو بوگفته: (سرور، ائم شیمی سکہ۔ اون ایتا پارچہ دورون و اپیختم و بدآشتم۔ ۲۱ شیمی جا ترسه بیم چونکی سختگیر آدمید۔ چیزی کی نہی، اوسانی و اونچی کی نکاشتی، و اونی۔) ۲۲ پادشا اون بوگفته: (ای غولام بد ذات، تر تی گبان امرأ محکوم کونم۔ تو کی دانستی من سختگیر آدمم و چیزی کی کی ننم، اوسانم و او چی یم کی نکاشتم، و اومیم، ۲۳ پس چره می پول بازار صرافان ورجا نہی تا وختی کی و اگر دستم اون سو فیگیرم؟) ۲۴ بازین و اگر دستہ، اوشانی کی اویہ ایسہ بید بوگفته: (او سکہ ای اون جا فیگیرید و فاید او غولامی کی دہتا سکہ سود بوکودہ۔) ۲۵ اوشان بوگفتید: (ای پادشا، اون دہتا سکہ دارہ۔) ۲۶ پادشا و اگر دستہ بوگفته: (شمر گم اونی کی ویشتر دارہ، اون ویشتر فادہ بہ و او کسی یم کی ایچہ دارہ، ہونم اون جا فیگفته بہ۔) ۲۷ ہسا اوشانی کی نحو استیدی من اوشان پادشا بیم، می ورجا باورید و بوکوشید۔) ۲۸ عیسی انقل بوگفته و جلوتر جہ اوشان، اورشلیم رای پیش بیگفته۔

عیسی شہ اورشلیم و مردوم شادی کونیدی

۲۹ وختی عیسی بیت فاجی و بیت عنیا دیہاتان کی کوہ زیتون دامنہ سر نہہ بید نزدیک بوستن دوبو، دوتا جہ خو شاگردان اوسہ کودہ ۳۰ و اوشان بفرمآستہ: «بیشید او دیہاتی کی شیمی جلو نہہ۔ وختی اویہ فارسہ ییدی، ایتا کرہ اولاغ اویہ دؤستہ نہہ کی ہیکس تا ہسا اون سوار نبوستہ۔ اون لافند واز کونید و باورید ایہ۔ ۳۱ اگہ اینفر واورسہ: (چرہ اون واکودن دریدی؟) بیگید: (امی سرور، ان لازم دارہ۔)» ۳۲ او دوتا شاگردان بوشویدی و ہو چیزانی ہوطوی عیسی بفرمآستہ بو بیدہ ییدی۔ ۳۳ وختی کرہ اولاغ لافند واکودن دیید، اون صاحبان واورسہ ییدی: «چرہ او کرہ اولاغ واکودن دریدی؟» ۳۴ شاگردان بوگفتید:

«آمی سرور اون لازم دأره.» ۳۵ بأزین کرّه اولاغ بأوردید، خوشآن لیباسآن اون رو تاوده بید و عیسای اون سر سوار کودید. ۳۶ هطو کی عیسی رأ دکفته، مردومان خوشآن لیباسآن رأ سر و أشادید. ۳۷ وختی کوه زیتون سراجیری ی فآرسه، همه تآن اون شاگردآن، عیسی عجیب معجزه یآن و آسی کی بیده بید شادی و صدای بولند آمرأ خودای شوکر کودیدی ۳۸ و گفتیدی:

«موبارکه پادشایی کی خوداوند نام آمرأ آیه!»

سلامتی آسمان جور و جلال بوجورترین جاجیگآیان دورون بیه!» ۳۹ بأزین بعضی جه فریسیان کی مردوم میانی ایسه بید، عیسای بوگفتید: «آی اوستاد، تی شاگردآن دستور بدن کی ساکیت بید.» ۴۰ عیسی و آگردسته بوگفته: «شمر گم اگه آشان ساکیت ببید، آ سنگان ایجگره زینیدی.»

۴۱ هطو کی عیسی اورشلیم نزدیک بوستن دوبو و شآر بیده، آرسو فوکوده * ۴۲ و بوگفته: «آی اورشلیم، کاش بتآنسته بی تشخیص بدی کی آ روز چی چیزی تره صلح و سلامتی آورده ولی حیف کی هسأ تی چومان جا پنهانه. ۴۳ زمانی فآرسه کی تی دوشمنآن تی دور سنگر چآکونیدی و جه هر طرف تر محاصره کونیدی. ۴۴ بأزین تر خاک آمرأ هموار کونیدی و تی ساکنآن به خاک و خون فآکشیدی. حتی ونألیدی سنگ، سنگ سر بمانه، چونکی جه او فرصتی کی خوداوند تر فآده بو، غافل بی.»

* ۴۱:۱۹ عیسی آرسو فوکودن دلیل

* ۹:۲۱ مزمور ۱۱۸ آیه ۲۶

آن بو کی دانستی اورشلیم تنبیه به، اطو کی چل سال بعد خودا ایجازه بده کی روم ارتش، اورشلیم ویران کونه چونکی عیسای قوبیل نوکوده بید.

عیسی مسیح، فروشنده یان و کاسبان معبد صحن جا بیرون کونه

۴۵ بازین عیسی بوشو معبد صحن دورون و کسانئ کی قوربانی کورن و سایل فروختن دیبید، بیرون کوده ۴۶ و بفرماسته: «خودا کلام دورون بینوشته ببوسته کی: (می خانه، دوعا خانه یه) * ولی شومان اون دوزدان لانه چاکودید.» * ۴۷ عیسی همه تا روزان معبد صحن دورون تعلیم دی. پيله کاهنان، دین علما و قوم پيله کسان سعی کودیدی اون کوشتن ره ایتا را بیافید، ۴۸ ولی راهی پیدا نوکودید، چونکی بیده بید مردوم اون دور و ور ایسه بید و علاقه امرأ عیسی گبان گوش دهیدی.

ایختیاراتی کی عیسی مسیح داره

۲۰ ایتا جه او روزان کی عیسی مردومان معبد صحن میانی تعلیم دتن دبوو و خودا پادشایی خوروم خبر اوشان ره اعلام کودی، پيله کاهنان، دین علما و قوم پيله کسان اون ورجا باموید ۲ و بوگفتید: «امر بوگو، تو کو حق امرأ ا کاران کونی؟ کی ا حق تر فاده؟» ۳ قبل آنکی عیسی اوشان جواب بده، بوگفته: «منم ایچی شمر و اورسم. مر بیگید: ۴ یحیی، حق تعمید دتن آسمان جا فیگفته یا اینسان جا؟» ۵ اوشان کس کس امرأ گب بزه بیدی: «اگه بیگیم، (آسمان جا) گه، (بس چره اون ایمان نأوردیدی؟) ۶ اگه بیگیم: (اینسان جا بو... بازین مردوم همه تان امر سنگسار کونیدی، چونکی یقین داریدی کی یحیی پیغمبر بو.» ۷ و اگر دستید عیسی بوگفتید: «امان نائیم.» ۸ عیسی بوگفته: «منم شمر نگم کو حق امرأ ا کاران کونم.»

شروژ باغبانانِ مَثَل

۹ بازین عیسیٰ خو دیمِ مردومِ طرفِ واگردانه و ایتا مَثَلِ اوشانِ ره باورده: «ایتا مردای ایتا انگور باغ چاکوده و اون چن تا باغبان ایجاره بده و خودش خیلی زما ت مدت بوشو سفر. ۱۰ انگورچینی وخت کی فارسه، ایتا نوکر باغبانان ورجا اوسه کوده کی خو انگور سامِ فیگیره. اوشان او نوکر بزه بیدی و اون دس خالی واگردانه بید. ۱۱ صاب باغ خو ایتا نوکر دیگر اوسه کوده. اون سرم هو بلائی باوردیدی و اون بی حورمتی بوکودید. اونم دس خالی واگردسته. ۱۲ ایتا نوکر دیگرم اوسه کوده. اونم بزه بیدی، زخمی بوکودید و بیرون تاوده بید. ۱۳ صاب باغ خو امرأ بوگفته: «ده چی و او بوکونم؟ ای دفعه می جان دیلِ پسر اوسه کونم، بلکی اون حورمت بدآرید.» ۱۴ وختی باغبانان او پسرک بیده بیدی، خوشان امرأ صلاح مشورت بوکودید و بوگفتید: «هسا ده امره بهترین فرصته. صاب باغ کی بیمیره، اون پسر باغ ارث بره. پس بهتره اون پسر بوکوشیم کی اون ارث صاحب بییم.» ۱۵ بازین اون انگور باغ جا بیرون تاوده بیدی و بوکوشتید.

«هسا شیمی نظر چیه؟ صاب باغ اوشان امرأ چی کونه؟ ۱۶ هسا شمر گم چی کونه. اون آیه، باغبانان کوشه و انگور باغ ایسپاره دیگران.» وختی مردوم آگبان بشتاوستید بوگفتید: «خودا نوکونه.» ۱۷ عیسیٰ اوشان فندرسه و بوگفته: «پس خودا کلام منظور چیه کی گه: «او سنگ کی معماران فیشادیدی، بنا اصلی سنگ بيوسته.»*»

* ۱۷:۲۰ (مزمور ۱۱۸ آیه ۲۲) عیسیٰ ایتا مَثَلِ باورده کی امزمور امرأ ایجور معنی دهه، پس مزمور اوشان ره تکرار بوکوده کی بگه او سنگ منم و من او نجات دهنده ایسم ولی قوم پيله کسان قوبیل نوکودید.

۱۸ «شمر گم هرکی او سنگ رو بکفه خورد به. اگه او سنگ اینفر سر بکفه، اون له کونه.»

۱۹ وختی دین علما و پيله کاهنان عیسی گبان بیشتاوستید، خواستیدی هویه اون گیر تاودید، چونکی بفامستید کی او مثل اوشان ره بوگفته. ولی مردوم جا ترسه یید.

عیسی جا مالیات فادن ره واورسیدی

۲۰ بازین دین علما و پيله کاهنان ایتا فرصت دونبال گردستید کی اون گبان جا ایتا بهانه بیافید. هن و اسی چن نفر کی خوشان دیندار نیشان بده ییدی خبر باور چاکودید و عیسی ورجا اوسه کودید کی اون گبان جا اون ضد ایستفاده بوکونید تا بهانه یی بیه کی رومی فرماندار ورجا اون گوناکار نیشان بدید. ۲۱ اوشان عیسای بوگفتید: «اوستاد، امان دانیم اونچی کی تو گی و تعلیم دیهی راسته و هیکس جا طرفداری نوکونی و خودا رای دوروستی امرأ مردوم تعلیم دیهی. ۲۲ هسا بوگو، قیصر* مالیات فادن امره روایه یا نه؟» ۲۳ عیسی اوشان حیلہی بفامسته و بوگفته: ۲۴ «ایتا سکه مر نیشان بدید. نقش و نامی کی اسکه رو نهه، کی شینه؟» اوشان بوگفتید: «قیصر شین.» ۲۵ بفرمأسته: «اونچی قیصر شینه، قیصر فادید و اونچی خودا شینه خودای فادید.» ۲۶ هطویی بو کی اوشان تلاش، عیسی بدام تاودن و اسی بی ثمر بمأنسته و چون عیسی جواب جا تعجب بوکودیدی، نتانستید ده گی بزیند.

ایزدواج و قیامت

۲۷ بآزین چن نفر کی صدوقی فرقه شین بید و موردهیان دوواره زندہ بوستن اینکار کونیدی جلو باموید و عیسی جا واورسه بید: ۲۸ «آی اوستاد، موسی تورات کیتاب دورون بامو کی اگه ایتا مردای عروسی بوکونه و نتانه زایدار ببه، بآزین بیمیره، اون برار وستی اون وئوہ امرأ عروسی بوکونه کی خو برار ره ایتا نسل باقی بنه*» ۲۹ اوشان آ مثل باوردیدی و بوگفتیدی: «ایتا خانوادہ دورون هفتا برار بید. اولی زن بیرده، بی زای بمرده. ۳۰ اون کوچی برار اون زن امرأ عروسی بوکوده، اونم بی زای بمرده. ۳۱ بآزین سومی یم هطویی و همه تان هفتا برار او زناک امرأ عروسی بوکودید، همه تان بمردید و هیچ کودام ره زای نبوسته. ۳۲ بآزین او زناکم بمرده. ۳۳ هسا بوگو بیدینیم: قیامت روز ره، اون کویتا برار زن بحیساب آیه؟ چونکی هر هفتا برار اون بیرده بید.» ۳۴ عیسی اوشان بفرمأسته: «زناکان و مرداگان آ دنیا دورونی عروسی کونیدی، ۳۵ اما اوشانی کی لایق فارسئن بدونیای قیامت جه موردهیان ایسیدی، او دنیا میانی نه زن بریدی و نه مرد بیدی. ۳۶ اوشان فرشتهیان مانیدی کی مرگ اوشان ره محاله. چونکی موردهیان دنیا جا ویریزیدی، خودا زاکان بحیساب آیدی. ۳۷ در مورڈ شیمی سؤال، موسی آشکار نیشان بده کی قیامت وجود داره، جه خاطر کی وختی اون تعریف کونه چوطویی خوداوند ایتا ول بیگفته گوماژ دورون اون ره ظاهیر بوسته،* جه خوداوند بعنوان (خودای ایبراهیم، خودای ایسحاق و خودای یعقوب) نام بره. ۳۸ خودا، موردهیان خودا نی یه. اون، زنده یان خودایه، چونکی همه تان اون ورجا زنده ایسید.»

۳۹ چن تا جِه دينِ علما کی اويہ ايسہ بيد بوگفتيد: «اوستاد، خيلي عالی جواب بدیی.» ۴۰ بازين ده هيکس جرأت نوکوده چیزی وأورسه.

مسيح موعود کی ايسه؟

۴۱ عیسی اوشان جا وأورسه: «چره گیدی مسیح (داوود پسره)؟*
 ۴۲ چونکی داوود خودش کیتاب مزامیر دورون گه:
 «(خوداوند می خوداوند، مسیح بوگفته:
 ”می راس دس بینیشین
 ۴۳ تا کی تی دوشمنان تی پا جیر تاودم*“).
 ۴۴ «اگه داوود، مسیح (خوداوند) دوخانه، چوطو تانه داوود پسر
 بيه؟»

۴۵ هوطویی کی مردومان عیسی گبان گوش دنن دیبید، واگردسته
 خوشاگردان بوگفته: ۴۶ «دين علما جا دوری بوکونید کی دوس دأریدی
 خوشان دراز قبای دوکونید و رأ بیشید و مردوم شاران بازار دورون
 اوشان سلام بیگید و کنیسه یان دورون بهترین جاجیگای بدأرید و
 میهمانیان دورون بوجور بوجوران بینشید. ۴۷ اوشان کسان ایسیدی
 کی وئوه زناکان مال خوریدی ولی خاییدی نشان بدید کی خوداپرست
 ایسیدی و خوشان دوعا و نماز طول درازه دهیدی. هن واسی اوشان
 موجازات ویشتر به.»

* ۴۱:۲۰ «داوود پسر» معنی آن نی یه کی عیسی داوود زا که، بلکی جِه اون نسل
 و نتاجه و آن ایتا جِه عیسی صفتانه کی نشان دهه اون، مسیحه.
 * ۴۳:۲۰ مزمور ۱۱۰ آیه ۱

فقیر وئوہ زناک ہدیہ فادن

۲۱

عیسیٰ کی معبد صحن میانی ایسہ بو، خو دور و ور فدرستہ و بیدہ کی مال و منال دار آدمان خوشان ہدیہ یان معبد پیش کشی صندوق دورون دوکونیدی. ۲ ہو وخت بیدہ ایتا فقیر وئوہ زنا ی بامو، دوتا کوجہ دانہ سکہ صندوق دورون تاودہ. ۳ عیسیٰ بفرماستہ: «رأس رأسی شمر گم، ا فقیر وئوہ زنا ی صندوق دورون ہمتان جا ویشتر پیش کشی فادہ. ۴ مال و منال داران، خوشان ایضافہ پول جا فادہ ییدی ولی ا وئوہ زنا ی توما م خو روزی ہدیہ فادہ.»

معبد ویران بوستن و آخر زمان نیشانہ یان

۵ بعضی یان اورشلیم معبد بارہ کل گب زن دیید کی چوطوی خوشگل سنگان و پیش کشی یانی امرأ کی مردوم وقف بوکودہ بید، قشنگ چاکودہ ببوستہ بو. بازین عیسیٰ بفرماستہ: ۶ «ایتا وخت فارسہ کی توما م ا چیزانی کی دن دریدی ہمتان فوگریدی. ایتا سنگم سنگ سر نمانہ و ہمہ چی فوگرده.» ۷ اوشان وأورسہ ییدی: «اوستاد، ا ایتفاقان کی پیش ایہ و وختی قرارہ توما م اوشان ایتفاق دکفید، چی نیشانہ یی ظاہیر بہ؟» ۸ عیسیٰ بوگفتہ: «شیمی حواس و ا جم بہ کی ہیکس شمر جہ رأ بدر نوکونہ. خیلی یان می نام امرأ آیدی و گیدی: (من ہونم) * و (دونیا بہ آخر فارسہ). شومان نواستی باور بوکونید. ۹ وختی کی جنگ و آشوب خبر ایشتاویدی، نوا ترسنید. اول لازمہ کی ا جور پیشامدان ایتفاق دکفہ ولی اشان معنی ان نیہ کی ہسا دونیا توما م بوستن درہ.»

۱۰ ہطویم عیسیٰ اوشانَ بفرمأسته: «قومآن کس کسْ امرأ جنگ کونیدی و ہطویی یم حکومتآن. ۱۱ پیلہ دائنہ زمین لرزہ یان ایتفاق دکفہ. خیلی جایان قحطی و بلا پیش آہ و آسمانَ جور وحشتناک چیزآن و عجایب غرایب نیشانہ یان بیدہ بہ.

۱۲ «قبلَ تومأم آ ایتفاقآن، شمرَ دسگیر کونیدی و آزار رسأیدی، موحاکمہ کودنَ رہ کنیسہ یان دس ایسپأریدی کی اوشانم شمرَ زندانی کونیدی یا می نامَ و آسی شمرَ پادشایان و والیانَ ورجأ اوسہ کونیدی. ۱۳ ہطویی شمرہ ایتأ خوروم فرصتہ کی شہادت بدید. ۱۴ نیگرانَ آن نبید کی چوطویی و آستی شیمی جا دفاع بوکونید، ۱۵ چونکی من خودم شمرَ حکمت و قودرتَ گب زئن فادم، ایجوری کی ہیچ کودام شیمی دوشمنآن جوابی شمرہ ندرید و نتأنید شیمی جُلُو بئسید. ۱۶ شیمی پئر و مارآن و برأران و قوم و خویشان و شیمی رفقان شمرَ خیانت کونیدی، شمرَ دوشمن دس تحویل دیھیدی و بعضی جہ شومانم کوشتہ بیدی. ۱۷ جہ آ خاطر کی مر پیروی کونیدی، ہمہ تآن شیمی جا متنفر بیدی. ۱۸ اما ایتأ خالَ مو شیمی سر جا کم نیہ* . ۱۹ اگہ تحمول بوکونید، شیمی جان نجات دیھیدی.

۲۰ «وختی بیدینید کی دوشمنآن، اورشلیم محاصرہ بوکودیدی، و ابدانید کی اون ویرانی نزدیکہ. ۲۱ بازین اوشانی کی یوہودیہ اوستان دورون ایسہ بیدی و آستی کوه یان جور بوگوریزید. اوشانی یم کی اورشلیم شاز دورون ایسہ بیدی، شاز جا بیرون بیشید و اوشانی یم کی دشت و صحرا میان ایسہ بیدی شاز دورون نأید، ۲۲ چونکی ہو وختآن، مکافات وختہ و خودا کلام نیویشتہ یان حقیقت پیدا کونہ. ۲۳ آی وای شکمداز زناکان و شیر دہ مارآن و آسی او روزآن دورون،

* ۱۸:۲۱ منظور عیسیٰ مسیح آ آیہ میان آن نی یہ کی اون شاگردان ہیچ درد و رنجی نیدینیدی، بلکی اون منظور آنہ کی سالم آسمان پادشایی دورون شیدی.

چونکی آسرزیمین میان پیلہ دانہ بلا یوہود قوم فُتْرکہ و خوداوند غیظم اوشان نصیب بہ۔ ۲۴ بعضی جہ یوہودیآن شمشیر امرأ کوشته بیدی و بعضی یانم خیلی کشوران دیگر دورون تبعید بیدی۔ اورشلیم شار، غیر یوہودیآن پا جیر لقد دمج بہ تا او وختانی کی خوداوند غیر یوہودیآن رہ تعین بوکودہ تومام بہ۔

۲۵ «آسمان جور خورشید و ماہ و ستارہ یان جا عجایب غرایب نیشانہ یان بہ چشم خورہ۔ زمین سر، دریا جوش و خروش امون جا قومان آشفته و پریشان بیدی۔ ۲۶ آدمان جہ وحشت و ترس آنکی چی بلایی آ دنیا سر خایہ بایہ جہ ہوش شیدی، چونکی تومام چیزانی کی آسمان جور نہہ، بہ لرزہ دکفہ۔ ۲۷ ہو وخت ایسہ کی مردومان، اینسان پسر دینیدی کی پیلہ قوت و جلال امرأ ابران دورون امون درہ۔* ۲۸ بازین کی آ ایتفاقان شروع بوستہ، آستی قایم بسید و شیمی سر بوجور بیگیرید، چونکی وخت فارسئن درہ کی خودا شمر نجات بدہ۔» ۲۹ عیسی اوشان رہ آ مثل باورده و بوگفتہ: «انجیل دار و الباقی درختان فندرید۔ ۳۰ وختی کی ولگ زیدی، تانیدی بفامید کی تابستان نزدیکہ۔ ۳۱ ہطویم وختی دینیدی آ ایتفاقان دکفتن درہ، فامیدی کی خودا پادشایی نزدیکہ۔ ۳۲ آمین شمر گم، تا تومام آ ایتفاقان دتکفہ، آ نسل جہ بین نیشہ۔ ۳۳ آسمان و زمین جہ بین شہ ولی می گبان ہیوخت جہ بین نیشہ۔

۳۴ «شیمی حواس جم کونید، ونالید شیمی دیلان جہ زیاد خوردن، مست بوستن و فیکرانی کی آ دنیا شینہ، تیرہ و تار بہ، تا او روزی کی من ایم شومان غافلگیر نیید۔ ۳۵ او روز ایتا دام مانستن تومام دنیا مردومان سر کفہ۔ ۳۶ تومام لحظہ یان می رافا بسید و ہمہ وختان

دوعا بوکونید کی بتانید همه ی او وحشتناک ایتفاقان پوشت سر بنید و اینسان پسر ورجا بسید.»

۳۷ عیسی روزان معبد صحن دورون تعلیم دبی و شبان کوه جور شویی کی او کوه کی «کوه زیتون» گفتیدی و شب تا صُب هویه ایسه یی. ۳۸ صُب کی بوستی، دوواره تومام مردومان معبد صحن دورون عیسی گبان ایشتاوستن و اسی جم بوستید.

یوهودا خیانت کودن و عیسی مسیح کوشتن ره نقشه کشن

۲۲ عید فطیر اولی روز کی «پسخ» * نام داشتی، فارسن دوبو و پيله کاهنان و دین علما ایتا رآ دونبال گردستیدی کی عیسای بوکوشید، چونکی مردوم شورش کودن جا ترسه ییدی. ۳ هو وختان بو کی شیطان دکفته یوهودا اسخریوطی دیل دورونی کی ایتا جه عیسی دوازه تا رسول بو. ۴ بازین یوهودا بوشو پيله کاهنان و افسرانی ورجا کی معبد جا نیگهبانی کودیدی و اوشان امرآ گب بزه کی چوطویی عیسای اوشان دس تسلیم بوکونه. ۵ اوشانم خوشحال بوستد و قوبیل بوکودید کی پول زیادی اون فادید. ۶ هن و اسی یوهودا قوبیل بوکوده و ایتا فرصت دونبال گردستی کی وختی مردوم نیسه یید، عیسای اوشان تحویل بده.

عیسی مسیح شام آخر شاگردان امرآ خوره

۷ عید فطیر فارسه کی او روز میانی و استی بره قوربانی بوکونید. ۸ عیسی یم پطرس و یوحنا اوسه کوده و بفرماسته: «بیشید عید شام حاضر کونید کی بوخوریم». ۹ اوشان عیسی جا و اوره ییدی: «کویه

* ۱:۲۲ عید پسخ ایتا روز جشن بو کی بعد اون هفت روز دیگرم جشن گیتیدی کی عید نام «فطیر» بو و اروزان میان نان بدون خمیر مایه خوریدی

شیمی دیل خایه شام حاضر کونیم؟» ۱۰ عیسی بفرمأسته: «هطوی کی اورشلیم شاز دورون بوشوید، ایتا مرداک برخوردی کی ایتا کوزه آب داره. او خانه یی کی اون شه، شومان و آستی اون دومبالسر بیشید ۱۱ و او صاب خانه یی بیگید: «آمی اوستاد بفرمأسته: ”او اوطاقی کی و آ می شاگردان امرأ عید شام بوخورم کویتایه؟“» ۱۲ اونم ایتا پیله تلاز اوطاق شمر نشان دهه کی جه قبل آمی و آسی حاضر کوده بو. شومانم هویه شام آماده کونید.» ۱۳ او دوتا شاگرد بوشویدی و همه چی کی عیسی اوشان بوگفته بو بیده بیدی و پسح شام حاضر کودید.

۱۴ هطو کی عید شام وخت فارسه، عیسی خو دوازده تا رسول امرأ سفره سر بینشته. ۱۵ بازین عیسی اوشان بفرمأسته: «چقده شوق و ذوق دأشتیم کی تا قبل می رنج کشن و مردن شیمی امرأ پسح شام بوخورم. ۱۶ هسا شمر گم، تا او زمانی کی آ عید شام، خودا پادشایی دورون خو راس راسی معنی فترسه، ده اون نوخورم.» ۱۷ بازین جام خو دس میان بیگفت، خودای شوکر بوکوده و بوگفته: «فیگیرید و همدیگر فادید بوخورید. ۱۸ و آستی بدانید من ده اون جا نوخورم تا خودا پادشایی فارسه.» ۱۹ بازین نان اوساده، خودای شوکر بوکوده و نان پارہ کوده، اوشان دس فاده و بفرمأسته: «آنان می جانہ کی شیمی و آسی تسلیم به. شومان آ کار امرأ و آ مر یاد باورید.» ۲۰ هطوی بو کی بعد شام، جام بیگفته و بفرمأسته: «آ جام خودا تازه عهد و پیمان نیشانه کی می خون فووستن امرأ شیمی و آسی مھر به. ۲۱ ولی و آ بدانید آ سفره سر اینفر نیسته کی خوره آمی رفق دانہ ولی اون هو کسی ایسه کی مر خیانت کونه. ۲۲ دوروسته، و آستی هطوی کی خودا مره مقرر بوکوده بیمیرم ولی وای بحال اون کی مر خیانت کونه.» ۲۳ شاگردان کس کس جا و اوره بیدی: «کویتا جه امان آ کار کونه؟»

شاگردان کس کس آمرأ بحث کودید کی کویتا بقیه جا پيله تره

۲۴ شاگردان میانی ابوگو مگو پیش بامو کی کویتا پيله تر بحیساب آیه. ۲۵ عیسی اوشان بوگفته: «غیر یوهودیان پادشایان خوشان جیر دسان سروری کونیدی و اوشان حاکمان (آقا) دوخاده بیدی. ۲۶ ولی شومان نوآستی اطویی ببید. شیمی ورجا پيله کس و آستی خوره کوچیک بدانه و او رئیس و آستی نوکر مانستن دیگران خدمت بوکونه. ۲۷ چی کسی پيله تره؟ اونی کی سفره سر نیشینه؟ یا او نوکری کی خدمت کونه؟ معلومه، او کسی کی سفره سر نیشینه. ولی با تومام آ گبان، من شیمی میانی ایتا خدمتگوزار مانم.

۲۸ «شومان کسانی ایسیدی کی می سختی یان موقع می ورجا بئسه بیدی. ۲۹ پس هطویی کی می پئر، مر پادشایی فاده، منم شمر فادم، ۳۰ کی می پادشایی دورون می سفره سر بینشید و بوخورید و هطویم قضاوت تختان سر بینشید کی اسرائیل دوازده تا قبيله داوری بوکونید.

عیسی مسیح، پطرس اینکار کودن پیشگویی کونه

۳۱ «آی شمعون، آی شمعون، شیطان بخواسته او کیشاورز مانستن کی گندم کولوش جا سیوا کونه، همه تان شمر امتحان بوکونه ۳۲ ولی آی شمعون، من دوعا بوکودم کی تی ایمان تره بمانه. وختی تی رای بیافتی، و آستی تی براران ایمان تقویت بوکونی.» ۳۳ شمعون بوگفته: «اوستاد، من حاضر می تی امرأ زندان دکفم و حتی بیمیرم.» ۳۴ عیسی بفرماسته: «آی پطرس، بدان کی فردا صُب قبل آنکی خروس بخانه، تو سه وار گی کی مر نشناسی.»

۳۵ بازین عیسی شاگردان جا واورسه: «وختی شمر بدون پول و کفش و بقچه اوسه کودم کی می انجيل خوروم خبر بیگید، چی

چيزی موحجاج بوستيد؟» همه تان بوگفتيد: «هيچی.» ۳۶ بفرمأسته: «هسا اگه بوقچه و پول داریدی اوسأنيد، اگه شمشير ناریدی شیمی لباس بوفروشيد، شمشير بيهينيد*، ۳۷ چونکی اونچی کی خودا کلام دورون بينويشته ببسته وأ می وجود دورون به انجام فارسه کی: ايتا گوناھکار بحيساب آيه)*. هطویی کی هر چی در مورد من بينويشته ببسته ايتفاق دگفتن دره.» ۳۸ شاگردان بوگفتيد: «اوستاد بيدين، هييه دوتا شمشير داريم.» عیسی اوشان بفرمأسته: «وسته!»

عیسی مسیح کوہ زيتون جور دوعا کونه

۳۹ بازين عیسی جہ پيله تلاز اوطاق بيجير بامو و خو عادت سر بوشو کوہ زيتون طرف و اون شاگردانم اون امرأ بيد. ۴۰ وختی اويه فارسه يیدی، شاگردان بوگفته: «همه تان دوعا بوکونيد و خودا جا بخأييد کی وسوسه دورون دئنکفيد.» ۴۱ بازين عیسی به اندازه ای ايتا دس امرأ سنگ تاودن، اوشان جا فاصله بيگيفته، زانو بزه و اطویی دوعا بوکوده: ۴۲ «پئر جان، اگه تی ایراده ايسه، ا جام* می جا دور کون؛ ولی نه می خواست امرأ بلکی تی ایراده امرأ.»

۴۳ هو وخت ايتا فرشته جہ آسمان جور ظاهر بوسته و اون تقويت بوکوده. ۴۴ عیسی روح دورون خیلی رنج و عذاب کشن دبوو، هن

* ۳۶:۲۲ عیسی خو منظور ايستعاره امرأ بوگفته تا خو شاگردان حالی بوکونه کی زمانان سختی فارسن دره ولی اون منظور آن ني يه کی هسا بيشيد و شمشير بيهينيد، چونکی عیسی هميشه خو شاگردان تشويق کونه کی مردوم امرأ ملايم رفتار بوکونيد. هطو کی دينیمی هو شب پطرس سربازان ره شمشير فاکشه و عیسی اون اکار جا منع بوکوده (لوقا باب ۲۲، آيه ۴۹ تا ۵۱). * ۳۷:۲۲ اشعيا باب ۵۳، آيه ۱۲

* ۳۶:۱۴ عهد عتيق میان «جام» ايتا ايستعاره بو درد و رنج و آسی (مثلن اشعيا باب ۵۱، آيه ۲۲ و حزقيال باب ۲۳ آيه ۳۳) و عیسی ایستعاره جا ايستفاده کودن دره تا خو درد و رنج صليب رو نشان بده.

وَأَسَىٰ وَيَشْتَرِ تَوَمَامِي دِيلِ وَ جَانْ أَمْرًا دَوْعَا كُودِي وَ اَوْنِ عَرَقِ، خُونِ
مَأْنَسْتَنْ تَوَكَّهْ تَوَكَّهْ زِيْمِيْنَ سِرِ فَوُوْستِي. ۴۵ وَ خْتِي اَوْنِ دَوْعَا تَوَمَامِ
بُوسْتَهْ، خُو جَا سِرِ وَيَرِيْشْتَهْ، شَاغْرَدَانْ وَرْجَا بَامُو وَ بِيْدَهْ كِي اَوْشَانْ
غَمِ وَ غُورْصَهْ زِيَادِي اَمْرًا وَ اَخَابْ شُوِيْدِي. ۴۶ شَاغْرَدَانْ بُوْگَفْتَهْ: «چَرَهْ
خُوْفْتَهْ يِيْدِي؟ وَيَرِيْزِيْدِ دَوْعَا بُوْكُوْنِيْدِ كِي وَسُوسَهْ دُورُونِ دَنْكْفِيْدِي.»

عيسي مسيخ دستگير كونيدي

۴۷ عيسي هطويي گب زَنَنْ دُوبُو كِي بِيْدَهْ اِيْتَا عِيْدَهْ فَاَرْسَهْ يِيْدِي اَوْنِ
وَرْجَا كِي يُوهُودَا، اِيْتَا جَهْ اُو دُوازْدَهْ تَا رَسُوْلِ، اَوْشَانْ رَأْنَمَائِي كُوْدَنْ
دُوبُو. يُوهُودَا عِيْسَايْ نَزْدِيْكَ بُوْسْتَهْ كِي اَوْنِ دِيْمِ مَأْچِي بَدَهْ. ۴۸ عيسي
بَفْرَمَأْسْتَهْ: «يُوهُودَا، مَأْچِي اَمْرًا اِيْنَسَانْ پَسَرِ خِيَانْتِ كُوْنِي؟» ۴۹ وَ خْتِي
شَاغْرَدَانْ اُو صَحْنَهْ يِيْدِي، بُوْگَفْتِيْدِي: «اَوْسْتَادِ، اَمِي شَمَشِيْرَانْ
فَاَكْشِيْمِ؟» ۵۰ هُو لِحْظَهْ اِيْتَا جَهْ اُو شَاغْرَدَانْ خُو شَمَشِيْرِ اَمْرًا پِيْلَهْ كَاهَنْ
خَادَمْ رَاسْتِ گُوْشِ وَ اُوَهْ. ۵۱ وُلي عيسي بُوْگَفْتَهْ: «دَسْ بَدَأْرِيْدِي!» وَ اُو
غُوْلَامِ گُوْشِ خُو دَسْ اَمْرًا لَمَسْ بُوْكُوْدَهْ وَ اَوْنِ حُبْ بِيُوْسْتَهْ. ۵۲ بَأْزِيْنِ
عيسي وَ اَغْرَدَسْتَهْ اُو پِيْلَهْ كَاهِنَانْ وَ قُوْمِ پِيْلَهْ كَسَانْ وَ اَفْسَرَانِي كِي مَعْبَدِ
جَا نِيْگَهْبَانِي كُوْدِيْدِي، بُوْگَفْتَهْ: «مِگَهْ مَنِ دُوزْدَمِ كِي شَمَشِيْرِ وَ چُوْمَاقِ
اَمْرًا بَامُوِيْدِي مِي دُونْبَالِ؟» ۵۳ مَنِ كِي هَمَهْ تَا رُوْزِ مَعْبَدِ صَحْنِ دُورُونِ
شِيْمِي اَمْرًا بُوْمِ، چَرَهْ مَرِ نِيْگِيْفْتِيْدِي؟ وُلي اُو خْتِ وَ سَاعَتِ شِيْمِي شِيْنَهْ،
چُوْنِكِي تَارِيْكِي سَاعَتَهْ.»

پطرس گه عيساي نشناسم

۵۴ هطويي بو كي عيساي بيگيفتيد و اون كاهن اعظم خانه باورديد.
پطرسم دورادور اوشان دومالسر شوئون دُوبُو. ۵۵ هُو خَاْنَهْ صَارَا وَسْطِ
اَتَشِ رُوْشَنْ كُوْدَهْ بِيْدِ وَ اِيْتَا عِيْدَهْ اَتَشِ دُورِ نِيْشْتَهْ بِيْدِي. پَطْرَسْمِ اَوْشَانْ
وَرْجَا بِيْنِيْشْتَهْ. ۵۶ اَتَشِ رُوْشَنَائِي پَطْرَسْ دِيْمِ رُو دَتَاوَسْتَهْ وَ اِيْتَا كَنِيْزِ

پطرس دقتاً امرأ فندرسته و بوگفته: «أ مردأی عیسی امرأ بو.» ۵۷ ولی پطرس اینکار بوکوده و بوگفته: «آی زن، من اون نشناسم.» ۵۸ بآزین ایتأ مردأکْ دیگرم اون بیده و بوگفته: «تو ایتأ جَه عیسی یاران ایسی.» پطرسم واگردسته بوگفته: «نه من نی یم.»

۵۹ ایتأ ساعت بوگودشته، دوواره ایتأ مردأکْ دیگر بوگفته: «شک نارم، أ مردأی ایتأ جَه عیسی شاگردانه، چونکی اونم اوستان جلیل شینه.» ۶۰ پطرس واگردسته بوگفته: «من نانم تو چی گی!» هطو کی هَه گب بوگفته، خروس بخآنده. ۶۱ هو لحظه عیسای خوداوند واگردسته و پطرس فندرسته و پطرس بیاد بآمو کی عیسی بوگفته بو: «فردا صُب قبل آنکی خروس بخآنه، سه وار گی کی مر نشناسی.» ۶۲ پطرس او صارا جا بیرون بوشو و زار زار آرسو فوکوده.

۶۳ نیگهبانانی کی عیسی دور و ور ایسه بید، اون دس پر گیتیدی و زه ییدی. ۶۴ عیسی چومان دوستیدی و گتیدی: «جَه غیب گب بزن. کی تر بزه؟» ۶۵ و خوشآن گبان دیگر امرأ عیسای توهین کودیدی.

عیسی مسیح موحاکمه کودن یهوڈ شورا ورجأ

۶۶ هطو کی هوا روشن بوسته، یهوڈ شورا اعضا، ینی پيله کاهنان و دین علما، جلسه تشکیل بده ییدی، عیسای شورا دورون باوردید ۶۷ و اون بوگفتید: «تو امر بوگو، تو او مسیح ایسی کی وستی بآمو بی؟» عیسی بفرمأسته: «اگه شمر بگم ایسم، باور نوکونیدی. ۶۸ اگه شمر واورسم، مر جواب ندیدی. ۶۹ وابدآنید کی او وخت خیلی زود فارسه کی من کی اینسان پسر خودای قادر راست دس نیشینم.» ۷۰ همه تان بوگفتید: «پس تو خودا پسری؟» عیسی بفرمأسته: «خودتان گیدی کی

ایسم*» ۷۱ اوشان بوگفتید: «دِه شهادت چي خاییم بوکونیم؟ چونکی خودش خو گونای ایعتراف بوکوده.»

عیسی مسیح موحاکمه پیلطس و هیروڈیس ورجا

۲۳

بازین توما شوراً اعضا ویریشتید و عیسای ببردید پیلطس*
 ورجا ۲ و خوشان شکایت اٹوی بوگفتید: «امان آ مرداک
 بیده یم کی امی قوم گول زئن دوبو و اوشان انتریک کودی کی روم
 دولت نوآستی مالیات فادن و ایدعا کونه کی مسیح، ینی پادشأ ایسه.»
 ۳ پیلطس، عیسی جا واورسه: «تو یهودیان پادشأ ایسی؟» عیسی
 جواب بدہ: «تو خودت اٹو گفتن دری.» ۴ پیلطس رو بوکوده، پیلہ
 کاهنان و مردوم بوگفته: «خاب، ان کی جرمی نی یه کی بخاییم آ
 مرداک اون و اسی موحاکمه بوکونیم!» ۵ ولی اوشان ایصرار بوکودید و
 بوگفتید: «اون سرتاسر یوہودیه مردوم خو تعلیم امرأ بشورانہ. جلیل جا
 شروع بوکوده و ہسأ تا ایہ فارسانہ.»

۶ ہطو کی پیلطس بیشتاوستہ، واورسه: «ینی آ مردای اوستان جلیل
 شینہ؟» ۷ وختی کی بفامستہ عیسی جہ ہیروڈیس قلمرو ایسہ*، اون
 اوسہ کودہ ہیروڈیس ورجا کی او زمان اورشلیم ایسہ بو.

۸ وختی کی ہیروڈیس عیسای بیدہ، خیلی خوشحال بوستہ، چونکی
 در مورڈ عیسی خیلی چیزان بیشتاوستہ بو و خیلی زمات بو کی دوس
 داشتی خو چومان امرأ عیسای جہ نزدیک بیدینہ و ایتا جہ اون معجزہ یان

* ۷۰:۲۲ ویشتر متخصصان عقیدہ دآریدی کی عیسی آ گب مرہ تأیید کودن درہ
 کی من خودا پسر ایسم چونکی آیہ ۷۱ میان شورا اعضا گیدی کی دہ ایحتیاج بہ
 شاہد ناریم چونکی خودش بہ خو گوناہ ایعتراف بوکوده - آ گوناہ چیسہ؟ آنکی اعلام
 کودن درہ کی من خودا پسر م. ولی بعضی یان گیدی عیسی مسیح جوری بوگفته کی
 کسانکی کی اون متہم کودن دیبید خودشان و آستی نتیجہ بیگیرید. * ۱:۲۳ پیلطس
 اوستان یوہودیه فرماندا رومی بو. * ۷:۲۳ ہیروڈیس اوستان جلیل حاکم بو.

شاهد بہہ۔ ۹ عیسیٰ جا خیلی گبان واورسہ ولی عیسیٰ جواب ندہ۔
 ۱۰ پیلہ کاهنان و دین علماء جلو بوشویدی و اون پیلہ بھتان بزہیدی۔
 ۱۱ ہیروڈیس و اون سربازان عیسای مسخرہ و بی ایحترامی بوکودید،
 شاہانہ لیاس اون دوکودید و دووارہ اوسہ کودید پیلاطس ورجا۔ ۱۲ ہو
 روز پیلاطس و ہیروڈیس او دشمنی پی کی کس کس امرأ دأشتیدی
 کنار بنہیدی و آشتی بوکودید۔

۱۳ بازین پیلاطس پیلہ کاهنان، یوہود قوم پیلہ کسان و مردومان
 دوخادہ ۱۴ و اوشان بوگفتہ: «شومان ا مرداک می ورجا باوردیدی و
 بوگفتیدی کی اون مردومان روم حکومت ضد بشورانہ۔ منم اون شیمی
 ورجا وازخواست بوکودم ولی او چیزی کی شومان ایدعا بوکودیدی،
 من اون جا نیدم۔ ۱۵ ہیروڈیس نظر منہ، چون اون امی ورجا و اگر دانہ۔
 ہطو کی دینیدی، کاری نوکودہ کی مستحق مرگ بہہ۔ ۱۶ ہسا دستور
 دہم کی شلاق امرأ تنبہ بہہ، بازین اون آزاد کونم۔»

۱۷ اوشان رسم ان بو کی ہر عید پسخ دورون رومی فرماندار
 ایتا زندانی اوشان رہ آزاد کونہ ۱۸ ولی ہمتان ایجگرہ بزہیدی و
 بوگفتید: «اون اعدام بوکونید! باراباس امرہ آزاد کونید۔» ۱۹ باراباس
 شورش و آدمکشی و اسی کی اورشلیم دورون بوکودہ بو زندان ایسہ
 بو۔ ۲۰ پیلاطس دیل خواستی کی عیسای آزاد کونہ۔ ہن و اسی دووارہ
 بولند صدای امرأ خو گبان مردومان رہ تکرار بوکودہ، ۲۱ ولی اوشان
 خوشان صدای بولندتر کودیدی و گفتیدی: «اون بہ صلیب فکش! اون
 بہ صلیب فکش!» ۲۲ سیومی وار پیلاطس اوشان بوگفتہ: «چرہ؟ مگہ
 چی جنایتی بوکودہ؟ من ہیچ دلیلی نیدیم کی اعدام بہہ۔ ہسا دستور
 دہم کی اون شلاق بزید و بازین آزاد کونید۔» ۲۳ اما اوشان ایصرار
 دأشتیدی و ایجگرہ زہیدی کی عیسیٰ و استی مصلوب بہہ و سر آخر
 خوشان گبان بہ کرسی بینیشانہیدی ۲۴ و پیلاطس تصمیم بیگفتہ
 حکمی کی اوشان خواستیدی صادر بوکونہ۔ ۲۵ بازین باراباس کی

شورش و آدمکشی و اسی زندان ایسه بو آزاد کوده و عیسی تحویل بده هوطویی کی اوشان دیل خواستی رفتار بوکونید.

عیسی مسیح بریدی صلیب رو

۲۶ هو وخت کی عیسی بردن دیبید اعدام بوکونید، ایتا مردای شمعون نام کی قیروان شین بو، صحرا جا و اگردستن دوبو شار. اون وادار بوکودیدی کی عیسی صلیب خو دوش رو بنه و اون دونبالسر بشه. ۲۷ ایتا عالمه مردومان عیسی پوشت سر شوئون دیبید. زناکان اوشان میان ایسه بید کی عیسی و اسی، خوشان سر و سینه زه ییدی و گریه زاری کودید. ۲۸ عیسی و اگردسته اوشان بوگفته: «ای اورشلیم دختران، می و اسی گریه نوکونید؛ خودتان و شیمی جغلان ره و استی گریه بوکونید. ۲۹ و ا بدانید روزانی آیه کی گیدی: (خوش بحال او زناکانی کی اوشان ره زای نبوسته. خوش بحال کسان کی اوشان رحم هیوخت زای نزا و او سینه یانی کی زاکان شیر نده. ۳۰ هو وخت اوشان کوهیان گیدی: (امی سر بکفید!) و تپه یان گیدی: (امر قائم کونید!) ۳۱ چونکی اگه تر چوب امرأ اطو کونیدی، بازین خوشک چوب امرأ چی کونیدی؟»

۳۲ دوتا مرداگ دیگرم کی جنایتکار بید عیسی امرأ بردن دیبید کی اعدام بوکونید. ۳۳ وختی فارسه ییدی او جاجیگایی کی «جمجمه» گفتیدی، عیسی هویه مصلوب کودید. او دوتا جنایتکارم اون امرأ به صلیب فاکشه ییدی، ایتا عیسی راست دس و او ایتایم عیسی چپ دس. ۳۴ عیسی بفرماسته: «ای پئر جان، اشان ببخش چونکی نأیدی چی

* ۲۳:۳۱ ینی اگه ایتا شخص بی گوناھی می مانستن اطویی موجازات ببه، شیمی نسل مانستن گوناهاکار آدمان موجازات چی به؟

کودن دریدی.» بازین عیسی لیاسان قرعه کشی بوکودیدی و خوشان میانی سام بوکودید.

۳۵ مردومان ایسه بید و فندرستن دیبید. قوم پيله کسان اون رخشن گیفیدی و گفتید: «اون دیگران نجات بده. هسا اگه مسیح ایسه و خودا اون اینتخاب بوکوده، چره خوره نجات نده؟» ۳۶ سربازانم جلو بامویدی، اون دس پر گیفید و تورش شراب اون تعارف بوکودید ۳۷ و بوگفتید: «تو اگه یهودیان پادشایی، چره خودت نجات ندی؟» ۳۸ ایتا بینویشته یم اون سر جور نصب بوکودید کی بینوشته نهه بو: «یهودیان پادشا.»

۳۹ ایتا جه او دوتا جنایتکاری کی عیسی ورجا به صلیب بکشه بید، طعنه و کوفر امرأ عیسای بوگفته: «اگه تو مسیح ایسی، چره خودت و امر نجات ندی؟» ۴۰ ولی اویتا و اگر دسته سرزنش امرأ او جنایتکار دیگر بوگفته: «خودا جا نترسی؟ تونم اون مانستن محکوم بوستی! ۴۱ امان خب قضاوت بوستیم چونکی وابه امی سزای عمل برسیم ولی امرأ ای هیچ گوناهی نوکوده.» ۴۲ بازین عیسای بوگفته: «ای عیسی، وختی تی پادشایی فارسه یی، مرهم بیاد باور.» ۴۳ عیسی جواب بده: «آمین ایروز تر گم، تو می امرأ بهشت دورون ایسه یی.»

عیسی مسیح مرگ صلیب سر

۴۴ دور و وز ظهر، سه ساعت تومام او سرزمین ظولمات بیگفته. ۴۵ خورشید جه شبق زئن بسسه و معبد پرده* دوپاره بوسته. ۴۶ بازین عیسی ایجگره امرأ فریاد بزه: «ای پئر، می روح تی دس ایسپارم.» و

* ۲۳:۴۵ او پرده مردومان خودا حوضور جا سیوا کودی. انجیل متی میان (باب ۲۷، آیه ۵۱) بینویشته بوسته کی او پرده جه بوجور تا بیجیر پاره بوسته. پس اون پاره بوستن، ایمانداران ره ایتا نیشانه یه کی بدانید عیسی مسیح خو مردن امرأ امی گونایان پاک کوده و اطوی فاصله بین خودا و ایمانداران اوساده.

ہن کی بوگفتہ، خو آخری نفس بکشہ. ۴۷ سربازان فرماندہ کی وأستی
 حوکم اجرا بوکودہ بی، وختی او ماجرائ بیدہ، خودای ستایش بوکودہ
 و بوگفتہ: «رأس رأسی ا مردای بی گوناہ بو!» ۴۸ توما مردومانی کی
 جم بوستہ بید کی شاہد ا ماجرا ببید، وختی او ایتفاقان بیدہ بید،
 هوطوبی کی خوشان سینہ سر زہ بیدی، واگردستید بوشو بید. ۴۹ ولی
 توما اوشانی کی عیسای شناختید و ہمہ تان او زنا گانی کی جہ جلیل
 اون امرأ بامو بید دورتر ایسہ بید و ہمہ ای او ایتفاقان دن دبید.

عیسی مسیح دفن کونیدی

۵۰ او یہ اینفر ایسہ بو یوسف نام کی خیلی خوروم آدم و دوروستکار
 بو. هر چند کی ایتا جہ یوہود قوم شورا اعضا بو، ۵۱ ولی شورا تصمیم
 و کارانی کی پیش بیگفتہ بید، رای موخالف بدہ بو. اون رامہ شار
 شین بو کی یوہودیه اوستان دورون نہہ بو و خودا پادشایی رافا ایسہ
 بو. ۵۲ یوسف بوشو پیلطس ورجا و عیسی جسد بخواستہ کی دفن
 کونہ. ۵۳ بازین عیسی جسد صلیب جا بیجیر بأوردہ و کتان دورون
 واپختہ و بنہ ایتا قبر میان کی سنگ جا بتراشتہ ببوستہ بو و قبل ان
 ہیکس اون دورون نہہ بید. ۵۴ هو روز «روز تھیہ» بو و روز بعدم، ینی
 شبات روز، فارسن دو بو.

۵۵ زنا گانی کی جہ جلیل عیسی امرأ بامو بید یوسف دونبالسر
 بوشو بید و قبر فندرستیدی کی بیدینید عیسی جسد کویہ بنہ بید.
 ۵۶ بازین واگردستید و خوش بو مواد و عطریات تھیہ بوکودید اما

* ۵۳:۲۳ او قبر اٹو بو: ایتا جایی غاز مانستن تراشہ بیدی و وختی جنازہ ای قبر دورون
 نہیدی، اون در ایتا پیلہ سنگ امرأ ڈوستیدی. هطو کی انجیل متی باب ۲۷ آیہ
 ۶۰ بینویشتہ ببوستہ، او قبر یوسف رامہ بی شین بو. * ۵۴:۲۳ ینی یوہودیآن روز
 تعطیلی * ۵۶:۲۳ او زمان یوہودیآن رسم اٹو بو کی جسد مواد خوش بو
 و عطریات امرأ تدهین کودیدی تا اٹویی بتانید بدن ایتا مدت رہ سالم بدآرید.

وختی مواد حاضر بوستید، ده شبات روز فارسه بو. هن و اسی همه تان یو هوڈ شریعت و اسی ایستراحت بو کودید.

عیسی ویریشنن جه موردیان

۲۴ خروس خوان یکشنبه روز ره، زناکان بوشویدی و عطریاتی کی تهیه بوکوده بید خوشان امرأ ببردیدی عیسی قبر سر ۲ اما بیدهیدی او پيله دانه سنگی کی قبر جلو نهه بو ایتا کنار نهه. ۳ بوشویدی قبر میان ولی وختی عیسی خوداوند جسد پیدا نوکودید، ۴ قاق بوسته بید کی ایدفعه یی دوتا مردای، زناکان ورجا ظاهر بوستید کی اوشان لباس جا نور و ارستی. ۵ اوشان بترسهیدی و خوشان سران تاودهیدی بیجیر. او دوتا مرداکان و اگر دستیدی اوشان بوگفتیدی: «چره زنده آدم موردیان میانی و امجیدی؟» ۶ اون آیه نیسه بلکی موردیان دنیا جا ویریشه! هسا و استی بیاد باورید او چیزانی کی وختی جلیل میان ایسه بو شمر بوگفته بو ۷ کی چوطویی اینسان پسر و استی گوناکاران دس تسلیم بیه، صلیب سر کشته بیه و سومی روز ره موردیان دنیا جا ویریزه.»

۸ هو وخت عیسی گبان کی اوشان بوگفته بو زناکان بیاد بامو. ۹ بازین و اگر دستید اورشلیم و همه ای اتفاقانی کی دکفته بو او یازده تا رسول و دیگران ره تعریف بوکودید. ۱۰ زناکانی کی عیسی قبر سر بوشو بید مریم مجدلیه، یوانا، مریم یعقوب مار و چن تا زناک دیگر بید. ۱۱ رسولان فیکر کودید زناکان هذیان گفتن دریدی و نتانستیدی اوشان گبان باور بوکونید ۱۲ ولی پطرس ویریشه بو دوسته بوشو قبر سر، خم بوسته و فندرسته اما جغرز کفن خالی چیزی نیده. هطو کی او اتفاق جا حیران بو، و اگر دسته بوشو بخانه.

عیسی مسیح دوتا خو پیروان امرأ همراه بیوسته

۱۳ هو روز دوتا جہ عیسی پیروان شوئون دیبید عمائوس دیہات، کی دوازده کیلومتر اورشليم جا فاصله داشتی. ۱۴ اوشان در مورد توما او ایتفاقانی کی دگفته بو خوشان امرأ کل گب زن دیدید. ۱۵ هطو کی سرگرم گب زن بید، عیسی خودشن فارسانه اوشان ورجا و اوشان امرأ همراه بیوسته ۱۶ ولی مٹ آنکی اوشان چومان جوئی ایچی بیگفته بو کی عیسای نشناختید. ۱۷ عیسی اوشان جا واورسه: «راجع به چی گب زن دریدی؟» او دو نفر خوشان جا سر بئسه ییدی و غم و غرضه اوشان دیدیم رو نمایان بو. ۱۸ ایتا جہ او دو نفر کی اون نام کلتوپاس بو و اگر دسته بوگفته: «ینی تو تنها کسی ایسی کی جہ ایتفاقانی کی اچن روز اورشليم دورون دگفته و أخبر نی یی؟» ۱۹ عیسی واورسه: «چی بیوسته مگه؟» اوشان جواب بده یید: «عیسی ناصری کسی بو کی خو گفتار و کردار امرأ هم خودا ورجا و هم مردومان ورجا ایتا پيله دانه پیغمبر بو ۲۰ ولی پيله کاهنان و امی قوم پيله کسان اون بیگفتید و تحویل بده یید، کی محکوم به مرگ ببه و بازین اون به صلیب فاکشه ییدی. ۲۱ امان اومید داشتیم کی عیسی، وستی او کسی ببه کی اسرائیل نجات بده. علاوه بر اون، سه روز ایسه کی جہ ایتفاقان گذره. ۲۲ بعضی جہ او زناکانی کی امی امرأ همراه ایسیدی امر قاق کودیدی. اوشان ایمر روز صُب خروس خوان موقع عیسی قبر سر بوشوییدی، ۲۳ اون جسد نیده ییدی، و اگر دستید باموید و امر بوگفتید کی رویا دورونی فرشته یان بیده ییدی کی اوشان بوگفتیدی: (عیسی زنده یه). ۲۴ بازین چن تا امی یارانم اون قبر سر بوشوید، هرچی کی زناکان بوگفته بید هوطویی بو، ولی عیسای نیده یید.»

۲۵ بازین عیسی اوشان بوگفته: «چقد شومان نادانیدی. چره شمره سخته کی پیغمبران گبان ایمان باورید؟ ۲۶ ناستیدی قبل آنکی مسیح

به خو جلال برسه و آستی آ زحمتان و سختی یان بیدینه؟» ۲۷ بآزین
اؤل جه موسی کیتاب تورات و الباقی پیغمبران کیتاب کی در مورد
خودش بینیوشته ببوسته بو اوشان ره گب بزه.

۲۸ هو وخت کی فارسئن دیبید او دیهاتی کی اوشان مقصد بو،
عیسی ایجور و انمود بوکوده کی خایه خورای ایدامه بده. ۲۹ ولی اوشان
ایصرار و خواهش بوکودیدی: «شب امی ورجا بس، چون هوا تاریک
بوستن دره». اونم اوشان خانه بوشو و تا شب اویه بسنه. ۳۰ وختی
اوشان امرأ سفره سر بینشته، عیسی نان اوساده، خودای شوکر بوکوده
و هر کودام اوشان ایتا تیکه فاده. ۳۱ هو وخت اوشان چومان واز بوسته
و اون بشناختیدی. بآزین عیسی جه اوشان ورجا غیب بوسته. ۳۲ او
دوتا کس کس بوگفتید: «وختی جه موسی کیتاب و الباقی پیغمبران
کیتابان امی امرأ گب زنن دبوو، بیدهیی چوطویی امی دیلان به طلاب
طلاب دکفته بو و ذوق زده ببوسته بیم؟»

۳۳ هو وخت و اگر دستیدی بوشوید اورشلیم، عیسی یازده تا رسول
ورجا کی خوشان دوستان امرأ ایتا جا جم بوسته بید ۳۴ و اوشان
بوگفتید: «دوروسته، خوداوند زنده بوسته و شمعونم اون بیده!» ۳۵ او
دو نفرم تومام ماجرای و اگویا بوکودید و بوگفتید کی عیسی چوطویی
را میان اوشان ورجا ظاهر بوسته و نان تقسیم کون وخت اون
بشناختید.

عیسی مسیح خودش خو شاگردان ظاهر کونه

۳۶ هطویی کی شاگردان جه او ایتفاقان گب زنن دیبید، عیسی
اوشان میان ظاهر بوسته و بوگفته: «سلام بر شومان.» ۳۷ اوشان وحشت
بوکودیدی و فیکر بوکودیدی کی روح بیدهیدی. ۳۸ عیسی بفرمأسته:
«شمر چیه؟ چره شیمی دیلان آشفته یه و چره نخاییدی باور بوکونید
کی من خودمم؟» ۳۹ می دس و پای فندرید و مر لمس بوکونید کی

بفأميد من روح ني يم، چون نأره ولي هطو كي دينيدي، من دارم.» ۴۰ اگبان بزه و خودس و پاي اوشان نيشان بده. ۴۱ اوشان انقد ذوق كوديدي كي او چيزآني كي دئن دييد نئانستيدي باور بوكونيد. بازين عيسي اوشان جا واورسه: «چيزي خوردن ره داريدي؟» ۴۲ اوشان ايتا تيكه بييشه مايي عيساي فاده ييدي. ۴۳ عيسي يم مايي اوشان چومان ورجا بوخورده. ۴۴ بازين بفرماسته: «شمر ياده كي قبل مي مردن، وختي شيمي امرأ ايسه بوم، بوگفتم هرچي كي موسي كيتاب تورات دورون و هطويي يم الباقي پيغمبران كيتاب و كيتاب مزامير در مورد من بينوشته بوسته و آستي ايتفاق دكفه؟ مي منظور هه جور ايتفاقان* بو.»

۴۵ بازين عيسي اوشان ذهن واز كوده كي بتانيد خودا كلام نيويشته يان* بفأميد ۴۶ و بفرماسته: «بينوشته بوسته كي مسيح و آستي رنج بكشه و خو جان فدا بوكونه و سومي روز ره، جه مورده يان ميانى ويريزه ۴۷ و اون نام امرأ توبه و آمرزش گونايان، دونيا تومام ميلتان اعلام به و شروع ا پيغام و آستي جه اورشليم بيه. ۴۸ همه تان شومان بيديه و شاهد ايسيد كي تومامي ا او پيشگويي يان ايتفاق دكفته. ۴۹ روح القدس كي مي پتر وعده بده بو شمر فادم. پس تا زماني كي خودا قودرت و قوت* جه آسمان جور شمر بايه، و آستي اورشليم شاز دورون بسيد.»

* ۴۴:۲۴ هه جور ايتفاقان ايشاره كونه به عيسي مسيح مرگ و قيام ۴۵:۲۴ خودا كلام نيويشته يان يني موسي تورات، مزامير و پيغمبران ديگر كيتابان.
* ۴۹:۲۴ خودا قودرت و قوت هو روح القدس كي جه آسمان ايماندران نازل به.

عیسی مسیح به آسمان صعود کونه

۵۰ بازین عیسی اوشانَ تا نزدیکی بیتِ عَنُیا ببردہ و خو دسانَ آسمانَ
 طرف جورَ گیفتہ و اوشانَ برکت بدہ. ۵۱ هوطو کی اوشانَ برکت دتن
 دوبو، اوشانَ جا سیوا ببوستہ و آسمانَ جور ببردہ ببوستہ. ۵۲ عیسی
 شاگردان اونَ پرستش بوکودیدی و ذوق و شادی زیادَ امرأ اورشلیم
 طرف واگردستید. ۵۳ معبدَ صحنَ دورون بوشوید و توما وخت اویہ
 خودای ستایش کودیدی.